



EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

BANKOVÝ DOHLAD

Výročná správa ECB o činnosti dohľadu

2017

BANKENTOEZICHT

Marec 2018

BANKTILSYN BANKU UZRAUDŽIBA

BANKŮ PRIEŽIŮRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLAD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Obsah

Predslov Maria Draghiho, prezidenta ECB	3
Úvodný rozhovor s Daniéle Nouy, predsedníčkou Rady pre dohľad	4
1 Prínos dohľadu k finančnej stabilite	9
1.1 Úverové inštitúcie: hlavné riziká a celková výkonnosť	9
Box 1 Konsolidácia v bankovom sektore – prekážky cezhraničných fúzií a akvizícií	14
1.2 Práce v oblasti problémových úverov (NPL)	17
1.3 Práce na tematických hodnoteniach	28
1.4 Dohľad na mieste	33
1.5 Cielené hodnotenie interných modelov (TRIM)	40
1.6 Nepriamy dohľad nad menej významnými inštitúciami a dozor nad výkonom dohľadu	42
1.7 Makroprudenciálne úlohy	46
2 Prínos SSM k rámcu EÚ pre krízové riadenie a riešenie krízových situácií	48
2.1 Prípady riešenia krízových situácií v roku 2017	48
2.2 Spolupráca s Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií	57
2.3 Práce na plánoch ozdravenia	59
2.4 Krízové riadenie menej významných inštitúcií	61
3 SSM ako súčasť európskej a celosvetovej architektúry dohľadu	63
3.1 Európska a medzinárodná spolupráca	63
Box 2 Prípravy na brexit	68
3.2 Účasť na vývoji európskeho a medzinárodného regulačného rámca	69
Box 3 Preskúmanie bankového práva EÚ (CRR/CRD IV, BRRD a SRMR)	71
4 Udeľovanie povolení, donucovacie a sankčné konania	74

4.1	Vývoj v oblasti počtu významných inštitúcií a v oblasti spoločných postupov	74
4.2	Oznamovanie porušení predpisov, donucovacie a sankčné konania	78
5	Organizačný rámec bankového dohľadu ECB	82
5.1	Plnenie požiadaviek na zodpovednosť	82
5.2	Kontrola a audit práce SSM	83
5.3	Rozhodovanie	84
5.4	Nábor zamestnancov bankového dohľadu ECB	92
5.5	Implementácia kódexu správania	95
5.6	Uplatňovanie zásady oddelenia úloh v oblasti menovej politiky od úloh v oblasti dohľadu	97
	Box 4 Viacjazyčná komunikácia v rámci európskeho bankového dohľadu	99
5.7	Rámec vykazovania údajov a správa informácií	100
6	Podávanie správ o čerpaní rozpočtu	103
6.1	Výdavky v roku 2017	103
6.2	Rámec poplatkov v roku 2017	106
7	Právne nástroje prijaté ECB	110
7.1	Nariadenia ECB	110
7.2	Právne nástroje ECB iné ako nariadenia	110
8	Európsky bankový sektor v číslach	112
9	Slovník pojmov	115
	Použité skratky	119

Predslov Maria Draghiho, prezidenta ECB



Finančná kríza vypukla pred desiatimi rokmi a priniesla rozsiahlu hospodársku, sociálnu a finančnú nestabilitu. Eurozónu na niekoľko rokov zasiahol dramatický pokles produkcie, zamestnanosti a finančných tokov do hospodárstva. Zároveň dochádzalo k fragmentácii finančných systémov na úrovni jednotlivých krajín. Ohrozená bola tiež stabilita bankového sektora a mnohí pochybovali o schopnosti eura prežiť.

Kríza poukázala na viaceré slabé miesta v inštitucionálnom rámci eurozóny, konkrétne na nedostatočnú integráciu bankového trhu, ktorej piliermi sú jednotný dohľad, jednotný rezolučný orgán s jednotným fondom na riešenie krízových situácií a jednotný systém ochrany vkladov. Tvorcovia politik reagovali na turbulencie roku 2012 okrem iného zriadením jednotného orgánu dohľadu, ktorý zastrelila ECB. V priebehu dvoch rokov sa v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vybudoval európsky bankový dohľad.

V súčasnosti hospodárstvo eurozóny už takmer päť rokov expanduje a rast bol zaznamenaný vo všetkých krajinách aj sektoroch. K oživeniu prispela najmä menová politika ECB, pričom jej opatrenia boli na úrovni eurozóny významnou mierou doplnené o bankový dohľad.

Bol to práve integrovaný bankový dohľad, ktorý v prvom rade prispel k posilneniu bánk. To pomohlo prekonať finančnú fragmentáciu, zlepšiť transmisný mechanizmus menovej politiky a obnoviť úverovanie domácností a firiem. Úrokové sadzby z úverov v celej eurozóne zaznamenali rekordne nízke úrovne.

V druhom rade potom európsky bankový dohľad zabezpečil prvotnú obranu pred rizikami ohrozujúcimi finančnú stabilitu, ktoré vznikali v bankovom sektore, tým, že požadoval od bánk dostatočné kapitálové zabezpečenie a dodržiavanie rovnováhy medzi rizikom a návratnosťou. A hoci bolo potrebné dlhodobo udržiavať akomodačné nastavenie menovej politiky, mohla sa zamerať na plnenie svojho mandátu, ktorým je cenová stabilita, pretože riziká ohrozujúce finančnú stabilitu zmierňoval a zmierňuje efektívny dohľad.

V roku 2018 banky naďalej stoja pred niekoľkými kľúčovými úlohami. Ide zväčša o úpravy v súvahách a zníženie objemu starých expozícií pochádzajúcich najmä z finančnej krízy (niektoré neobchodovateľné finančné produkty) a z následnej veľkej recesie (problémové úvery). Ďalšou úlohou je aj potreba prispôbiť obchodné modely bánk novým technológiám a vyriešiť otázky týkajúce sa nadmerných kapacít a vysokých nákladov. Tieto úlohy musia byť naďalej prioritnými oblasťami pre banky, ktoré chcú byť silné a prispievať k hospodárstvu eurozóny.

Úvodný rozhovor s Daniéle Nouy, predsedníčkou Rady pre dohľad

Od krachu Lehman Brothers a vypuknutia finančnej krízy uplynulo takmer desať rokov. Zvýšila sa odvtedy bezpečnosť finančného sektora?

Globálna finančná kríza nepochybne vyvolala mnoho zmien. Na globálnej úrovni sme práve dokončili komplexnú regulačnú reformu – Bazilej III. Sprísnila sa pravidlá pre banky a nedostatky v regulačnom rámci boli odstránené. Na európskej úrovni sme začali budovať bankovú úniu. V súčasnosti táto únia stojí na dvoch pilieroch: jedným je európsky bankový dohľad a druhým európsky mechanizmus riešenia krízových situácií bánk. Spoločne pomáhajú skvalitniť dohľad nad bankami v celej Európe a efektívnejšie riešiť ich krízy. V konečnom dôsledku treba priznať, že existujúca architektúra finančného sektora bola vo veľkej miere formovaná krízou. A táto architektúra je oveľa stabilnejšia ako tá predchádzajúca. Takže áno, finančný systém sa stal bezpečnejším.



Možno povedať, že sa banky z tejto situácie poučili?

Nuž, dúfam, že áno. Napokon, jednou zo základných príčin krízy bola kultúra, ktorá uprednostňovala krátkodobé zisky pred dlhodobou udržateľnosťou a často prehliadala vplyv konania bánk na ekonomiku a daňových poplatníkov. Táto kultúra sa musí zmeniť, pričom zmena musí vychádzať od bánk, hoci regulácia musí zabezpečiť, aby motivácia bola a zostala konzistentná.

Akú motiváciu máte na mysli?

Skutočnosť, že banky môžu v súčasnosti zlyhať riadeným spôsobom, by mala predovšetkým viesť k tomu, že sa sústredia na udržateľnosť. Oddlžovanie z verejných zdrojov by malo byť minulosťou. V Európe zohráva kľúčovú úlohu jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií. Svoju prvú skúšku zložil v roku 2017, keď tri veľké banky zlyhali. Ich krízová situácia sa buď podarila vyriešiť, alebo išli do likvidácie. Odkaz je jasný: banky v súčasnosti musia znášať dôsledky svojho konania; ak sa budú správať nerozvážne, môžu zlyhať.

Takže hrozba zlyhania núti banky, aby sa začali zaoberať problémami, ktoré majú?

Samozrejme. Banky od krízy prešli dlhú cestu, stále však zostali niektoré otázky, ktoré treba vyriešiť. A teraz je ten najlepší čas; podmienky sú ideálne zo štyroch dôvodov. Po prvé, ekonomika eurozóny si vedie dobre. Po druhé, nové technológie možno sú pre banky komplikáciou, zároveň im však ponúkajú nové príležitosti, ako si zarobiť a udržať ziskovosť. Po tretie, existuje právna istota vyplývajúca z práve dokončeného Bazileja III. A po štvrté, je tu aj istota v oblasti dohľadu, keďže sa v plnom rozsahu zaviedol európsky bankový dohľad. Banky vedia, ako pracujeme a čo od nás môžu čakať.

Pokiaľ sa nemýlim, hlavným problémom bánk v eurozóne je ziskovosť?

Presne; ziskovosť je pre banky v eurozóne najdôležitejšou úlohou. Mnohé z nich stále nevedia pokryť svoje kapitálové náklady, čo je z dlhodobého hľadiska neudržateľné. Nie je to však len problém samotných bánk, ale znepokojuje to aj nás, dohľadací orgán. Neziskové banky nedokážu prispievať k hospodárskemu rastu a nemôžu si vytvárať kapitálové rezervy. Zároveň by sa mohli zamerať výlučne na získavanie výnosov, čo by zvyšovalo riziko. Takže aj my, z pozície dohľadu, máme starosti s nedostatkom ziskovosti v bankovom sektore eurozóny.

Aké kroky by mali banky prijať, aby zvýšili svoju ziskovosť?

To je zložitejšia otázka, pretože každá banka je iná a každá potrebuje svoju vlastnú stratégiu. Východiskom pre každú jednu banku je mať stratégiu a realizovať ju. Tu prichádza na rad koncepcia strategického riadenia. V krátkosti, týka sa schopnosti manažmentu určiť smerovanie zamerané na dosahovanie dlhodobých cieľov. Vyžaduje si spoľahlivé postupy a dobré riadenie vrátane riadenia rizika. Ak sa tieto podmienky splnia, manažment má za každých okolností dobrý prehľad a vedomosti o celej organizácii a v prípade potreby môže urýchlene zmeniť jej smerovanie. Vo všeobecnosti, čím lepšie strategické riadenie banky majú, tým sú úspešnejšie. Z praktickejšieho hľadiska by banky mali myslieť na diverzifikovanie zdrojov svojich príjmov, napríklad prostredníctvom nových technológií. Viac ako polovicu prevádzkových výnosov veľkých bánk v eurozóne tvoria čisté úrokové výnosy.

Vzhľadom na rekordne nízke úrokové miery treba s touto skutočnosťou niečo urobiť. Banky by sa napríklad mohli pokúsiť zvýšiť príjmy z poplatkov a provízií. Mnohé banky potvrdili, že to v skutočnosti majú v pláne. Ale ako som povedala, každá banka je iná a musí si nájsť svoje vlastné riešenia. Európsky bankový sektor sa vo všeobecnosti potrebuje naďalej konsolidovať.

Nebolo by znižovanie nákladov ďalšou cestou k vyšším ziskom?

Priestor na znižovanie nákladov existuje, to je pravda. Pozrite sa na rozsiahle siete pobočiek: sú stále potrebné aj v čase digitálneho bankovníctva? Znižovanie nákladov by mohlo byť súčasťou stratégie bánk na zvýšenie ziskovosti. Treba však upozorniť, že banky nesmú robiť škrtý na nesprávnych miestach. Znižovanie zamestnancov v oblastiach, ako je riadenie rizika? To nie je dobrý nápad. Šetriť na IT systémoch? Ani to nie je dobrý nápad. Banky teda celkovo nesmú šetriť na veciach, ktoré sú rozhodujúce pre ich budúci úspech a stabilitu.

Ovplyvňujú problémové úvery ziskovosť?

Áno, veľmi. Problémové úvery znižujú zisky a odvádzajú zdroje, ktoré by sa mohli využiť užitočnejšie. Vzhľadom na to, že tieto úvery v eurozóne dosahujú takmer 800 miliárd €, sú vážnym problémom, ktorý treba riešiť. Dobrou správou je, že banky napredujú: od začiatku roka 2015 sa objem problémových úverov znížil približne o 200 miliárd €. Je to povzbudivé, ale nie postačujúce.

Aké najdôležitejšie kroky podnikol európsky bankový dohľad, aby pomohol pri riešení problémových úverov?

Problémové úvery sú jednou z našich hlavných priorít v oblasti dohľadu. Na začiatku roka sme pre banky vydali usmernenie o ich riešení. Využili sme ho ako východisko pri revízii vlastných plánov bánk na riešenie problému týchto úverov. V roku 2018 budeme ďalej sledovať, ako banky svoje plány realizujú.

Banky sa však musia zbaviť nielen existujúcich problémových úverov. Potrebujú tiež riešiť prípadné nové problémové úvery. Z tohto dôvodu sme na konci roka 2017 publikovali návrh dodatku k nášmu usmerneniu. Uvádza sa v ňom, aké zabezpečenie očakávame od bánk v prípade nových problémových úverov. Tieto očakávania, samozrejme, nie sú záväzné. Je to východisko pre dialóg o dohľade a použijeme ho aj v rámci nášho individuálneho prístupu ku každej banke. Návrh dodatku bol predmetom verejnej konzultácie a jeho konečná verzia bola zverejnená v marci 2018.

Takže banky ešte musia vyčistiť svoje súvahy.

Áno. Tieto dobré časy nebudú trvať naveky, takže by ich banky mali využiť čo najviac, kým sa dá. Keď nastane pokles, bude oveľa ťažšie problémové úvery znížiť. Čistá súvaha je vo všeobecnosti kľúčom ku krátkodobej a strednodobej ziskovosti. V tomto ohľade bude pre banky momentom pravdy práve záťažový test organizovaný v roku 2018 Európskym orgánom pre bankovníctvo. Pomôže pri hodnotení toho, aká bude odolnosť bánk, keď pôjde do tuhého.

Ktoré ďalšie oblasti okrem nízkej ziskovosti a problémových úverov musí európsky bankový dohľad monitorovať?

Veľa vecí. Zameriavame sa napríklad na interné modely, ktoré banky používajú na určenie rizikových váh svojich aktív. Sú dôležité pri výpočte kapitálových požiadaviek, a teda pre odolnosť bánk. Aby sme zaistili, že modely dosahujú primerané výsledky, vykonávame cieleňé hodnotenie interných modelov, ktoré nazývame TRIM. Hodnotenie má tri úlohy: po prvé zaistiť, aby modely používané bankami spĺňali regulačné štandardy; po druhé harmonizovať prístup dohľadov k interným modelom a po tretie zaistiť, aby rizikové váhy vypočítané interným modelom vychádzali zo skutočných rizík a nie z modelových situácií. Hodnotenie TRIM pomáha zvýšiť dôveru k interným modelom a kapitálovej primeranosti, a tak aj dôveru, pokiaľ ide o odolnosť bánk.

Súvisí cieleňé hodnotenie interných modelov aj s Bazilejom III a často diskutovanou najnižšou hodnotou výstupov?

Samozrejme, tieto oblasti spolu súvisia. Vo všeobecnosti platí, že Bazilej III sa usiluje o zachovanie kapitálových požiadaviek založených na riziku. Má to svoj účel, pretože kapitálové požiadavky založené na riziku sú účinné a nútia banky riadne definovať, merať a riadiť svoje riziká. V tejto súvislosti sú interné modely kľúčové. Ak nefungujú dobre, banky sa môžu stať podkapitalizovanými a zraniteľnými. A ako som práve spomenula, hodnotenie TRIM sa snaží zaistiť, aby interné modely fungovali správne. Ide o hodnotenie zdola nahor, pričom sa hodnotia samotné modely. Bazilej III zároveň zavádza niekoľko riešení zhora nadol, ako je práve spomínaná najnižšia hodnota výstupov. Zaisťuje, aby sa rizikové váhy počítané pomocou interných modelov nedostali pod určitú úroveň. Preto aj najnižšia hodnota výstupov, rovnako ako TRIM, pomáha dosiahnuť dôveryhodnosť kapitálových požiadaviek založených na riziku. Je to v najvyššom záujme bánk.

Prejdime od Bazileja k Spojenému kráľovstvu: ako sa európsky bankový dohľad pripravuje na brexit?

Nuž, brexit celkom určite zmení európsku bankovú štruktúru. A ovplyvňuje banky na oboch stranách Lamanšského prielivu. Hlavným záujmom je zachovať vzájomný

prístup na trhy. Aby to bolo možné, banky musia prijať ďalekosiahle organizačné zmeny. A takéto zmeny, samozrejme, treba pripraviť dostatočne vopred.

Ale aj dohľad sa musí pripraviť na svet po brexite. Vypracovali sme množstvo strategických prístupov k relevantným otázkam a jasne sme sa vyjadrili, čo očakávame od bánk, ktoré sa presídlia do eurozóny. S bankami, ktorých sa to týka, sme rôznym spôsobom v úzkom kontakte. To nám umožňuje lepšie poznať ich plány a jasne komunikovať naše očakávania.

Zmeny vyvolané brexitom však zďaleka nepredstavujú len presídlenie niektorých bánk podnikajúcich zo Spojeného kráľovstva. Ako dohľad musíme myslieť celkovo na cezhraničné bankové skupiny: ako zaistíme ich riadny dohľad a riešenie krízových situácií? To neovplyvní len banky, ktoré podnikajú zo Spojeného kráľovstva, ale aj banky, ktoré riadia svoje podnikanie z akejkoľvek inej tretej krajiny. A môže to mať dosah aj na európske banky, ktoré podnikajú mimo EÚ.

Aký bude, podľa vás, vývoj finančnej integrácie v Európe po brexite?

Brexit je nešťastná záležitosť, to je isté. Je však rovnako isté, že finančná integrácia v Európe bude pokračovať. Práca na európskej bankovej únii značne pokročila a zdá sa, že táto myšlienka oslovila aj krajiny mimo eurozóny – konkrétne východoeurópske a škandinávske krajiny. Je to pre mňa povzbudzujúce.

Bankovú úniu však treba dobudovať, pričom jej tretí, chýbajúci pilier je európsky systém ochrany vkladov – EDIS. Po tom, ako sa bankový dohľad a riešenie krízových situácií preniesli na európsku úroveň, je potrebné rovnako doriešiť aj ochranu vkladov. Len potom budú kontrola a zodpovednosť zosúladené. Podľa môjho názoru je čas podniknúť ďalšie kroky na vytvorenie EDIS.

S napredovaním bankovej únie by aj banky mali začať získavať výhody vyplývajúce z veľkého a integrovaného trhu; mali by mať záber ďaleko za hranice a vytvoriť skutočný európsky bankový sektor, ktorý spoľahlivo a účinne financuje európsku ekonomiku.

1 Prínos dohľadu k finančnej stabilite

1.1 Úverové inštitúcie: hlavné riziká a celková výkonnosť

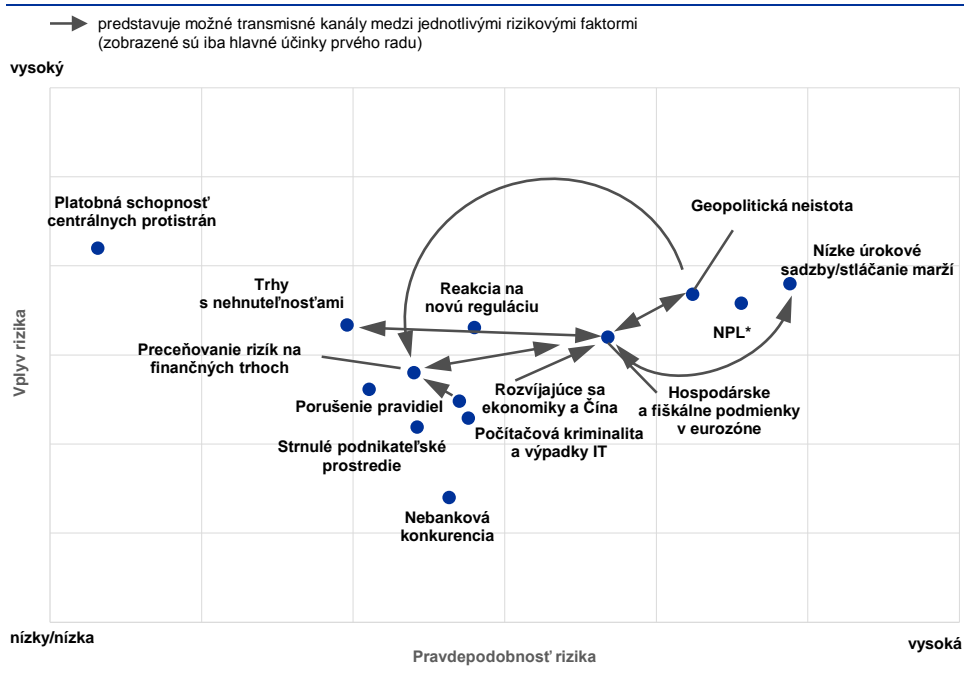
1.1.1 Hlavné riziká v bankovom sektore

Napriek istému zlepšeniu zostáva mapa rizík SSM takmer bez zmeny.

Hospodárske prostredie, v rámci ktorého banky eurozóny pôsobia, sa aj v minulom roku zlepšovalo. Niektoré banky dokázali vytvoriť vysoký zisk, niektoré však musia pokračovať vo svojom ozdravení. Celkovo sa bankám darilo posilňovať svoje súvahy a riešiť problémové úvery (non-performing loan – NPL). Pokrok bol zaznamenaný aj v agende regulácie, čím sa podarilo znížiť neistotu v tejto oblasti.

Graf 1

Mapa rizík SSM na rok 2018 pre banky v eurozóne



Zdroj: ECB a národné orgány dohľadu.

Poznámka: Mapa rizík zobrazuje pravdepodobnosť a dopad rizikových faktorov, ktoré sa klasifikujú v rozpätí nízka/nízky až vysoká/vysoký.

* NPL: tento rizikový faktor sa vzťahuje iba na banky eurozóny s vysokou úrovňou NPL.

Niektoré riziká však pretrvávajú naďalej a celková mapa rizík SSM (graf 1) sa od začiatku roka 2017 výrazne nezmenila. Z pohľadu možného dopadu a pravdepodobnosti sú tromi najvýraznejšími rizikovými faktormi i) prostredie nízkych úrokových sadzieb a súvisiaci nepriaznivý vplyv na ziskovosť bánk, ii) pretrvávajúca vysoká úroveň NPL v niektorých častiach eurozóny a iii) geopolitická neistota. Prvé dva rizikové faktory sa od roku 2016 mierne znížili. Geopolitická neistota, naopak, výrazne narástla, a to najmä v dôsledku pokračujúcich vyjednávaní o výslednej podobe dohody o brexite a všeobecnej politickej neistoty v súvislosti s vývojom vo

svete (miera politickej neistoty v EÚ sa však po prezidentských voľbách vo Francúzsku mierne znížila).

Hlavnou výzvou zostáva ziskovosť.

Dlhotrvajuce obdobie nízkych úrokových sadzieb má i naďalej nepriaznivý vplyv na ziskovosť bánk. Na jednej strane nízke úrokové sadzby znižujú náklady financovania a podporujú ekonomiku, na strane druhej však **okresávajú čisté úrokové marže, a tým znižujú ziskovosť bánk**. Banky sú preto nútené upraviť svoje obchodné modely a štruktúru nákladov. Orgány dohľadu zároveň musia zabezpečiť, aby banky pri snahe o dosiahnutie vyšších ziskov nepodstupovali príliš vysoké riziko.

Objem NPL sa mierne znížil, no naďalej existuje priestor na zlepšenie.

Vysoká úroveň NPL je ďalším významným zdrojom obáv pre mnohé banky v eurozóne. **V porovnaní s rokom 2016 dosiahli banky pri riešení problematiky NPL určitý pokrok**. Naznačuje to aj podiel NPL na celkových úveroch, ktorý klesol z 6,5 % v druhom štvrtroku 2016 na 5,5 % v druhom štvrtroku 2017. Mnohé banky v eurozóne však naďalej majú vo svojich súvahách príliš vysoký počet NPL. Je preto mimoriadne dôležité, aby banky zintenzívnili svoje úsilie pri príprave a implementácii ambiciózných a dôveryhodných stratégií riešenia problematiky NPL. Rovnako je potrebné prijatie ďalších reforiem zameraných na odstránenie štrukturálnych prekážok brániacich vyriešeniu problematiky NPL.¹

Zavádzanie nového regulačného rámca môže byť pre niektoré banky náročné.

Dokončenie a vyladenie regulačného rámca napomôže v strednodobom horizonte dosiahnuť stabilitu bankového sektora. **Prechod na nové podmienky v oblasti regulácie však môže pre niektoré banky znamenať krátkodobé náklady a riziká** vrátane neschopnosti prispôsobiť sa včas. Tieto riziká sa od roku 2016 mierne znížili, keďže v súvislosti s dohodami na medzinárodných i európskych fórach sa postupne vyjasňujú konečné podoby jednotlivých iniciatív v oblasti regulácie.

V dôsledku problémov s udržateľnosťou dlhu a geopolitických rizík môže dochádzať k preceňovaniu rizika.

Udržateľnosť dlhu zostáva zdrojom obáv v niektorých členských krajinách, ktoré sú aj naďalej ohrozené prípadným preceňovaním na trhu s dlhopismi (aj v dôsledku súčasnej veľmi nízkej úrovne rizikových prémie). V kontexte súčasnej **veľkej geopolitickej neistoty**, ktorá aj v súvislosti s brexitom dosahuje historicky vysokú úroveň, je otázka rizika štátneho dlhu mimoriadne aktuálna. Možné náhle zmeny v ochote subjektov na finančných trhoch podstupovať riziko môže ovplyvniť banky prostredníctvom preceňovania čistej trhovej hodnoty ich majetkových účastí a nákladov financovania.

1.1.2 Priority dohľadu SSM

























Priority dohľadu SSM stanovujú oblasti, na ktoré sa bude dohľad v danom roku zameriavať. Vychádzajú z hodnotenia hlavných rizík ohrozujúcich dohliadané banky a zohľadňujú najnovší vývoj v oblasti hospodárstva, regulácie i dohľadu. Priority sa prehodnocujú každý rok a predstavujú dôležitý nástroj koordinácie opatrení dohľadu v jednotlivých bankách primerane harmonizovaným, proporčným a efektívnym

¹ Okrem iného aj zvýšenie efektívnosti sekundárnych trhov s problémovými aktívami a mechanizmov vymáhania kolaterálu a harmonizácia právnych rámcov pre oblasť konkurzov a reštrukturalizácie.

spôsobom, čo prispieva k zabezpečeniu rovnakých podmienok a zvýšeniu účinku dohľadu (**obrázok 1**).

Obrázok 1

Priority dohľadu na rok 2018 a v ďalšom období

Priority 2018	Činnosti dohľadu na rok 2018 a v ďalšom období	Pokračovanie z roku 2017	Možné pokračovanie v roku 2019 ⁵
Obchodné modely	 Vplyv úrokového rizika na obchodné modely/ziskovosť bánk		
Kreditné riziko	 Konzistentný prístup k NPL ¹ /expozíciám s upravenými podmienkami splácania (napr. hĺbkové kontroly/previerky na mieste)		
	 Koncentrácie expozícií, riadenie a oceňovanie kolaterálu (napr. nehnuteľnosti, aktíva 3. úrovne)		
Riadenie rizík	 TRIM ² : Modely kreditného rizika, trhového rizika a kreditného rizika protistrany		
	 Zlepšenie ICAAP ³ a ILAAP ⁴ bánk		
	 Posúdenie pripravenosti bánk na IFRS 9 a ďalšie zmeny v oblasti regulácie		
Viaceré roviny rizika	 Prípravy na brexit		
	 Zťažovacie testovanie na úrovni EÚ (každé dva roky) a na úrovni SSM		

- 1) Problémové úvery.
- 2) Cielené hodnotenie interných modelov.
- 3) Interný proces hodnotenia kapitálvej primeranosti.
- 4) Interný proces hodnotenia likvidity.
- 5) Bledomodré značky predstavujú následné činnosti.

1.1.3 Výsledky analýzy citlivosti zameranej na úrokové riziko v bankovej knihe

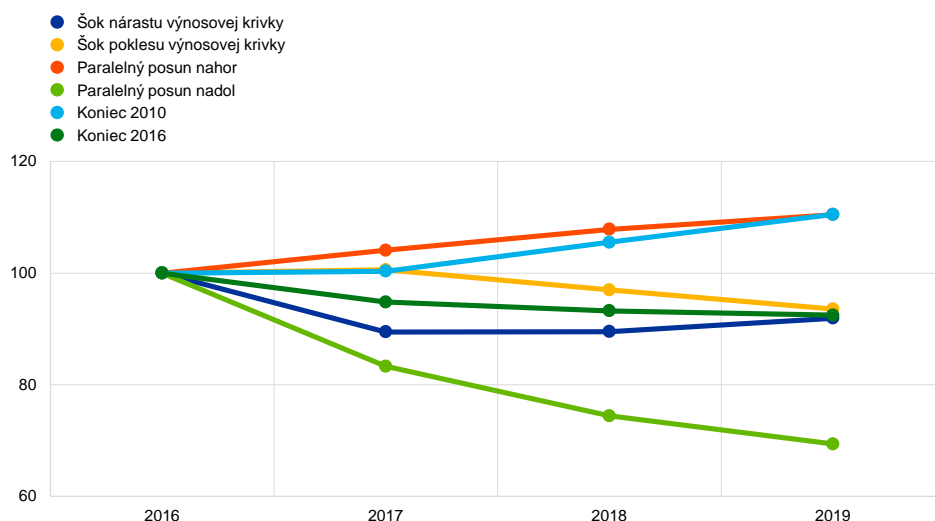
ECB neustále monitoruje citlivosť úrokových marží bánk na zmeny úrokových sadziieb. V súvislosti s nízkymi úrokovými sadzbami, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú ziskovosť bankového sektora, ECB v roku 2017 rozhodla o vykonaní podrobnejšieho hodnotenia stratégií bánk na udržanie výšky ich úrokových marží v niekoľkých scenároch.

V prvom polroku 2017 preto bankový dohľad ECB uskutočnil analýzu citlivosti na úrokové riziko bankovej knihy (interest rate risk in the banking book – IRRBB) – záťažový test 2017.² Na vzorke 111 významných inštitúcií sa hodnotili dva navzájom sa dopĺňajúce ukazovatele: i) zmeny čistých úrokových výnosov (net interest income – NII) bánk spôsobených vývojom úrokových sadzieb a ii) zmeny ekonomickej hodnoty vlastného imania (economic value of equity – EVE)³ bánk (t. j. aktuálna hodnota ich bankovej knihy) v dôsledku pohybu úrokových sadzieb. Cieľom bolo dosiahnuť dohľadové hodnotenie postupov riadenia rizík a v plnej miere využiť možnosť porovnať výsledky jednotlivých bánk. Banky boli vyzvané, aby nasimulovali vplyv šiestich hypotetických úrokových šokov spojených s upraveným vývojom ich súvah.⁴

Graf 2

Priemerné projektované zmeny čistých úrokových výnosov (NII) pri jednotlivých úrokových šokoch

(index 2016 = 100)



Zdroj: ECB.

Poznámka: Uvedené hodnoty vychádzajú z prognóz čistých úrokových výnosov vo všetkých hlavných menách 111 testovaných bánk. Paralelné posuny sa v súčasnosti využívajú pri vykazovaní IRRBB (+/- 200 bázických bodov pri eurových pozíciách); šok nárastu výnosovej krivky a šok poklesu výnosovej krivky vychádzajú z najnovších štandardov Bazilejského výboru pre bankový dohľad v oblasti IRRBB; šok „koniec 2010“ predpokladá návrat úrokových sadzieb na úroveň naposledy zaznamenanú v roku 2010; v rámci šoku „koniec 2016“ sú úrokové sadzby konštantné na úrovni z konca roku 2016.

Analýza ukázala, že vo všeobecnosti sú banky na prípadné zmeny úrokových sadzieb dobre pripravené. Náhlý paralelný posun v časovej štruktúre úrokových sadzieb o +2 % by znamenal celkový pozitívny dopad na NII (+10,5 % v horizonte troch rokov, **graf 2**) a mierne nepriaznivý dopad na EVE (-2,7 % kapitálu CET1, **graf 3**), pričom v tomto prípade ide o najvýraznejší pokles EVE spomedzi všetkých hodnotených úrokových šokov.

Tieto výsledky však nemožno nesprávne interpretovať ako absenciu rizika, keďže zohľadňujú aj očakávania bánk v súvislosti so správaním zákazníkov. Banky

² V rámci hodnotenia sa neposudzovali iné typy rizík, ako napríklad trhové riziko.

³ EVE odráža vplyv zmien úrokových sadzieb na hodnotu bankovej knihy hodnotenej banky.

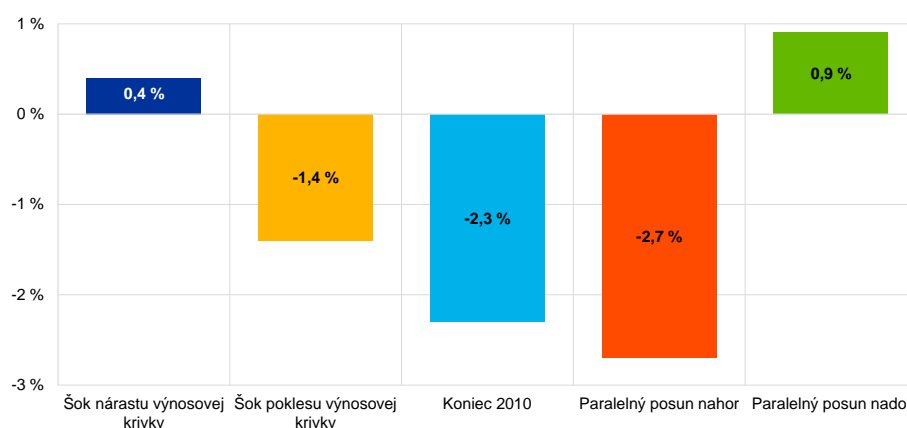
⁴ Podrobnejšie informácie sú zverejnené na [internetovej stránke bankového dohľadu ECB](#).

napríklad môžu modelovať vklady bez splatnosti ako dlhodobé pasíva s pevnou úrokovou sadzbou. V období rastúcich úrokových sadzieb by nad očakávanie rýchle preceňovanie týchto vkladov spôsobilo nižšie než očakávané čisté úrokové výnosy banky. Pri kalibrácii svojich vkladových modelov banky zvyčajne vychádzali z obdobia klesajúcich úrokových sadzieb. Modely preto iba v obmedzenej miere odrážajú reakciu zákazníkov na vyššie úrokové sadzby. Modelované dĺžky trvania jadrových vkladov boli navyše v niektorých prípadoch až prekvapivo dlhé.

Graf 3

Priemerná zmena ekonomickej hodnoty vlastného imania (EVE) pri jednotlivých úrokových šokoch

(zmena EVE ako percentuálny podiel kapitálu CET1)



Zdroj: ECB.

Poznámka: Uvedené čísla vychádzajú z prognóz celkovej hodnoty EVE vo všetkých menách a z celkového objemu kapitálu CET1 všetkých 111 hodnotených bánk. V prípade konštantných sadzieb v rámci šoku „koniec 2016“ nebola zaznamenaná žiadna zmena EVE.

Výsledky naznačujú, že banky vo svojich bankových knihách vo výraznej miere využívajú úrokové deriváty. Vo všeobecnosti banky využívajú deriváty na poistenie nesúladu v profiloch preceňovania aktív a pasív. Niektoré z nich však úrokové deriváty využívajú aj na dosiahnutie cieľového úrokového profilu. Celkový dopad týchto obchodov na citlivosť EVE v jednotlivých bankách je obmedzený (+1,7 % kapitálu CET1 v paralelnom rastovom šoku). Obmedzený dopad je však predovšetkým výsledkom kompenzácie expozícií medzi bankami, v ktorých deriváty znižujú duráciu aktív, a bankami, v ktorých deriváty túto duráciu zvyšujú (55 % a 45 % vzorky).

Výsledky hodnotenia z roku 2017 boli zohľadnené v procese preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP). Do budúcnosti hodnotenie poskytne dôležité podkladové údaje pri diskusiách týkajúcich sa dohľadu nad úrokovým rizikom v bankovej knihe a poslúži ako východiskový bod pri následných analýzach vykonávaných spoločnými dohľadacími tímami.

Box 1

Konsolidácia v bankovom sektore – prekážky cezhraničných fúzií a akvizícií

Zdravý bankový systém ide ruka v ruke so zdravým trhom bankových fúzií a akvizícií. Európska banková únia vrátane európskeho bankového dohľadu prinesie jednoduchšie cezhraničné fúzie bánk.

Cezhraničné fúzie v eurozóne môžu priniesť tri hlavné výhody. Prvou je prehlbovanie finančnej integrácie v eurozóne, ktorá vytvára predpoklady na dosiahnutie spoločného cieľa – skutočne európskeho bankového sektora. Druhou výhodou sú širšie možnosti sporiteľov pri investovaní svojich peňazí a lepší prístup podnikov a domácností k zdrojom financovania. Treťou výhodou je ľahšie zdieľanie rizika, ktoré pomôže zvýšiť stabilitu a efektívnosť hospodárstva EÚ. Bankové fúzie tiež môžu zohrať dôležitú úlohu pri zvyšovaní efektivity samotných bánk tým, že prispejú k zníženiu nadbytočných kapacít. Aby sa však tieto tri výhody zhmotnili, z prudenciálneho hľadiska musia byť fúzie postavené na zdravých základoch.

Súčasný stav na trhu fúzií a akvizícií

Napriek počiatocnému rastu v období po zavedení eura sa počet fúzií a akvizícií v eurozóne znižuje. V roku 2016 dosiahli najnižšiu úroveň od roku 2000, a to tak z hľadiska počtu dohôd, ako aj ich hodnoty.⁵ Domáce fúzie sú navyše početnejšie než cezhraničné.

Bankové fúzie sú zložité, drahé a riskantné, a ich úspech závisí od splnenia niekoľkých priaznivých podmienok. Banky si musia byť týmto krokom isté, no zdá sa, že bankám toto presvedčenie v súčasnosti chýba.

Banky najmä často pociťujú neistotu v súvislosti s ekonomickou hodnotou, ktorú fúzie prinášajú. Pri zvažovaní potenciálnych partnerov môžu mať pochybnosti o kvalite ich aktív a schopnosti generovať zisk. V niektorých častiach eurozóny pretrváva vysoký stav NPL a ich reálnu hodnotu je ťažké odhadnúť.

Okrem toho sa pochybnosti bánk týkajú aj niektorých hlavných dlhodobých faktorov ovplyvňujúcich ich výkonnosť. Akým spôsobom digitalizácia a súvisiace zmeny štruktúry trhu ovplyvnia optimálnu štruktúru a veľkosť banky? Oplatí sa investovať do siete pobočiek, keď digitálne bankovníctvo môže výrazne obmedziť ich využitie? V neposlednom rade zohráva pri rozhodovaní bánk úlohu aj neistota týkajúca sa regulácie. Zdá sa, že mnohé banky by ešte pred tým, ako začnú uvažovať nad významným krokom, akým fúzia s inou bankou je, privítali zavedenie jednotného súboru pravidiel v plnom rozsahu.

Cezhraničný rozmer fúzií a akvizícií ešte zvyšuje súvisiacu neistotu. Pri cezhraničných fúziách musia banky prekonať nielen národné hranice, ale tiež kultúrne a jazykové prekážky. Nedostatočná harmonizácia právnych predpisov a nariadení upravujúcich kontrolu orgánov dohľadu v oblasti fúzií a akvizícií v krajinách zapojených do SSM môže zvýšiť náklady na cezhraničné fúzie a akvizície, prípadne ich úplne zmietať zo stola. Vnútroštátne právne predpisy upravujúce fúzie sa v jednotlivých krajinách zvyknú líšiť.

⁵ ECB, [Financial Integration in Europe](#), May 2017.

Dôležitú úlohu vo všeobecnosti zohráva vyčlenenie vlastného imania a likvidity v jednotlivých jurisdikciách. V rámci revízie nariadenia o kapitálových požiadavkách (Capital Requirements Regulation – CRR) a smernice o kapitálových požiadavkách (Capital Requirements Directive – CRD IV) sa v súčasnosti uvažuje nad upustením od požiadaviek týkajúcich sa cezhraničných skupín, čo by v prípade zavedenia mohlo pomôcť zvýšiť atraktivitu cezhraničných fúzií a akvizícií. Smernica CRD IV a nariadenie CRR navyše stále obsahujú viaceré možnosti a právomoci, ktoré sa na národnej úrovni uplatňujú odlišným spôsobom. Sťažujú tým dosahovanie konzistentnej úrovne celkového regulačného kapitálu v jednotlivých členských štátoch a porovnávanie kapitálových pozícií bánk.

Rozhodnutia bánk o konsolidácii môžu samozrejme ovplyvňovať aj ďalšie aspekty regulácie. Demotivujúce pre banky môžu byť napríklad dodatočné kapitálové požiadavky pri náraste veľkosti a komplexnosti bánk v podobe vankúšov pre ostatné systémovo dôležité inštitúcie (other systemically important institution – O-SII), či dokonca vankúšov pre globálne systémovo dôležité banky (global systemically important bank – G-SIB).

Situáciu dokresľuje aj skutočnosť, že v rámci EÚ a eurozóny sú stále nejednotné niektoré časti legislatívneho rámca (napr. zákony o konkurze), daňové systémy a nariadenia (napr. o ochrane spotrebiteľa), ktoré podporujú fungovanie finančných systémov.

Európsky bankový dohľad dokáže poukázať na tieto prekážky, jeho dosah na úpravu prostredia je však obmedzený. Samotnú konsolidáciu je potrebné ponechať na trh a zmeny regulačného prostredia na zákonodarcov.

Európsky bankový dohľad však pomohol zmenšiť obavy týkajúce sa kvality bankových aktív, pričom prvým krokom k dosiahnutiu tohto cieľa bolo hodnotenie kvality aktív v roku 2014. Okrem toho je jednou z jeho priorít aj riešenie portfólií NPL v držbe bánk. Orgány dohľadu tiež môžu zabezpečiť efektívnosť postupov dohľadu v prípade fúzií. Pokiaľ ide o oblasť regulácie, dôležité bude zaručiť dôveryhodné a konzistentné zavedenie schválených reforiem vrátane Bazileja III a vykonať ďalšie kroky k dokončeniu bankovej únie, a to najmä európskeho systému ochrany vkladov. Všetky spomenuté prvky pomôžu znížiť prevládajúcu neistotu.

1.1.4 Všeobecná výkonnosť významných bánk v roku 2017

Po mimoriadne náročnom roku 2016 zaznamenali banky v eurozóne v roku 2017 mierne zlepšenie. Prevádzkový zisk významných inštitúcií (significant institution – SI) pred znížením sa v prvých troch štvrtrokoch 2016 prepadol o 10 % v porovnaní s prvými tromi štvrtrokmi 2015. V prvých deviatich mesiacoch 2017 sa vývoj prevádzkového zisku pred znížením obrátil (+2 %). Spolu s výrazným poklesom miery zníženia hodnoty (-14,9 % oproti roku 2016 a -35,2 % oproti roku 2015) to v prípade SI viedlo k relatívnemu nárastu priemernej ročnej rentability vlastného kapitálu na 7,0 %, v porovnaní s 5,4 % v roku 2016 a 5,7 % v roku 2015.

Celkové zlepšenie však zakrýva výrazné rozdiely medzi jednotlivými bankami. Dvanásť bánk je naďalej v strate, zatiaľ čo 24 bánk dosahovalo v posledných troch rokoch priemernú rentabilitu vlastného kapitálu na úrovni 8 % a viac. Skutočnosť, že

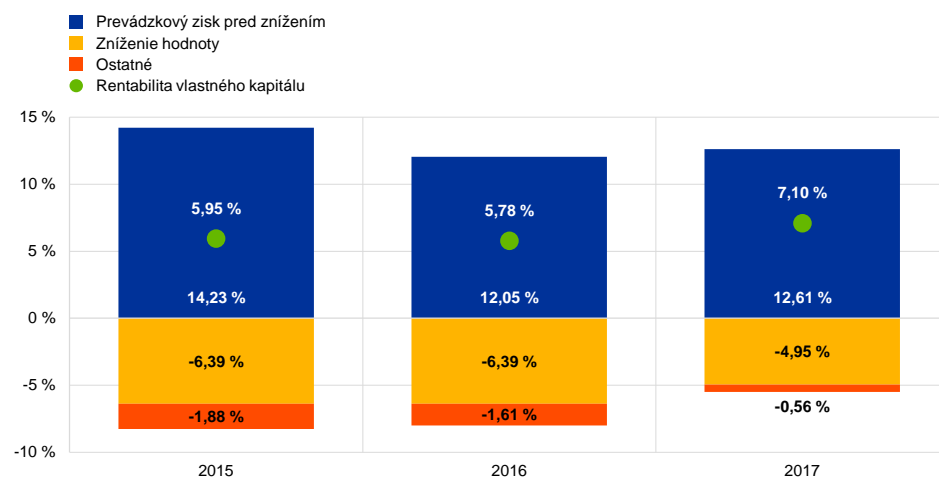
mnohé verejne obchodovateľné akcie bánk sa stále obchodujú pri pomere ich trhovej ceny k účtovnej hodnote nižšom ako jeden však naznačuje, že na splnenie očakávaní investorov je potrebné ďalšie zlepšenie.

Hybnou silou rastu prevádzkového zisku pred znížením bol nárast čistých príjmov z poplatkov a provízií o 3,2 % a čistých príjmov z obchodovania, ktoré sa v porovnaní s prvými tromi štvrtrokmi 2016 zvýšili o 62 %. Naopak čisté úrokové výnosy sa i naďalej znižovali a po poklese o 0,9 % v prvých troch štvrtrokoch 2015 sa aj v porovnaní s prvými tromi štvrtrokmi 2016 znížili o 1,9 %.

Graf 4

Vyššia rentabilita vlastného kapitálu v roku 2017 vďaka vyššiemu prevádzkovému zisku a nižšej úrovni zníženej hodnoty aktív (opravných položiek)

(všetky položky sú uvádzané v % vlastného kapitálu)



Zdroj: Štatistika bankového dohľadu ECB.

Poznámka: Údaje za všetky roky predstavujú anualizované kumulované hodnoty za druhý štvrtrok.

Pokles čistých úrokových výnosov v období od tretieho štvrtroka 2015 do tretieho štvrtroka 2016 zrejme spôsobilo zníženie marží, keďže objem úverov sa zvýšil o 4,7 %. Naopak, medzi tretím štvrtrokom 2016 a tretím štvrtrokom 2017 sa objem úverov znížil o 2,1 %, a to najmä v prípade úverov poskytnutých finančným inštitúciám (úvery úverovým inštitúciám sa znížili o 11,8 % a úvery ostatným finančným korporáciám o 7,3 %). Tu je vhodné poznamenať, že napriek nepriaznivému trendu sa približne polovici SI podarilo zvýšiť svoje čisté úrokové výnosy.

K pozitívnym výsledkom bánk za prvé tri štvrtroky 2017 prispeli aj nižšie prevádzkové náklady, ktoré dosahujú najnižšiu úroveň od roku 2015. V porovnaní s prvými deviatimi mesiacmi 2016 klesli o 2,3 % (pokles v porovnaní s prvými deviatimi mesiacmi 2015 predstavuje -1,6 %), čo s najväčšou pravdepodobnosťou spôsobili reštrukturalizačné opatrenia nedávno prijaté niekoľkými bankami v eurozóne.

1.2 Práce v oblasti problémových úverov (NPL)

1.2.1 Situácia v Európe

Úroveň NPL sa od roku 2015 znížila, no naďalej zostáva neudržateľná.

NPL v súvahách významných inštitúcií dosahovali v treťom štvrťroku 2017 takmer 760 mld. €, oproti 1 bil. € na začiatku roka 2015. V rámci bankového sektora však naďalej existujú oblasti s príliš vysokou úrovňou NPL. Z pohľadu európskeho bankového sektora predstavujú NPL významný problém, keďže zaťažujú súvahy bánk, znižujú ich zisky, zamedzujú produktívnejšiemu využívaniu zdrojov a bránia bankám v poskytovaní úverov hospodárstvu. Je preto dôležité, aby banky problematiku NPL riešili. Riešenie NPL bolo jednou z najdôležitejších priorít bankového dohľadu ECB na rok 2017. Pokračujúci projekt koordinuje skupina na vysokej úrovni zameraná na oblasť NPL, ktorá podlieha priamo Rade pre dohľad ECB. Hlavným cieľom skupiny je vypracovať účinný a konzistentný prístup dohľadu k bankám s vysokým objemom NPL.

ECB štvrťročne zverejňuje štatistiky bankového dohľadu⁶ vrátane údajov o kvalite aktív významných inštitúcií. **Tabuľka 1** zobrazuje pokles úrovne NPL v rokoch 2016 až 2017.

Tabuľka 1

NPL a preddavky (advances) – sumy a pomery v jednotlivých referenčných obdobiach

(v mld. EUR; v %)

Položka	3Q 2016	4Q 2016	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017
Úvery a preddavky ¹⁾	14 170,1	14 248,1	14 675,1	14 516,8	14 728,4
NPL a preddavky	920,1	876,9	865,4	795,1	759,1
Pomer NPL	6,5 %	6,2 %	5,9 %	5,5 %	5,2 %
Pomer krytia NPL	45,8 %	46,3 %	46,6 %	46,3 %	45,9 %

Zdroj: ECB.

Poznámka: Významné inštitúcie na najvyššej úrovni konsolidácie, za ktoré sú dostupné údaje zo spoločného vykazovania kapitálovej primeranosti (COREP) a finančného vykazovania (FINREP). V druhom štvrťroku 2016 bolo za významné považovaných 124 inštitúcií, v treťom štvrťroku 2016 ich bolo 122, v poslednom štvrťroku 2016 ich bolo 121, v prvom štvrťroku 2017 išlo o 118 inštitúcií a v druhom štvrťroku 2017 o 114 inštitúcií. Počet subjektov v jednotlivých referenčných obdobiach odráža úpravy zoznamu významných inštitúcií na základe jeho preskúmania bankovým dohľadom ECB, realizovaného obvykle raz za rok, ako aj fúzie a akvizície.

1) Úvery a preddavky sú v tabuľkách kvality aktív uvádzané v hrubej účtovnej hodnote. V súlade s pravidlami FINREP: i) expozície držané na obchodné účely sú vylúčené, ii) zostatky peňažných prostriedkov v centrálnych bankách a ostatné vklady splatné na požiadanie sú zahrnuté. V súlade s definíciou orgánu EBA sú za problémové úvery považované úvery a preddavky iné než tie, ktoré sú držané na obchodné účely a ktoré spĺňajú aspoň jedno z nasledujúcich kritérií: a) významné úvery viac než 90 dní po splatnosti; b) schopnosť dlžníka splácať úverové záväzky v plnom rozsahu bez realizácie kolaterálu sa hodnotí ako nepravdepodobná, bez ohľadu na výšku sumy alebo na počet dní po dátume splatnosti. Pomer krytia je podiel akumulovanej zníženej hodnoty úverov a preddavkov a stavu NPL.

Pomery NPL sa v rámci eurozóny výrazne líšia.

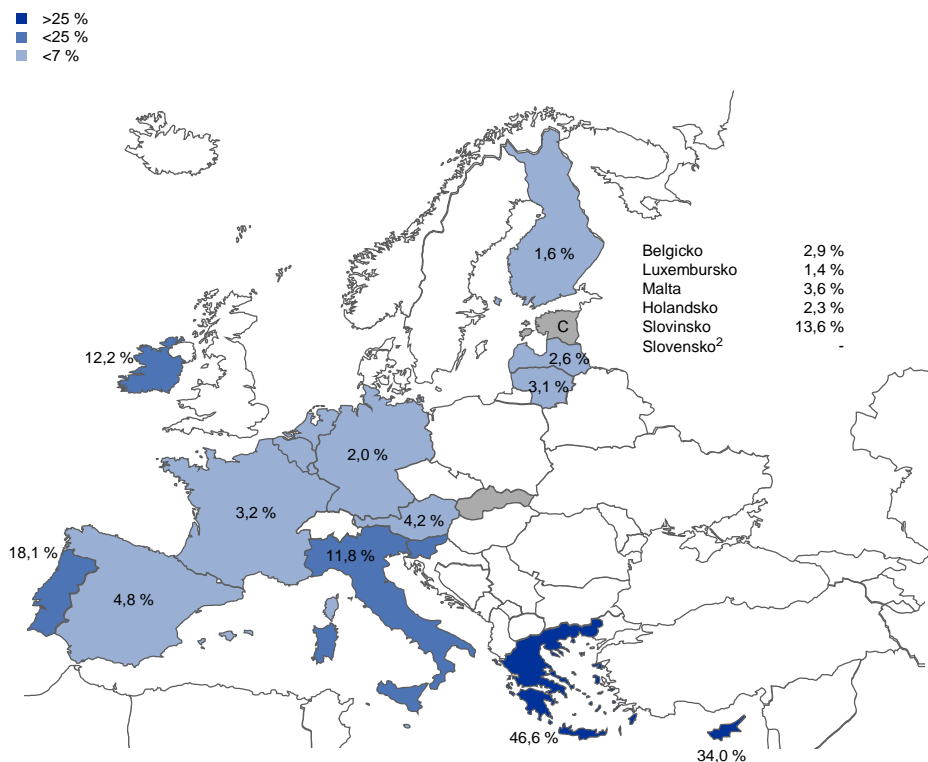
Ako ukazuje **obrázok 2**, pomery NPL sa v jednotlivých krajinách eurozóny naďalej výrazne líšia. Najvyšší pomer NPL zaznamenali SI v Grécku a na Cypre. V druhom štvrťroku predstavovali ich vážené priemery 46,6 %, resp. 34,0 %. Tretí najvyšší pomer NPL na úrovni 18,1 % zaznamenali SI v Portugalsku. Z hľadiska trendu

⁶ **Štatistika bankového dohľadu:** štatistické údaje vychádzajú z informácií zhromaždených v súlade s vykonávacími technickými predpismi, pokiaľ ide o vykazovanie na účely dohľadu, ustanovenými vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 680/2014 a nariadením Európskej centrálnej banky o vykazovaní finančných informácií na účely dohľadu (ECB/2015/13).

najvýraznejší medziročný pokles pomeru NPL bol zaznamenaný v prípade SI na Cypre (-6,3 p. b.), v Írsku (-5,6 p. b.), v Taliansku (-4,4 p. b.) a v Slovinsku (-3,2 p. b.). V treťom štvrtroku 2017 mali najvyšší objem NPL významné inštitúcie v Taliansku (196 mld. €), vo Francúzsku (138 mld. €), v Španielsku (112 mld. €) a v Grécku (106 mld. €).

Obrázok 2

NPL a preddavky¹ – pomery v jednotlivých krajinách, referenčné obdobie 2Q 2017



Zdroj: ECB.

Poznámka: Významné inštitúcie na najvyššej úrovni konsolidácie, za ktoré sú dostupné údaje zo spoločného vykazovania (COREP) a finančného vykazovania (FINREP).

C: Hodnota nie je zverejnená z dôvodu zachovania dôveryhodnosti.

1) Úvery a preddavky sú v tabuľkách kvality aktív uvádzané v hrubej účtovnej hodnote. V súlade s pravidlami FINREP: i) expozície držané na obchodné účely sú vylúčené, ii) zostatky peňažných prostriedkov v centrálnych bankách a ostatné vklady splatné na požiadanie sú zahrnuté.

2) Na Slovensku neexistuje žiadna významná inštitúcia na najvyššej úrovni konsolidácie.

Niektoré údaje FINREP sú očistené od prebiehajúcich transferov NPL, ktoré by mali byť čoskoro ukončené.

1.2.2

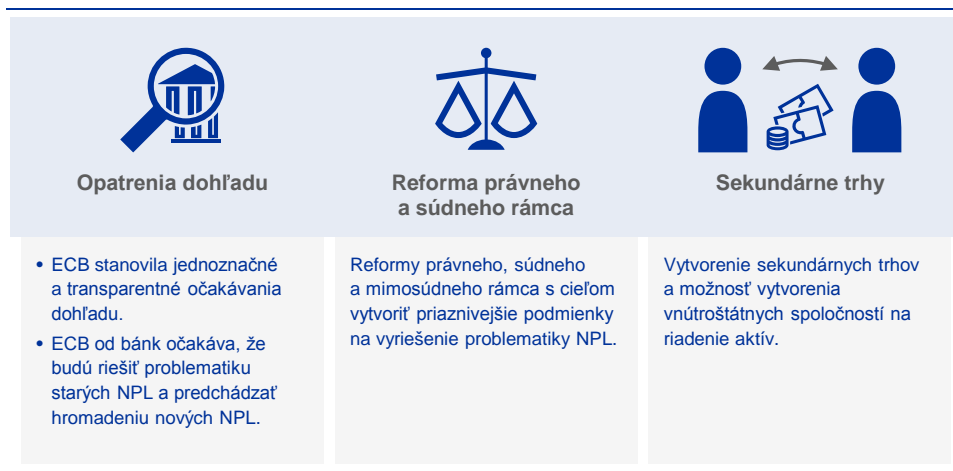
Potreba komplexnej stratégie na vyriešenie problematiky NPL

Stratégia je potrebná najmä v nasledujúcich troch oblastiach: i) opatrenia dohľadu, ii) reforma právneho a súdneho rámca a iii) sekundárne trhy pre NPL.

Bankový dohľad ECB hneď na začiatku zdôraznil, že vyriešenie problematiky NPL si vyžiada spoločné úsilie všetkých zainteresovaných strán. Taký bol aj jeden z hlavných záverov správy ECB o zbere informácií o národných postupoch týkajúcich sa NPL, ktorej posledná verzia bola zverejnená v júni 2017 (viac v časti 1.2.3.1). V správe sa konštatuje, že je potrebné prijať komplexnú európsku stratégiu v troch hlavných oblastiach: i) opatrenia dohľadu, ii) reforma právnych a súdnych rámcov a iii) potreba vytvorenia sekundárnych trhov pre problémové aktíva.

Obrázok 3

Komplexná stratégia na riešenie problematiky NPL predpokladá spoluprácu všetkých zainteresovaných strán vrátane orgánov EÚ a vnútroštátnych orgánov verejnej správy



Pokiaľ ide o opatrenia dohľadu, bankový dohľad ECB zaviedol pre NPL komplexný rámec dohľadu, ktorý zahŕňa:

- zverejnenie všeobecných zásad pre všetky SI, ktoré približujú očakávania dohľadu v súvislosti s riadením a znižovaním stavu NPL,
- vypracovanie kvantitatívnych očakávaní dohľadu, ktoré by v budúcnosti uľahčili včasné postupy pri tvorbe opravných položiek,
- vykonávanie pravidelných previerok na mieste zameraných na problematiku NPL,
- zhromažďovanie dodatočných relevantných údajov od bánk s vysokým objemom NPL.

V súlade s akčným plánom rady ECOFIN z 11. júla 2017 na riešenie problémových úverov v Európe bankový dohľad ECB podporuje EBA v príprave všeobecných usmernení o riadení NPL, ktoré by boli konzistentné pre všetky banky v EÚ. Bankový dohľad ECB spolupracuje s EBA aj na zvyšovaní štandardov nových úverov.

Bankový dohľad ECB sa aktívne podieľal na viacerých ďalších iniciatívach týkajúcich sa NPL v troch vyššie spomenutých oblastiach vrátane tých, ktoré tvoria súčasť akčného plánu EÚ (prijatého Radou EÚ v júli 2017), a úzko spolupracoval so zainteresovanými stranami zodpovednými za tieto iniciatívy.

1.2.3 Hlavné prvky prístupu dohľadu v prípade NPL

1.2.3.1 Zber informácií o národných postupoch

ECB uskutočnila analýzu súčasných postupov v oblasti dohľadu a regulácie a tiež prekážok pri riešení problematiky NPL.

V júni 2017 ECB zverejnila výsledky posledného zberu informácií o postupoch vnútroštátnych orgánov dohľadu a vnútroštátnych právnych rámcov týkajúcich sa problematiky NPL. Táto správa obsahuje analýzu postupov využívaných vo všetkých 19 krajinách eurozóny do decembra 2016.⁷ Okrem identifikácie osvedčených postupov dohľadu bolo jej hlavným cieľom zmapovať i) súčasné postupy v oblasti regulácie a dohľadu a ii) prekážky pri riešení problematiky NPL. Tento aktualizovaný a rozšírený prieskum nadväzuje na prechádzajúci zber informácií o národných postupoch dohľadu a právnych rámcov týkajúcich sa NPL. Predchádzajúci zber informácií zahŕňal osem krajín eurozóny (Cyprus, Grécko, Írsko, Taliansko, Portugalsko, Slovinsko, Španielsko a Nemecko) a jeho výsledky boli zverejnené v septembri 2016. Jeho hlavným cieľom bolo identifikovať osvedčené postupy v jurisdikciách s relatívne vysokou úrovňou NPL alebo so sektorovým problémom s NPL a existujúce rámce riadenia NPL.⁸

Jedným z hlavných zistení je, že včasné a efektívne riadenie právnych aspektov si vyžaduje pripravenosť všetkých zainteresovaných strán.

Výsledky zberu informácií z roku 2017 naznačujú, že z hľadiska dohľadu bol pri riešení problematiky NPL v eurozóne dosiahnutý určitý pokrok. Zber informácií a skúsenosti z jurisdikcií s vysokým stavom NPL prinášajú kľúčové ponaučenie: všetky zainteresované strany musia konať proaktívne a byť pripravené skôr, než NPL dosiahnu príliš vysokú úroveň. Mnohé krajiny s nízkym stavom NPL nepristúpili od vypuknutia krízy k úprave príslušných právnych rámcov. Celkovo by sa mali lepšie pripraviť, aby boli schopné včas a efektívne riadiť právne aspekty prípadného nárastu NPL v budúcnosti. Zahŕňa to napríklad zrýchlenie mechanizmov mimosúdneho riešenia sporov (napr. pri vymáhaní záruk alebo pri spracúvaní konkurzných pohľadávok podnikov a domácností).

Pokiaľ ide o režim a postupy dohľadu pri riešení problematiky NPL, zber informácií ukazuje, že nástroje, ako napríklad previerky na mieste zamerané na úvery v omeškaní a riadenie NPL, zohrávajú kľúčovú úlohu pri identifikácii vznikajúcich problémov už v počiatočnej fáze. V tomto smere sú všeobecné zásady ECB pre banky týkajúce sa NPL, ktoré sa vzťahujú na všetky SI, dôležitou súčasťou dohľadového hodnotenia v budúcnosti (viac v časti 1.1.2).

Čo sa týka menej významných inštitúcií (less significant institutions – LSI), v čase zverejnenia výsledkov zberu informácií o vnútroštátnych postupoch krajinám eurozóny vo všeobecnosti chýbali konkrétne usmernenia týkajúce sa NPL. Niekoľko príslušných vnútroštátnych orgánov však naznačilo, že zvažujú uplatnenie všeobecných zásad ECB týkajúcich sa NPL aj v prípade LSI. Rada EÚ na svojom zasadnutí v júli 2017 vyzvala Európsky orgán pre bankovníctvo, aby do leta 2018

⁷ ECB, [Stocktake of national supervisory practices and legal frameworks related to NPLs](#), June 2017.

⁸ ECB, [Stocktake of national supervisory practices and legal frameworks related to NPLs](#), September 2016.

vydal v súlade s vyššie uvedenými zásadami všeobecné usmernenia o riadení NPL s rozšíreným rozsahom pôsobnosti, platným pre všetky banky v celej EÚ.

Právne rámce, ako naznačili výsledky zberu informácií, sa od prvého prieskumu v krajinách s vysokým stavom NPL až na niekoľko výnimiek zlepšili iba nepatrne. V každom prípade je príliš skoro na hodnotenie efektivity týchto zmien. Pokiaľ ide o súdne systémy (vrátane zamestnávania odborníkov na konkurzné právo), prijímané zmeny nezodpovedajú tempu vývoja v oblasti legislatívy.

Čo sa týka informačných rámcov NPL, výsledky zberu informácií poukazujú na skutočnosť, že väčšina krajín eurozóny má centrálné úverové registre, ktoré najčastejšie spravujú národné centrálné banky. Tieto registre sú považované za užitočný nástroj dohľadu využiteľný pri analýzach na mieste alebo na diaľku a pri zdieľaní informácií medzi bankami.

1.2.3.2 Všeobecné zásady postupu v prípade NPL a následné opatrenia

Zverejnenie všeobecných zásad týkajúcich sa NPL bolo dôležitým krokom v riešení problematiky NPL v celej eurozóne.

V marci 2017 bankový dohľad ECB zverejnil kvalitatívne všeobecné zásady postupu bánk v prípade problémových úverov⁹ (ďalej len „všeobecné zásady NPL“). Zverejneniu predchádzala verejná konzultácia, ktorá trvala od 12. septembra do 15. novembra 2016. Verejné vypočutie sa uskutočnilo 7. novembra 2016. Počas konzultácie bolo prijatých a posúdených viac ako 700 pripomienok. Vypracovanie všeobecných zásad NPL predstavovalo dôležitý krok smerom k výraznému zníženiu stavu NPL v eurozóne.

Cieľ a obsah všeobecných zásad NPL

Všeobecné zásady NPL načrtávajú očakávania dohľadu pre každú etapu cyklu riadenia NPL.

Hlavný politický odkaz všeobecných zásad NPL je, že dotknuté banky by mali považovať riešenie vysokého stavu NPL za prioritu a pristupovať k nemu komplexne, teda zamerať sa na svoje interné riadiace postupy a stanoviť si vlastné prevádzkové plány a kvantitatívne ciele. Všetky tri oblasti budú kontrolované príslušnými spoločnými dohliadacími tímami (joint supervisory team – JST). Vyčkávací prístup, ktorý sa v minulosti často zaznamenal, nemôže pokračovať. Vlastné ciele bánk musia byť primerane zapracované do systému odmeňovania manažérov a starostlivo monitorované ich riadiacimi orgánmi.

Všeobecné zásady NPL sú praktický dokument, ktorý stanovuje očakávania dohľadu pre všetky relevantné oblasti, ktorým by sa banky mali pri riešení problematiky NPL venovať. Zásady vychádzajú zo spoločnej definície problémových expozícií Európskeho orgánu pre bankovníctvo.¹⁰ Okrem toho sa však venujú aj zabaveným aktívam a bezproblémovým expozíciám s vysokým rizikom nesplácania, ako sú napríklad „monitorované“ expozície a bezproblémové expozície s upravenými podmienkami splácania.

⁹ ECB, [Všeobecné zásady postupu bánk v prípade problémových úverov](#), marec 2017.

¹⁰ Príloha V vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 680/2014.

Všeobecné zásady NPL vychádzajú z existujúcich osvedčených postupov niekoľkých krajín eurozóny. Ich štruktúra zodpovedá cyklu riadenia NPL – očakávaní dohľadu v oblasti stratégií NPL, riadenie NPL a súvisiace operácie, úprava podmienok splácania, vykazovanie NPL, tvorba opravných položiek a odpisovanie NPL a oceňovanie kolaterálu.

Následné činnosti v oblasti NPL a stratégie týkajúce sa zabavených aktív

Banky s vysokým podielom NPL predložili ECB na posúdenie svoje stratégie znižovania NPL a príslušné operatívne plány.

Po zverejnení všeobecných zásad NPL boli SI s vysokým podielom NPL vyzvané, aby bankovému dohľadu ECB predložili svoje stratégie a operatívne plány znižovania NPL. Aby sa zaručila porovnateľnosť informácií a rovnaké podmienky pre všetkých, na tento účel bol vypracovaný štandardný formulár, pomocou ktorého banky museli na úrovni jednotlivých portfólií preukázať ako a v akom časovom horizonte plánujú znižovať svoje NPL a zabavené aktíva.

Banky predkladali svoje stratégie od marca do júna 2017 a bankový dohľad ECB ich následne porovnal so svojimi očakávaniami dohľadu. Spoločné dohľadacie tímy vykonávali ich hodnotenie pre každú banku osobitne a s podporou horizontálneho NPL tímu. Súčasťou procesu boli aj stretnutia, na ktorých spoločné dohľadacie tímy diskutovali s predstaviteľmi jednotlivých bánk o ich stratégiách.

Stratégie NPL, operatívne plány a kvantitatívne ciele sú plne v kompetencii jednotlivých bánk, bankový dohľad ECB však očakáva, že budú ambiciózne a dôveryhodné, aby bolo znižovanie NPL a zabavených aktív rýchle a efektívne.

Hodnotenie stratégií NPL

Stratégie musia byť ambiciózne a dôveryhodné a musia ich dopĺňať vhodné rámce riadenia.

V súlade so všeobecnými zásadami NPL by mali rámce riadenia bánk zaručovať hladké vykonávanie stratégie NPL. Spoločné dohľadacie tímy sa preto pri hodnotení stratégií jednotlivých bánk zameriavajú na tri hlavné stavebné prvky: i) úroveň ambicióznosti, ii) dôveryhodnosť stratégie a iii) aspekty riadenia.

Úroveň ambicióznosti určuje hrubý a čistý objem znížených problémových expozícií a zabavených aktív, ktorý banka plánuje dosiahnuť v trojročnom období. Pre každú banku je definovaná zodpovedajúca úroveň ambicióznosti, ktorá zohľadňuje niekoľko aspektov, ako je finančná situácia banky, jej rizikový profil, charakteristika jej problémového portfólia a makroekonomické prostredie. Bankový dohľad ECB uskutočnil analýzu úrovne ambicióznosti každej banky s vysokým pomerom NPL, a to na úrovni jednotlivých krajín, ako aj na úrovni porovnateľných bánk.

Na hodnotenie dôveryhodnosti stratégií jednotlivých bánk využíva bankový dohľad ECB celý rad analýz, pomocou ktorých určí, či plánovaná úroveň ambicióznosti zodpovedá možnostiam banky. Relevantné ukazovatele zahŕňajú kapitálovú primeranosť, pokrytie opravnými položkami a súvisiace trendy, významnosť stratégií založených na aktívach, analýzu ročníkov, predpoklady prílevu a odlevu

do/z portfólia NPL, peňažné plnenie a zdroje vynaložené na jeho dosiahnutie, časové plány a diverzifikáciu strategických možností.

Aké sú znaky ambiciózneho a dôveryhodného stratégie NPL?

- Monitorovanie a zainteresovanosť zo strany riadiacich orgánov.
- Zreteľné a jednoznačné ciele znižovania stanovené bankou pre dostatočne konkrétne segmenty v súlade s princípom zdola nahor.
- Podrobné hodnotenie vplyvu jednotlivých prvkov stratégie znižovania NPL na vlastné imanie, rizikovo vážené aktíva a opravné položky vrátane podrobného zdôvodnenia podporujúceho výkon stratégie a dosiahnutie jej cieľov.
- Diverzifikované strategické možnosti úzko zamerané na ročníky viac ako dva roky po splatnosti.
- Dôkladné strategické riadenie vrátane jednoznačne definovaných stimulov pre zamestnancov na manažérskej i operatívnej úrovni týkajúcich sa efektívneho dosahovania cieľov znižovania NPL vo všetkých fázach procesu riešenia NPL.
- Dostatočné interné operatívne kapacity a rámce umožňujúce efektívne znižovanie NPL vrátane schopnosti včasného kontaktu s dlžníkmi s cieľom predchádzať vzniku nových problémových expozícií.
- Ak je to pre banky uplatniteľné, výrazné zameranie na skorý predaj zabavených aktív alebo, ak aktíva nie je možné prediť v krátkodobom horizonte, na zvýšenú tvorbu opravných položiek.
- Podrobný operatívny plán, v ktorom sú stanovené hlavné ciele, termíny, opatrenia a časové plány potrebné na úspešný výkon stratégie.
- Zvýšená pozornosť venovaná úpravám podmienok splácania, t. j. identifikácia udržateľných dlžníkov, ktorým budú následne poskytnuté prijateľné podmienky reštrukturalizácie s cieľom obnovenia splácania.
- Kvalitne vypracovaný súbor nástrojov na úpravu podmienok splácania vrátane monitorovania efektivity na jednotlivých úrovniach.
- Podrobný rámec monitorovania stavu implementácie stratégie umožňujúci identifikáciu faktorov s negatívnym, resp. pozitívnym vplyvom na celkové výsledky.

Hodnotenie riadenia sa zameriava na viaceré oblasti, ako sú napríklad i) bankové procesy vnútorného hodnotenia, ii) úroveň kontroly a monitorovania strategického plánu zo strany riadiacich orgánov, iii) zavedené systémy odmeňovania podporujúce výkon stratégie, iv) spôsoby zapracovania stratégie do každodennej prevádzky banky, v) objem zdrojov (interných aj externých) vyhradených bankou na riešenie úverov a vi) stratégie ovplyvňujúce operatívne plány.

1.2.3.3 Kvantitatívne očakávania dohľadu v oblasti včasnej tvorby opravných položiek

Návrh dodatku k všeobecným zásadám NPL približuje očakávania dohľadu týkajúce sa úrovni a načasovania prudenciálnej tvorby opravných položiek a bude sa uplatňovať na každú banku osobitne.

V rámci svojho mandátu musí ECB pri proaktívnom riešení rizík uplatňovať predvídavý prístup. Okrem zverejnenia všeobecných zásad NPL bankový dohľad ECB, aj vzhľadom na skúsenosti z minulosti, pokračoval v práci na ďalších opatreniach zameraných na riešenie NPL. Dňa 4. októbra 2017 predložil na konzultáciu návrh dodatku k všeobecným zásadám NPL, ktorého zámerom je zrýchliť postupy tvorby opravných položiek pre nové NPL a tým predísť hromadeniu NPL v budúcnosti. Počas verejnej konzultácie, ktorá sa skončila 8. decembra 2017, bankový dohľad ECB získal dôležitú spätnú väzbu (458 pripomienok od 36 protistrán), ktorú starostlivo zapracoval do konečnej verzie dokumentu.

Očakávania dohľadu zvýšia konvergenciu v oblasti dohľadu a zaručia rovnaké podmienky pre všetkých. Prirodzene, očakávania sa budú uplatňovať osobitne na každý hodnotený subjekt. Všeobecné očakávanie dohľadu načrtnuté v dodatku hovorí, že krytie v prípade nezabezpečeného úveru by malo dosiahnuť výšku 100 % jeho hodnoty do dvoch rokov odkedy je úver klasifikovaný ako problémový. V prípade zabezpečených úverov sa časový horizont predlžuje na sedem rokov. V rámci predchádzania prudkému zvyšovaniu tvorby opravných položiek je dôležité primerane postupné plnenie očakávaní dohľadu, a to už od momentu klasifikácie problémovej expozície.

Úroveň prudenciálnych opravných položiek sa hodnotí v kontexte štandardného dohľadového dialógu. Na úvod orgán dohľadu zhodnotí, či sú v účtovníctve banky vytvorené primerané opravné položky na krytie očakávaných strát v súvislosti s kreditným rizikom. Účtovné opravné položky sa následne porovnajú s očakávaniami dohľadu stanovenými v tomto dodatku.

Konkrétne bude ECB počas dohľadového dialógu od bánk požadovať vysvetlenie akýchkoľvek odchýlok od očakávaní, týkajúcich sa prudenciálnej tvorby opravných položiek. ECB potom posúdi odchýlky jednotlivých bánk a po dôkladnej analýze, ktorá môže zahŕňať hĺbkové kontroly, preverky na mieste alebo oboje, rozhodne o potrebe prijať pre danú banku opatrenie dohľadu. Tento proces nie je v ničom automatizovaný. Očakávania dohľadu nie sú, na rozdiel od pravidiel prvého piliera, záväznými požiadavkami, ktoré by viedli k automatickému prijatiu opatrení.

1.2.3.4 Preverky na mieste zamerané na NPL

Počas roka 2017 sa uskutočnilo 57 previerok týkajúcich sa kreditného rizika, z ktorých šesť viedla ECB a zvyšných 51 príslušné vnútroštátne orgány. Hlavnou témou týchto previerok bolo riadenie a oceňovanie NPL (venovalo sa jej až 54 z 57 správ o previerke na mieste). Preverky sa zameriavali najmä na hodnotenie stratégií, politík a postupov súvisiacich s NPL (54 správ) a hodnotenie kvantitatívneho dopadu (37 správ).

Stratégie, politiky a postupy súvisiace s NPL

Pri použití všeobecných zásad NPL ako referenčného dokumentu boli pri previerkach identifikované nasledujúce najvýznamnejšie nedostatky týkajúce sa stratégií, politik a postupov NPL:

Napriek zlepšeniu v riadení NPL zostávajú nedostatky pri vykazovaní NPL zdrojom obáv, a to najmä v prípade NPL s upravenými podmienkami splácania.

Stratégia NPL a riadenie: v tejto oblasti bol zaznamenaný trend prechodu na aktívnejšie riadenie NPL. Súvisí to najmä so snahou bánk splniť očakávaná dohľadu stanovené vo všeobecných zásadách NPL. Väčšina správ o previerke na mieste však zdôrazňuje, že riadiace orgány bánk naďalej nedostávajú dostatočne podrobné údaje. Ovplyvňujú sa tým napríklad riziká včasného varovania a riziká ohrozujúce jednotlivé subjekty v rámci bankovej skupiny alebo riziká súvisiace s aplikáciou určitých modelov reštrukturalizácie.

V prípade existujúcich NPL sa zistenia týkajú najmä primeranosti opravných položiek na úverové straty a využitia dostatočných zrážok z kolaterálu a diskontných období.

Úprava podmienok splácania NPL: vo väčšine bánk boli zistené nedostatočne efektívne politiky úpravy podmienok splácania, či už na začiatku, alebo na konci obdobia upravených podmienok splácania. Na začiatku obdobia upravených podmienok splácania nie je presne definované kritérium prijateľnej, resp. núdzovej reštrukturalizácie a niektoré opatrenia úpravy podmienok splácania uvádzané vo všeobecných zásadách NPL nie sú vôbec využívané (napr. poskytnutie dodatočných prostriedkov, požiadavka na dodatočné zabezpečenie/kolaterál). Na druhej strane, štandardné opatrenia úpravy podmienok splácania (zníženie úrokovej sadzby, predĺženie splatnosti úveru) často nespôsobujú, aby bol úver v rámci vykazovania informácií o klientoch vo finančných ťažkostiach označený za problémový. Pravidlá identifikácie finančných ťažkostí sú aj naďalej veľmi rôznorodé a príliš reštriktívne, a to najmä v dôsledku nedostatku údajov. Kritériá ukončenia upravených podmienok splácania, predovšetkým počas fázy pozorovania, sú nedostatočne monitorované.

Vykazovanie/klasifikácia NPL: väčšina zistení sa týkala i) nedostatočne definovaných kritérií pravdepodobného nesplatenia, predovšetkým v prípade konkrétnych sektorov (lodný priemysel, komerčné nehnuteľnosti, ropný a plynárenský priemysel) a spôsobov financovania (dlhové financovanie) a ii) neopodstatneného spoliehania sa výlučne na záchranné kritériá explicitne uvedené v nariadení CRR.

Tvorba opravných položiek pre NPL a oceňovanie kolaterálu: aj keď do postupov vytvárania opravných položiek čoraz častejšie vstupujú IT nástroje a presnejšie politiky, hlavnými oblasťami na zlepšenie sú nerealistické oceňovanie kolaterálu (niekedy indexované smerom nahor namiesto precenenia), príliš optimistické zrážky z kolaterálu a lehoty vrátenia pohľadávky. Niektoré banky navyše naďalej uplatňujú nevhodné postupy v súvislosti so splatnými, no doposiaľ nezaplatenými úrokmi.

Integrita údajov o NPL: mnohé zistenia v tejto oblasti súvisia s absenciou postupov agregácie údajov o rizikách v prípade údajov týkajúcich sa rozpoznávania finančných ťažkostí (napr. údaje z výkazu ziskov a strát, EBITDA, miera pokrytia dlhovej služby). V mnohých prípadoch navyše dochádza k významnému podhodnoteniu kľúčových parametrov (napr. zrážky z kolaterálu, diskontné obdobia,

miera nápravy) a kritériá odpisovania (napr. vyjadrené ako čas v zlyhaní) nie sú často jasne definované.

Kvantitatívne hodnotenie

V nadväznosti na výsledky preveriek boli banky vyzvané, aby vykonali významné kvantitatívne úpravy, ktoré súviseli najmä s nedostatkami pri tvorbe opravných položiek.

Nad rámec štandardného hodnotenia politík a postupov preverili tímy vykonávajúce preverky na mieste aj rozsiahle vzorky úverových záznamov. S cieľom overiť, či vytvorené opravné položky boli v dostatočnom súlade s prudenciálnymi požiadavkami (článok 24 nariadenia CRR a článok 74 smernice CRD IV transponované do vnútroštátnych právnych predpisov) a medzinárodnými účtovnými štandardmi (najmä IAS 39 a IAS 8), sa pri hodnotení častí úverových portfólií použili aj štatistické techniky. Aj keď výsledkom väčšiny týchto overovaní boli iba nepatrné alebo celkovo tolerovateľné úpravy, pri niektorých previerkach na mieste boli identifikované veľmi významné kvantitatívne nedostatky, ktoré viedli k prijatiu individuálnych opatrení dohľadu.

1.2.3.5 Zber štvrtročných údajov od bánk s vysokým objemom NPL

Významným inštitúciám s vysokým objemom problémových expozícií bola uložená povinnosť vykazovať dodatočné štvrtročné údaje.

V septembri 2016 Rada pre dohľad ECB schválila zber štvrtročných údajov o NPL od SI s vysokým objemom problémových expozícií (ďalej len „banky s vysokým objemom NPL“).¹¹ Cieľom tohto opatrenia bolo rozšíriť údaje zbierané orgánmi dohľadu v rámci harmonizovaného rámca pre vykazovanie (vykonávací technický predpis EBA o vykazovaní na účely dohľadu) o dodatočné a podrobnejšie dáta potrebné na účinné monitorovanie rizík týkajúcich sa NPL, ktorým čelia banky s vysokým objemom NPL.

Vzory vykazovania ECB používané počas cyklu vykazovania 2017¹² tvoria doplnok existujúcich výkazov pre problémové expozície a pre expozície s upravenými podmienkami splácania v rámci finančného vykazovania FINREP. Okrem iného zahŕňajú rozdelenie NPL podľa ročníkov a podľa informácií týkajúcich sa kolaterálu (vrátane zabavených aktív), údaje o prílevoch a odlevoch NPL a tiež o reštrukturalizáciách a úpravách podmienok splácania.

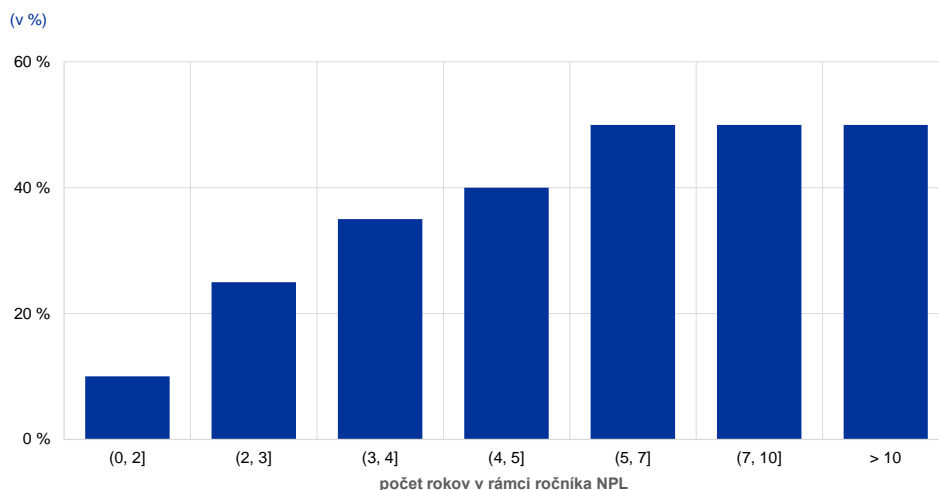
Zozbierané štvrtročné údaje sa referenčne porovnávajú a spoločné dohľadacie tímy ich zapracujú do hodnotenia bánk zameraného na stratégie, postupy a organizáciu v súvislosti s riadením NPL. Nasledujúci graf zobrazuje podiel problémových expozícií, v súvislosti s ktorými bolo začaté súdne konanie, na vykazovacej vzorke bánk s vysokým objemom NPL ku koncu júna 2017.

¹¹ V rámci všeobecných zásad NPL bankový dohľad ECB definuje banky s vysokým objemom NPL ako „banky, ktorých úroveň NPL podstatne prevyšuje priemer za EÚ“.

¹² Štvrtročné vykazovanie od 31. decembra 2016 do 31. decembra 2017.

Graf 5

Podiel problémových úverov, v súvislosti s ktorými bolo začaté súdne konanie; zoradené podľa ročníkov



Zdroj: ECB.

Poznámka: Vychádza sa zo vzorky bánk s vysokým objemom NPL pokrývajúcej približne 50 % celkového objemu NPL vo významných inštitúciách. Údaje sú zaokrúhlené.

Každý banke zapojenej do zberu údajov bol zaslaný list SREP, v ktorom boli informované o požiadavkách, ktoré sa na ne vzťahujú.¹³

Na základe skúseností získaných počas cyklu vykazovania 2017 ECB pristúpila k úprave a zjednodušeniu vzorov vykazovania používaných pri zbere štvrťročných údajov a vykazujúcim inštitúciám predstavila zrevidované požiadavky, ktoré vstúpia do platnosti 31. marca 2018.

ECB a EBA v súčasnosti vedú diskusie o možnom zahrnutí vzorov na vykazovanie informácií o NPL do harmonizovaného rámca pre vykazovanie.

1.2.4 Výhľad do budúcnosti a ďalší postup

Vyriešenie problematiky NPL na úrovni významných inštitúcií zostáva jednou z najdôležitejších priorít bankového dohľadu ECB. Spoločné dohľadacie tímy budú pokračovať v úzkej spolupráci s bankami s vysokým objemom NPL, pričom sa zamerajú najmä na stratégie riešenia NPL. Tieto stratégie by mali byť pozorne monitorované a aktualizované aspoň raz ročne.

¹³ Právnym základom zberu štvrťročných údajov o NPL v prípade bánk s vysokým objemom NPL je článok 10 nariadenia o SSM a článok 141 nariadenia o rámci SSM. ECB môže od úverových inštitúcií zriadených v zúčastnenom členskom štáte požadovať poskytnutie všetkých informácií potrebných na vykonávanie jej úloh súvisiacich s prudenciálnym dohľadom vrátane informácií, ktoré sa majú poskytovať v opakujúcich sa intervaloch a v určených formátoch na účely dohľadu. ECB túto právomoc využila v súlade so zásadou maximálnej harmonizácie, o ktorú sa usiluje vykonávací technický predpis EBA. Tento prístup poskytuje ECB flexibilitu pri získavaní bankových údajov, ktoré potrebuje na výkon svojich úloh v oblasti dohľadu, a pri pravidelnej úprave a aktualizácii požiadaviek týkajúcich sa vykazovania, s výnimkou údajov poskytovaných podľa vykonávacieho technického predpisu EBA.

Konečná verzia dodatku k všeobecným zásadám NPL bola zverejnená 15. marca 2018. Keďže sa dodatok zameriava na nové NPL, príslušné následné opatrenia týkajúce sa významných inštitúcií budú prichádzať len postupne.

Vzhľadom na skutočnosť, že do riešenia problematiky NPL je zapojený veľký počet zainteresovaných strán, bankový dohľad ECB bude s nimi na európskej i národnej úrovni pokračovať v úzkej spolupráci pri záverečných úpravách rámca pre NPL, ktoré boli načrtnuté v správe o zbere informácií z júna 2017.

1.3 Práce na tematických hodnoteniach

1.3.1 Obchodné modely a faktory ziskovosti

V roku 2016 európsky bankový dohľad spustil hĺbkové tematické hodnotenie zamerané na obchodné modely a faktory ziskovosti väčšiny SI. V roku 2018 bude toto tematické hodnotenie ukončené.

Hodnotenie obchodných modelov a faktorov ziskovosti bánk je jednou z hlavných priorít európskeho bankového dohľadu. Ziskové banky sú schopné prirodzene generovať kapitál a vytvárať dostatočné vankúše, a to aj pri zachovaní primeraného rizikového apetítu a poskytovaní úverov hospodárstvu. Na druhej strane banky, ktoré majú s dosiahnutím udržateľnej ziskovosti problémy, sa môžu uchýliť k riskantnejším činnostiam.

Tlaky na pokles ziskovosti pochádzali z viacerých zdrojov.

V súčasnom prostredí je ziskovosť bánk v eurozóne nepriaznivo ovplyvňovaná nízkymi úrokovými sadzbami a pokračujúcou vysokou tvorbou rezerv pre prípad zníženia hodnoty v niektorých krajinách a sektoroch. Na jej pokles tlačia aj štrukturálne faktory, akými sú napríklad nadmerné kapacity na niektorých trhoch, nebanková konkurencia, rastúci dopyt po digitálnych službách zo strany zákazníkov a nové regulačné požiadavky.

Prvý rok tematického hodnotenia bol prípravný: slúžil na vytvorenie nástrojov a vypracovanie pravidiel pre spoločné dohliadacie tímy.

Tematické hodnotenie posudzuje faktory ziskovosti bánk na úrovni jednotlivých podnikov a rôznych obchodných modelov, a to z viacerých dôvodov. Okrem posudzovania schopnosti bánk odstrániť slabé miesta svojich obchodných modelov tiež hodnotí vplyv nízkej ziskovosti na správanie bánk a doplní horizontálnu analýzu najmä tým, že združí poznatky získané spoločnými dohliadacími tímami a umožní ich harmonizované uplatňovanie v jednotlivých bankách. Počas prvého roka tematického hodnotenia boli vytvorené potrebné analytické nástroje a vypracované podrobné pravidlá analýzy zo strany spoločných dohliadacích tímov.

V prvom štvrtroku 2017 ECB zhromaždila údaje o projektovaných ziskoch a stratách bánk a súvisiacich východiskových predpokladoch. Celkové údaje naznačujú, že v najbližších dvoch rokoch banky očakávajú postupný rast ziskovosti v dôsledku stabilného rastu úverov a nižšej miery zníženia hodnoty. Čisté úrokové marže budú aj naďalej vystavené tlaku.

V druhom roku tematického hodnotenia spoločné dohliadacie tímy vykonali analýzu obchodných modelov a faktorov ziskovosti bánk.

V druhom a treťom štvrtroku 2017 sa ťažiskom tematického hodnotenia stali analýzy jednotlivých bánk, ktoré vykonávali spoločné dohliadacie tímy. Aby boli zohľadnené všetky aspekty obchodných modelov a faktorov ziskovosti bánk, tímy s nimi udržiavali priamy dialóg. Pri analýze sa hodnotila nielen základná schopnosť bánk tvoriť príjmy, ale tiež ich schopnosť porozumieť a riadiť svoju činnosť a zavádzať zvolené stratégie.

Zistenia spoločných dohliadacích tímov sú doplnené o výsledky analytickej činnosti generálneho riaditeľstva ECB pre mikroprudenciálny dohľad IV, pri ktorej sa využívajú interné aj externé zdroje údajov. Súčasťou procesu je aj dôkladná analýza najziskovejších bánk s cieľom porozumieť faktorom, ktoré stoja za ich výkonnosťou a určiť, či sú udržateľné. Stratégie na zvýšenie ziskovosti sa v jednotlivých bankách výrazne odlišujú a zahŕňajú rastové stratégie na podporu čistých úrokových výnosov, posilňovanie príjmov z poplatkov a provízií, znižovanie nákladov a digitalizáciu.

V rámci dohľadového dialógu boli banky upozornené na nedostatky týkajúce sa ich vnútorných pravidiel riadenia ziskovosti, ako aj na nedostatky súvisiace s obchodnými plánmi, ako je napríklad vstupovanie do nadmerného rizika. Identifikované nedostatky sa zapracujú do plánov na zmiernenie rizík v dotknutých bankách, ktoré budú zverejnené na začiatku roka 2018.

Výsledky tematického hodnotenia budú tvoriť vstupné údaje pre proces preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP) v roku 2018 a môžu viesť k vykonaniu previerok na mieste alebo hĺbkových kontrol v oblastiach so zistenými nedostatkami. Analýzy zároveň umožnia referenčne porovnať postupy jednotlivých bánk s porovnateľnými inštitúciami.

1.3.2 Vplyv IFRS 9 na tvorbu opravných položiek

Cieľom štandardov IFRS 9 je primeranejšia a včasnejšia tvorba opravných položiek.

Nový účtovný štandard pre finančné nástroje (IFRS 9), ktorý nadobudol účinnosť v januári 2018, si kladie za cieľ nadviazať na poučenia z finančnej krízy, a to najmä na skutočnosť, že opravné položky vytvorené na základe modelov vzniknutej straty boli často nedostatočné a oneskorené (problematika známa ako „primálo a prineskoro“). Štandard IFRS 9 bol preto navrhnutý tak, aby zaručil primeranejšiu a včasnejšiu tvorbu opravných položiek, a to uplatnením modelu očakávaných úverových strát, ktorý zohľadňuje výhľadové informácie.

Nový štandard IFRS 9 prináša významnú zmenu v spôsobe účtovania finančných nástrojov, keďže pri jeho implementácii a následnom uplatňovaní kladie oveľa väčší dôraz na úsudok zo strany bánk. Vzhľadom na skutočnosť, že účtovné hodnoty tvoria základ pri výpočte prudenciálnych kapitálových požiadaviek, SSM si za jednu z hlavných priorít dohľadu v rokoch 2016 a 2017 stanovil i) zhodnotiť mieru pripravenosti významných a menej významných inštitúcií na zavedenie štandardu IFRS 9, ii) určiť možný vplyv jeho zavedenia na proces tvorby opravných položiek a iii) podporiť konzistentné uplatňovanie nového štandardu. Hodnotenie vychádzalo najmä z medzinárodných osvedčených postupov stanovených v usmernení Bazilejského výboru pre bankový dohľad (Basel Committee on Banking Supervision – BCBS) a Európskeho orgánu pre bankovníctvo (European Banking Authority –

EBA). Pri tomto dohľadovom hodnotení ECB úzko spolupracovala s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, s EBA a BCBS. Spolupráca bude pokračovať aj pri následných opatreniach naplánovaných na rok 2018.

Na zmiernenie možného negatívneho dopadu IFRS 9 na regulačný kapitál bánk bolo prijaté prechodné obdobie.

V súvislosti s dopadom na prudenciálne ukazovatele je potrebné poznamenať, že európski zákonodarcovia prijali prechodné opatrenia, ktoré by mali pomôcť zmierniť možný nepriaznivý vplyv štandardu IFRS 9 na regulačný kapitál bánk. Tieto opatrenia boli zavedené v nariadení (EÚ) č. 2017/2395¹⁴ zverejnenom v Úradnom vestníku EÚ dňa 27. decembra 2017.

Na internetovej stránke bankového dohľadu ECB bola zverejnená [správa](#) o výsledkoch tematického hodnotenia, ktorá prináša prehľad hlavných kvalitatívnych a kvantitatívnych výsledkov významných a menej významných inštitúcií. Pokiaľ ide o kvalitatívne výsledky, správa celkovo konštatuje, že v záujme kvalitnej implementácie IFRS 9 by mali niektoré inštitúcie ešte odstrániť určité nedostatky. Orgány dohľadu celkovo dospeli k záveru, že najväčšie významné inštitúcie v prípravách na nový štandard pokročili viac než menšie významné inštitúcie. Za najväčšiu výzvu pre významné inštitúcie sa v súvislosti s IFRS 9 považuje meranie zníženia hodnoty, ktoré si vyžaduje podstatné zmeny v ich interných procesoch a systémoch. Menej významným inštitúciám spôsobuje najväčšie problémy modelovanie očakávaných úverových strát (expected credit loss – ECL) a dostupnosť údajov. Tematické hodnotenie ukázalo, že prevažná väčšina inštitúcií na zavádzaní IFRS 9 intenzívne pracuje.

Priemerný nepriaznivý vplyv IFRS 9 na koeficient kapitálu CET1 v plnom rozsahu sa odhaduje na 40 základných bodov.

Z kvantitatívneho hľadiska správa odhaduje priemerný nepriaznivý vplyv IFRS 9 na koeficient regulačného vlastného kapitálu Tier 1 (Common Equity Tier 1 – CET 1) v plnom rozsahu na 40 základných bodov (b. b.). Tento výsledok je založený na informáciách od SI, ktoré sú v pokročilej fáze implementácie IFRS 9, a teda dokážu poskytnúť najspoľahlivejšie údaje. V prípade LSI sa priemerný nepriaznivý vplyv nového štandardu na koeficient regulačného kapitálu CET1 v plnom rozsahu odhaduje na 59 b. b. Po zohľadnení prechodných dojednaní by mal priemerný nepriaznivý vplyv IFRS 9 na kapitál CET1 v deň prechodu predstavovať približne 10 b. b. v prípade SI a 25 b. b. v prípade LSI.¹⁵

V prvom štvrtroku 2017 prebehla prvá fáza hodnotenia SI v tých inštitúciách, ktoré boli na hodnotenie pripravené. O zisteniach a nápravných opatreniach boli inštitúcie informované, pričom spoločné dohľadacie tímy sa budú riešením zostávajúcich nedostatkov zaoberať v priebehu roka 2018. Inštitúcie, ktoré na hodnotenie neboli úplne pripravené, dostali v prvom štvrtroku 2017 písomné upozornenie a spoločné dohľadacie tímy ich ohodnotili do 30. novembra 2017. Okrem toho prebehlo horizontálne posúdenie pripravenosti vzorky LSI. Zavádzaním IFRS 9 v menej

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2395 z 12. decembra 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o prechodné dojednania na zmiernenie vplyvu zavedenia IFRS 9 na vlastné zdroje a vplyvu zaobchádzania s veľkou majetkovou angažovanosťou v prípade expozícií voči niektorým subjektom verejného sektora denominovaných v domácej mene ktoréhokoľvek členského štátu (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 27).

¹⁵ Pri výpočte bol zohľadnený predpoklad, že v prvý deň by sa 95 % dopadu v dôsledku ECL pripočítalo späť ku kapitálu CET1. Na vplyvy v dôsledku klasifikácie a oceňovania sa nevzťahujú žiadne prechodné opatrenia.

významných inštitúciách sa ECB a príslušné vnútroštátne orgány plánujú zaoberať v roku 2018.

1.3.3 Agregácia údajov o rizikách a vykazovanie rizík

Tematické hodnotenie zamerané na agregáciu údajov o rizikách a vykazovanie rizík patrilo medzi priority dohľadu SSM na roky 2016 a 2017.

Nevyhnutnými predpokladmi spoľahlivého riadenia rizík v bankách sú kvalita údajov, účinná agregácia údajov o rizikách a postupy vykazovania rizík na úrovni celého podniku. Jedným z kľúčových ponaučení z finančnej krízy je, že niektoré banky neboli schopné v plnej miere identifikovať rizikové expozície. Dôvodom bol nedostatok adekvátnych informácií o rizikách a spoliehanie sa na nedokonalé postupy agregácie údajov o rizikách. Schopnosť dotknutých bánk prijímať včasné rozhodnutia bola preto vážne narušená, čo malo rozsiahle následky na samotné banky a finančný sektor ako celok.

Tematické hodnotenie zamerané na agregáciu údajov o rizikách a vykazovanie rizík preto bolo jednou z hlavných priorít dohľadu SSM na roky 2016 a 2017.

Tematické hodnotenie sa začalo v roku 2016 a pokrývalo vzorku 25 významných inštitúcií. Vykonávali ho relevantné spoločné dohľadacie tímy s podporou centralizovanej pracovnej skupiny zloženej zo zamestnancov ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov, ktoré poskytujú operatívne usmernenia a zaručujú konzistentnú aplikáciu na celú vzorku. Pri hodnotení sa uplatňuje zásada proporcionality a zohľadňuje sa veľkosť bánk, ich obchodné modely a komplexnosť.

V druhom štvrtroku 2017 boli banky informované o výsledkoch hodnotenia a vyzvané na prijatie nápravných opatrení.

Výsledky naznačujú, že stav implementácie zásad BCBS 239 je v prípade posudzovaných SI do značnej miery neuspokojivý. Banky, ktoré boli súčasťou vzorky, boli o výsledkoch hodnotenia informované prostredníctvom individuálnych dohľadových dialógov. V druhom štvrtroku 2017 im ECB zaslala aj záverečné listy, v ktorých ich vyzvala na prijatie nápravných opatrení. Tieto výzvy boli adresované najmä bankám, v ktorých boli zistené významné nedostatky s možným výrazným dopadom na ich rizikové profily.

V tomto kontexte boli banky tiež vyzvané, aby predložili jednoznačné, presné a podrobné akčné plány. Centralizovaná pracovná skupina v spolupráci so spoločnými dohľadacími tímami tieto akčné plány posúdila, aby zaručila horizontálnu konzistenciu.

Metodika vyvinutá centralizovanou pracovnou skupinou obohatí metodiku dohľadového hodnotenia agregácie údajov o rizikách a vykazovania rizík. Hlavné výsledky hodnotenia budú v prípade všetkých významných inštitúcií zapracované do hodnotenia ich schopnosti agregovať a vykazovať údaje ako súčasť procesu SREP.

Hodnotenie sa riadilo zásadami účinnej agregácie údajov o rizikách a vykazovania rizík,¹⁶ ktoré vypracoval výbor BCBS. ECB monitoruje pokroky inštitúcií v oblasti agregácie údajov o rizikách a vykazovania rizík a o svojich relevantných zisteniach pravidelne informuje pracovnú skupinu BCBS Risk Data Network.

¹⁶ BCBS, [Principles for effective risk data aggregation and risk reporting](#), January 2013.

1.3.4 Externé zabezpečovanie činností

Technologický pokrok v posledných desiatich rokoch zmenil očakávania zákazníkov v súvislosti s bankovými službami, ako aj spôsob, akým banky podnikajú a poskytujú svoje služby. Najmä nástup tzv. cloud computingu mal výrazný vplyv na to, ako banky štruktúrujú svoje podnikanie, t. j. ktoré činnosti vykonávajú svojpomocne a ktoré zabezpečujú pomocou tretích strán.¹⁷ Tento vývoj bankám prináša nové obchodné príležitosti a ľahký prístup k službám a odborným znalostiam spadajúcim mimo tradičného bankovníctva. S novými príležitosťami však prichádza aj náročná povinnosť riadiť zodpovedajúce riziká, čomu európsky bankový dohľad prirodzene venuje náležitú pozornosť. Jednou z obáv je, že zabezpečovanie výkonu činností tretími stranami môže banky v eurozóne zmeniť iba na „krycie účelové spoločnosti“ alebo vytvoriť prekážky účinnému bankovému dohľadu, napríklad v súvislosti s brexitom a možným presídlením bánk zo Spojeného kráľovstva do eurozóny.

Externé zabezpečovanie činností bolo zaradené medzi priority dohľadu SSM na rok 2017 a v tejto súvislosti bolo spustené cieľené tematické hodnotenie zamerané na riadenie a postupy bánk v tejto oblasti.

V prípade dostupnosti relevantných postupov ustanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch je ECB informovaná o určitých dohodách o externom zabezpečovaní činností. Primeranosť externého zabezpečovania činností sa určuje pri hodnotení rizikového profilu inštitúcie vrátane jej postupov pri riadení rizík, ktoré je súčasťou procesu SREP.¹⁸ Externé zabezpečovanie činností bolo preto zaradené medzi priority dohľadu SSM na rok 2017 a v tejto súvislosti bolo spustené cieľené tematické hodnotenie zamerané na riadenie a postupy bánk v tejto oblasti. Cieľom hodnotenia je získať bližšie poznatky o politikách, stratégiách a radiaciach postupoch bánk pri riešení rizík súvisiacich s externým zabezpečovaním služieb, a tiež o tom, ako banky tieto riziká posudzujú a monitorujú.

V rámci tematického hodnotenia horizontálny tím v spolupráci s relevantnými spoločnými dohľadacími tímami zhromaždil informácie o tom, ako reprezentatívna vzorka významných bánk pristupuje k riadeniu rizík súvisiacich s externe zabezpečovanými činnosťami. Hodnotenie ukázalo, že pri súčasnom nastavení sa prístup jednotlivých bánk k externému zabezpečovaniu činností výrazne líši tak z hľadiska riadenia, ako aj z hľadiska monitorovania rizík. Jedným zo zistení bola aj neistota bánk v súvislosti s rozlišovaním externého zabezpečovania činností a externého zabezpečovania podstatných činností. Horizontálny tím tiež identifikoval osvedčené postupy a dospel k záveru, že podrobnejšie usmernenie pre banky týkajúce sa spôsobu riadenia externe zabezpečovaných činností je nielen potrebné z hľadiska dohľadu, ale že samotné banky by ho aj uvítali.

Vývoj v oblasti externého zabezpečovania činností ovplyvňuje bankový sektor na celom svete. Príslušné právne rámce, a to aj v krajinách spadajúcich pod európsky bankový dohľad, však k nemu pristupujú veľmi rôznorodo.

V rámci tematického hodnotenia sa tiež zmapovala a posúdila celá oblasť externého zabezpečovania činností v eurozóne vrátane procesných aspektov (napr. notifikácie a vydávanie súhlasov). Porovnanie národných právnych rámcov potvrdilo veľkú rozmanitosť podmienok v tejto oblasti. Krajiny SSM, aj keď odlišným spôsobom, transponovali usmernenie CEBS¹⁹ o externom zabezpečovaní služieb,²⁰ výsledné

¹⁷ Európsky orgán pre bankovníctvo situáciu monitoruje a nedávno zverejnil svoje [odporúčanie o zabezpečovaní výkonu činností prostredníctvom cloudových služieb](#).

¹⁸ Viac v [SSM SREP Metodická príručka](#).

¹⁹ Výbor európskeho bankového dohľadu (Committee of European Banking Supervisors).

²⁰ [CEBS Guidelines on outsourcing of 14 December 2006](#).

ustanovenia sa však čo do formálnosti a podrobnosti výrazne líšia. S cieľom zohľadniť medzinárodný charakter mnohých významných inštitúcií si ECB vymieňala názory o prístupoch dohľadu s viacerými orgánmi dohľadu pôsobiacimi mimo eurozóny. V rámci týchto diskusií sa snažila získať bližšie informácie o očakávaníach orgánov dohľadu v súvislosti s riadením externe zabezpečovaných činností a na základe toho vytvoriť rovnaké podmienky aj pre medzinárodné subjekty.

Výsledky hodnotenia jednoznačne poukazujú na potrebu konkretizácie očakávaní dohľadu v súvislosti s externým zabezpečením činností bankami. Banky by v tejto oblasti získali lepší prehľad a zároveň by to uľahčilo harmonizáciu prístupu dohľadu v prípade externého zabezpečovania služieb. Práce v tomto smere budú zahájené v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a EBA.

1.4 Dohľad na mieste

Na rok 2017 bolo schválených 157 previerok.

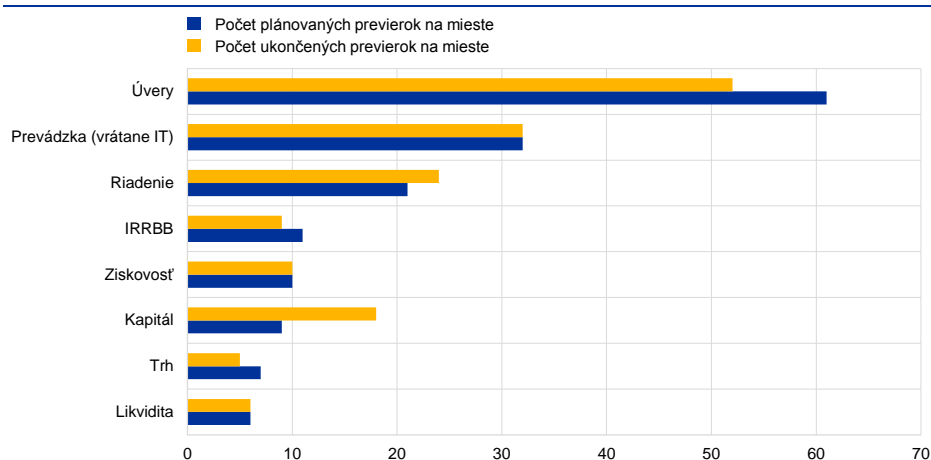
Tretí cyklus previerok na mieste bol súčasťou programu dohľadového procesu (supervisory examination programme – SEP) na rok 2017. Celkovo bolo na rok 2017 schválených 157 previerok (v porovnaní so 185 previerkami v roku 2016). Nižší počet plánovaných previerok na mieste v porovnaní s rokom 2016 súvisí s uprednostňovaním hodnotenia TRIM a s prechodom na komplexnejšie a časovo náročnejšie previerky na mieste, predovšetkým previerky týkajúce sa kreditného rizika.²¹

S výnimkou jednej boli k 31. decembru 2017 začaté všetky plánované previerky na mieste (156 zo 157), z toho v 64 prípadoch boli previerky v roku 2017 aj ukončené a záverečné správy z nich boli zaslané preverovaným inštitúciám. Celkový počet previerok na mieste ukončených v roku 2017 zahŕňa aj 98 previerok naplánovaných v rámci programu SEP na rok 2016, ktoré boli začaté v roku 2016 a dokončené v roku 2017, a tiež 18 previerok na mieste vykonaných v krajinách mimo SSM.

²¹ Podiel previerok zameraných na kreditné riziko sa v porovnaní s rokom 2016 zvýšil o osem percentuálnych bodov, pričom žiadosti sa čoraz častejšie týkajú kontrol úverových zložiek, ktoré sú časovo náročné. Previerka na mieste zameraná na kreditné riziko trvá v priemere o jednu tretinu dlhšie než priemerná bežná previerka.

Graf 6

Previerky na mieste v roku 2017 podľa typu rizika



Poznámka: V roku 2017 boli dokončené previerky na mieste naplánované v rámci programu SEP na roky 2016 aj 2017. To vysvetľuje, prečo bolo v tomto roku dokončených viac previerok zameraných na kapitál, než ich bolo naplánovaných.

Previerky na mieste sa plánujú a personálne zabezpečujú v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi (national competent authority – NCA), ktoré naďalej poskytujú väčšinu vedúcich a členov tímov. K 31. decembru 2017 príslušné vnútroštátne orgány viedli 90 % previerok, ktoré boli zamerané najmä na bankové skupiny so sídlom v krajinách jednotlivých vnútroštátnych orgánov. Zvyšných 10 % vedúcich previerok poskytol bankový dohľad ECB, konkrétne odbor pre centralizované previerky na mieste (Centralised On-site Inspections Division – COI).

V roku 2017 európsky bankový dohľad zaviedol celosystémový prístup na zvýšenie počtu previerok vykonaných v najbližších rokoch cezhraničnými a zmiešanými tímami.

V roku 2017 európsky bankový dohľad zaviedol plnohodnotný celosystémový prístup, ktorého cieľom je zvýšenie počtu previerok vykonávaných v najbližších rokoch cezhraničnými a zmiešanými tímami. Z tohto dôvodu Rada pre dohľad ECB zaviedla presnejšiu definíciu zmiešaného, resp. cezhraničného tímu a vypracovala akčný plán. Tím možno považovať za cezhraničný, ak jeho vedúci a aspoň jeden ďalší člen nepochádzajú z príslušného domáceho/hostiteľského vnútroštátneho orgánu. Tím sa považuje za zmiešaný, ak jeho vedúci pochádza z príslušného domáceho/hostiteľského vnútroštátneho orgánu, no aspoň dvaja jeho členovia nepochádzajú z príslušného domáceho/hostiteľského vnútroštátneho orgánu.

V súlade s novou definíciou bolo 29 zo 157 previerok na mieste naplánovaných na rok 2017 (18,5 %) personálne obsadených zmiešanými, resp. cezhraničnými tímami, čo v porovnaní s rokom 2016 predstavuje mierny pokles. Klesajúci trend by sa mal zmeniť po implementácii akčného plánu; v roku 2018 by mali zmiešané, resp. cezhraničné tímy pokryť približne 25 % naplánovaných previerok na mieste.

Tabuľka 2

Personálne obsadenie tímov vykonávajúcich previerky na mieste: NCA verzus ECB

	Cezhraničné a zmiešané tímy	
	Previerky na mieste v roku 2016	Previerky na mieste v roku 2017
ECB COI + NCA	18	16
Cezhraničné tímy	6	6
Zmiešané tímy	8	7
Spolu	32	29

Na základe viac ako dvojročnej skúsenosti Rada pre dohľad ECB rozhodla o úprave komplexného²² procesu previerok na mieste s cieľom zvýšiť ich celkovú kvalitu, rýchlosť a spoľahlivosť. Banky majú v súčasnosti možnosť poselať k zisteniam písomné pripomienky, ktoré tvoria prílohu inšpekčnej správy. Upravený postup zaručuje plnú transparentnosť a umožňuje, aby príslušný spoločný dohľadací tím zohľadnil pri príprave následných opatrení aj pripomienky banky.

V júli 2017 ECB predložila na verejnú konzultáciu všeobecné zásady výkonu previerok na mieste a hodnotenia interných modelov. Zásady si kladú za cieľ vysvetliť spôsob, akým bankový dohľad ECB vykonáva previerky na mieste, a majú slúžiť ako užitočný referenčný dokument pre dohliadané banky. Návrh všeobecných zásad sa v súčasnosti reviduje a bude zverejnený po schválení Radou pre dohľad ECB a Radou guvernérov v rámci postupu vychádzajúceho z implicitného súhlasu.

Niekoľko previerok, ktoré pokrývajú takmer identické témy, bude v roku 2018 zosúladených čo do rozsahu i načasovania, čo umožní intenzívnejší dialóg medzi vedúcimi tímov previerok a monitorovacími tímami ECB. Cieľom týchto opatrení je zvýšenie efektívnosti previerok a konzistentnosti prístupu.

Hlavné zistenia previerok na mieste

Nasledujúca analýza pokrýva osem rizikových kategórií a 137 previerok na mieste, pri ktorých bola v období od 1. januára do 31. októbra 2017 vydaná záverečná správa.

Kreditné riziko

Viac ako polovica previerok týkajúcich sa kreditného rizika bola zameraná výlučne na kvalitatívne aspekty procesu riadenia kreditného rizika. Zvyšných 45 % previerok sa venovalo kontrole kvality aktív prostredníctvom posúdenia úverových zložiek a odhalilo finančný dopad vo výške viac ako 10 mld. €. Najkritickejšie zistenia:

²² Od vymenovania vedúceho tímu až po zaslanie hodnotiaceho listu banke.

V júli 2017 ECB predložila na verejnú konzultáciu všeobecné zásady výkonu previerok na mieste a hodnotenia interných modelov.

- **Nesprávna klasifikácia dlžníkov:** nedostatky pri definovaní a/alebo identifikácii zlyhaných alebo problémových expozícií, slabé procesy monitorovania vysokorizikových dlžníkov (systém včasného varovania, identifikácia situácií vyžadujúcich úpravu podmienok splácania, interné ratingy). Výsledkom je potreba vytvárania dodatočných opravných položiek.
- **Nesprávny výpočet opravných položiek:** zrážky z hodnoty kolaterálu, čas do vrátenia pohľadávky, miery nápravy, odhady peňažných tokov a parametre tvorby kolektívnych opravných položiek.
- **Slabé procesy poskytovania úveru:** nedostatočná analýza dlžníka, neopodstatnené výnimky z bankového systému delegácií/limitov.
- **Problémy s riadením:** nedostatky v modeli vnútornej kontroly „tri obranné línie“, napr. slabá druhá obranná línia: pozícia manažéra rizika bez dostatočných právomocí, nízka zainteresovanosť riadiacich orgánov alebo vrcholových manažérov, nedostatočné právomoci funkcie interného auditu, prílišná centralizácia rozhodovacieho procesu.
- **Regulačné koeficienty:** nesprávny výpočet rizikovo vážených aktív, porušenia nariadení týkajúcich sa veľkých expozícií.

Riziko riadenia

Medzi najčastejšie témy previerok na mieste zameraných na interné riadenie a riadenie rizík patrila organizačná štruktúra, úlohy a zodpovednosti riadiacich orgánov a funkcia interného auditu. Nedostatky boli zistené najmä v nasledujúcich oblastiach:

- **Organizačná štruktúra:** nedostatočné rámce vnútornej kontroly, neprimeraná, resp. nejasná hierarchia, chýbajúca koordinácia v rámci skupiny.
- **Úlohy a zodpovednosti riadiacich orgánov:** konflikt záujmov, nedostatočná definícia/aktualizácia strategických prístupov, nedostatky pri delegovaní právomocí.
- **Funkcia interného auditu:** nedostatočný audit a následné opatrenia.
- **Funkcia zabezpečenia súladu s predpismi:** nedostatky v hodnotení rizika nesúladu s predpismi, nepostačujúce zdroje, zastarané politiky a postupy.
- **Funkcia riadenia rizík:** nedostatky týkajúce sa merania rizika, monitorovania/kontroly a vykazovania, chýbajúce postupy eskalácie.
- **Riadiace procesy:** nedostatky v stratégiách zriaďovania a v postupoch schvaľovania nových produktov.

Operačné riziko

Najčastejšími témami previerok zameraných na operačné riziko boli organizačné rámce, politiky a postupy bánk, meranie a riadenie rizík, rozsah riadenia rizík a identifikácia rizík. Väčšina kritických zistení sa týkala nasledujúcich oblastí:

- **Organizačné rámce, politiky a postupy:** nedostatky v rozhodovacích procesoch v súvislosti s operačným rizikom, nedostatočné oddelenie povinností, slabé miesta systému vykazovania.
- **Meranie a riadenie rizík:** nedostatočné monitorovanie vystavenia operačnému riziku, nedostatky v procese zhromažďovania údajov o operačnom riziku, chýbajúce opatrenia na prevenciu rizík pri riadení incidentov spojených s operačným rizikom.
- **Rozsah riadenia rizík a identifikácia rizík:** nepostačujúce pokrytie významných operačných rizík, nedostatky v riadení operačného rizika na úrovni skupiny, nedostatočné hodnotenie operačného rizika pri schvaľovaní nových projektov či produktov.
- **Rizikový profil, stratégia riadenia rizík a rizikový apetít:** nedostatočné posudzovanie rizikového profilu v oblasti operačného rizika a chýbajúce stratégie v oblasti operačného rizika.

Riziká v oblasti IT

Previerky zamerané na riziká v oblasti IT zvyčajne zahŕňajú: i) organizačný rámec, stratégiu, politiky, postupy a architektúru systému, ii) organizáciu a externé zabezpečovanie činností, iii) riadenie rizík, iv) riadenie bezpečnosti, v) riadenie kvality údajov a vi) riadenie IT prevádzky.

Približne jedna tretina zistení sa týka IT bezpečnosti. Ostatné zistenia súvisia s IT organizáciou a externým zabezpečovaním činností, s riadením rizík, riadením kvality údajov, riadením IT kontinuity a so softvérovým riadením.

Príklady najkritickejších zistení týkajúcich sa rizík v oblasti IT:

- časť IT infraštruktúry nie je krytá podporou zo strany dodávateľa,
- chýbajúce oddelenie povinností medzi vývojármi a IT prevádzkou,
- neexistujúca aktuálna komplexná bezpečnostná politika,
- nevhodná segmentácia siete,
- obmedzený zber podporných informácií nástrojmi na riadenie bezpečnostných incidentov,
- nedostatočný recertifikačný proces v prípade prístupových práv,
- neexistujúce komplexné testovanie zabezpečenia nepretržitej prevádzky.

Kapitálové riziko

Previerky týkajúce sa regulačného kapitálu (prvý pilier) boli zamerané najmä na tieto oblasti: riadenie, interné politiky a kontrolné mechanizmy, postup odsúhlasovania, kontrola kvality údajov a kapitálové požiadavky v súvislosti s kreditným rizikom. Previerky zamerané na interný proces hodnotenia kapitálovej primeranosti (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP) sa okrem toho zameriavali na organizačnú štruktúru, identifikáciu a agregáciu rizík, kapitálové plánovanie a záťažové testovanie.

Medzi najkritickejšie zistenia v rámci prvého piliera patria:

- nedostatky pri zisťovaní a odstraňovaní problémov s kvalitou údajov, ktorých výsledkom sú pochybenia pri výpočte vlastných zdrojov a rizikovo vážených aktív,
- nepostačujúce politiky, postupy a kontrolné mechanizmy hodnotenia požiadaviek na postupy zmierňovania kreditného rizika.

Najkritickejšie zistenia v rámci previerok ICAAP zahŕňajú:

- nedostatky kvantifikácie, predovšetkým pri modelovaní kreditného rizika (napr. použité predpoklady, neopodstatnené zjednodušenia, parametrizácia, atď.),
- slabo vypracovaný rámec pre záťažové testovanie (problémy pri definícii scenárov, chýbajúce spätné záťažové testovanie),
- nezahrnutie procesu ICAAP do riadiaceho rámca banky.

Úrokové riziko bankovej knihy

Všetky previerky venované úrokovému riziku bankovej knihy (interest rate risk in the banking book – IRRBB) hodnotili jeho meranie, riadenie a monitorovanie. Takmer pri každej previerke sa zároveň posudzoval aj stav rizika, rizikový apetít a stratégia riadenia rizík, ako aj rozsah riadenia rizík a identifikácia rizík. Závažné zistenia sa týkajú najmä merania, riadenia a monitorovania IRRBB. Najčastejšie zistené nedostatky zahŕňajú:

- neschopnosť rizikových modelov zohľadniť záporné úrokové sadzby,
- chýbajúci konsolidovaný pohľad na úrovni holdingu na behaviorálne modely vytvorené inými právnickými subjektmi,
- nedôkladné odôvodnenia použitia hlavných predpokladov pre modely predčasného splácania,
- nedostatočný zber údajov,
- nedostačujúca definícia limitného rámca.

Riziko likvidity

Všetky previerky zamerané na riziko likvidity sa venovali správe, meraniu, monitorovaniu a riadeniu rizika, záťažovým scenárom, postupom zmierňovania rizika a požiadavkám na vykazovanie a zverejňovanie informácií. Väčšina zistení sa týkala merania a riadenia rizika, pričom významná časť z nich bola kritického charakteru:

- **Neprimerané modelovanie rizika:** nedostatky pri odhadovaní tzv. run-off profilu finančných produktov, chýbajúce zdôvodnenie scenárov použitých pri záťažových testoch, nedostatočná kvalita údajov.
- **Nedostatky týkajúce sa riadenia:** neprimerané riadenie na úrovni holdingovej spoločnosti, nedostatočná činnosť validačnej funkcie, neefektívnosť systému včasného varovania.

Obchodné modely a faktory ziskovosti

Okrem tvorby a rozdelenia zisku boli previerky na mieste často zamerané aj na hodnovernosť strategických predpokladov inštitúcií, prevádzkové schopnosti a finančné prognózy. Kritické nedostatky boli zistené najmä v nasledujúcich oblastiach:

- **Hodnovernosť strategických predpokladov inštitúcie:** chýbajúce schválenie stratégií banky riadiacimi orgánmi, obmedzené zapojenie riadiacich orgánov do tvorby stratégií, nedostatočná hodnovernosť strategických predpokladov.
- **Prevádzkové schopnosti:** obmedzené prevádzkové schopnosti a zdroje na implementáciu obchodnej stratégie, rozdiely vo finančnom výkazníctve jednotlivých inštitúcií.
- **Rozdelenie a tvorba zisku, povedomie:** nedostatky nástrojov oceňovania, pokiaľ ide o zahrnutie všetkých nákladov a rizík, neúplné postupy výpočtu minimálnej úrovne cenotvorby, nedostatočná analýza a monitorovanie ukazovateľov ziskovosti a naplňania rozpočtu.
- **Analýza finančných prognóz (scenáre, citlivosť):** príliš optimistické finančné prognózy, nekompletná dokumentácia nástrojov finančnej prognostiky.

Trhové riziko

Previerky zamerané na trhové riziko sa väčšinou týkali nasledujúcich tém: riadenie, organizačné rámce, politiky a postupy, stav rizika, rizikový apetít a stratégie riadenia rizík, organizačná štruktúra, zmierňovanie rizika a interný audit, klasifikácia aktív 1., 2. a 3. úrovne. Najväznejšie zistenia súviseli s meraním rizika. Najčastejšie zistené nedostatky zahŕňajú:

- **Hierarchia a oceňovanie reálnej hodnoty:** neprimeraná klasifikácia (1., 2. a 3. úroveň), a to najmä medzi 2. a 3. úrovňou, zisk prvého dňa, neadekvátne úpravy oceňovania.
- **Organizačné problémy:** nedostatočné opatrenia prijímané riadiacimi orgánmi, nepostačujúca činnosť funkcie interného auditu, neefektívna IT infraštruktúra.

1.5 Cielené hodnotenie interných modelov (TRIM)

Hodnotenie TRIM úspešne postupuje a banky už boli informované o prvých výsledkoch vo všeobecných oblastiach.

Cielené hodnotenie interných modelov (targeted review of internal models – TRIM) je rozsiahly viacročný projekt, ktorý sa začal pripravovať v roku 2016 a oficiálne bol spustený v roku 2017. Jeho cieľom je posúdiť vhodnosť a primeranosť schválených interných modelov významných inštitúcií v rámci prvého piliera, a tým zvýšiť ich dôveryhodnosť. Hodnotenie TRIM sa zameriava na správne a konzistentné uplatňovanie regulačných požiadaviek týkajúcich sa interných modelov, a teda dopĺňa opatrenia ustanovené v nedávnej dohode Bazilej III. Projekt TRIM je vykonávaný v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

Na začiatku roka 2017 boli v rámci projektu TRIM spustené prvé previerky na mieste zamerané na interné modely, čím sa projekt presunul do realizačnej etapy, ktorá bude pokračovať aj v rokoch 2018 a 2019. Vďaka súčinnosti dohliadaných inštitúcií a tvrdej práci hodnotiacich tímov projekt v súčasnosti postupuje podľa plánu. Počas roka 2017 bolo v rámci hodnotenia TRIM úspešne začatých 92 previerok na mieste. Previerky pokrývali interné modely kreditného rizika (s užším zameraním na maloobchodné portfólio a portfólio malých a stredných podnikov), trhového rizika a rizika centrálnych zmluvných strán. S cieľom nenarušiť bežnú činnosť inštitúcií pri udržiavaní modelov sa významné zmeny modelov a ich počítačové schvaľovanie taktiež hodnotili na mieste, a to nad rámec previerok TRIM alebo, niekedy, v rámci nich.

V súčasnosti sú k dispozícii prvé výsledky hodnotenia TRIM. Všeobecné aspekty interných modelov, ako napríklad ich riadenie a validácia, boli posudzované hneď od začiatku projektu. Prípadný nesúlad s existujúcim regulačným rámcom zistený počas týchto previerok už bol predmetom rozhodnutí v oblasti dohľadu. Výsledkom bude zdravé a primerané prostredie na používanie interných modelov a rovnaké podmienky pre všetky dohliadané subjekty.

Práve v rámci zaručovania rovnakých podmienok sú hodnotiace tímy TRIM povinné konzistentne uplatňovať jednotné kontrolné postupy a nástroje. Pri výsledkoch previerok sa zároveň systematicky kontroluje ich konzistentnosť a sú podrobené horizontálnym analýzám a referenčným porovnaniam. Pri prijímaní rozhodnutí na základe výsledkov previerok TRIM ECB v súvislosti s internými modelmi nepredpokladá žiadne nové nariadenia, ale vychádza z aktuálne platných regulačných požiadaviek. Po ukončení horizontálnych analýz a referenčných porovnaní môžu byť prijaté dodatočné odporúčania a rozhodnutia.

Centrálne projektové tímy pripravili osobitnú príručku, ktorá explicitne informuje o tom, ako ECB vníma najrelevantnejšie aspekty existujúcej regulácie pre interné

modely posudzované v rámci projektu TRIM. Prvá verzia príručky bola zaslaná inštitúciám zahrnutým do hodnotenia TRIM ešte pred začiatkom realizačnej etapy, aby sa získala spätná väzba. Následne bola [príručka](#) zverejnená na internetovej stránke bankového dohľadu ECB.

Spätná väzba k príručke výraznou mierou prispela k skvalitneniu hodnotenia TRIM a poukázala na silný záväzok celého sektora vo vzťahu k cieľom projektu. Pri budúcej aktualizácii príručky budú okrem spätnej väzby zohľadnené aj skúsenosti získané počas vykonaných previerok na mieste a pokračujúci vývoj v oblasti regulácie.

Hodnotenie TRIM výraznou mierou prispieje ku konzistentnému a porovnateľnému využívaniu interných modelov v eurozóne, a tým pomôže zaručiť rovnaké podmienky pre všetkých.

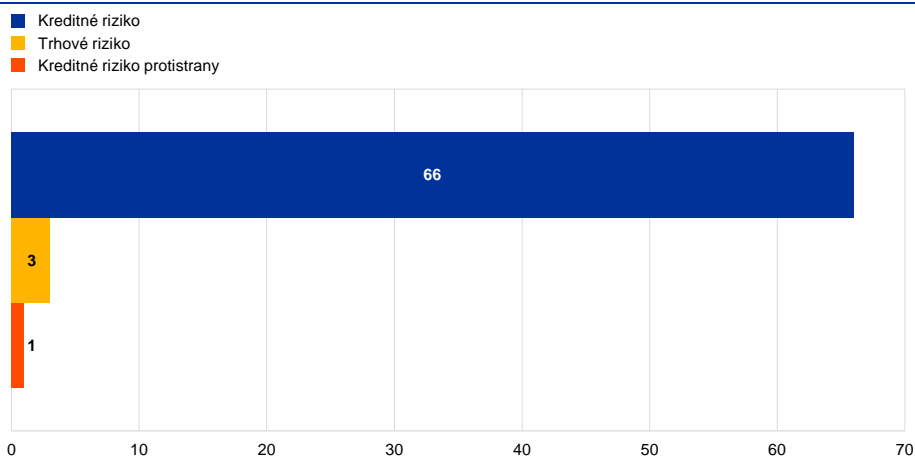
Príručku ECB a metodiky a nástroje vyvinuté v rámci projektu TRIM využije aj európsky bankový dohľad. Projekt tak výraznou mierou prispieje ku konzistentnému a porovnateľnému využívaniu interných modelov v eurozóne a pomôže zaručiť rovnaké podmienky pre všetkých.

Projekt TRIM je navrhnutý tak, aby umožňoval nepretržitý dialóg so zástupcami sektora. Okrem špecializovanej konferencie vo februári 2017 boli inštitúcie, ktoré sa na projekte zúčastnili v auguste a decembri 2017, pravidelne informované prostredníctvom listov o aktuálnom celkovom stave projektu TRIM a o nadchádzajúcich míľnikoch. Členovia projektu TRIM sa navyše pravidelne zúčastňovali na podujatiach v rámci sektora.

Počas roku 2017 bolo okrem 92 previerok na mieste v rámci projektu TRIM začatých aj 70 previerok interných modelov vo významných inštitúciách (z toho 37 na mieste). Celkovo bolo do konca roka ukončených 133 previerok, ktoré sa netýkali projektu TRIM, z toho 123 vyústilo do prijatia rozhodnutia ECB (číslo nezahŕňa účasť ECB na spoločných rozhodnutiach s inými vnútroštátnymi orgánmi, ktoré pôsobia ako domáci orgán dohľadu).

Graf 7

Počet previerok interných modelov v roku 2017 podľa kategórie rizika (okrem TRIM)



Zdroj: ECB.

1.6 Nepriamy dohľad nad menej významnými inštitúciami a dozor nad výkonom dohľadu

Nariadenie o SSM poveruje ECB, aby zabezpečovala účinné a konzistentné fungovanie SSM, a zveruje jej funkciu dozoru nad výkonom dohľadu, zatiaľ čo primárna zodpovednosť za výkon dohľadu nad menej významnými inštitúciami bola ponechaná príslušným vnútroštátnym orgánom. Vzhľadom na spoločný cieľ tejto funkcie – zaručiť konzistentné uplatňovanie vysokých štandardov dohľadu v celej eurozóne, bankový dohľad ECB úzko spolupracuje s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi na príprave operačného rámca nepriameho dohľadu nad menej významnými inštitúciami. Táto časť obsahuje informácie o konkrétnych iniciatívach v roku 2017.

1.6.1 Jednotné štandardy dohľadu a jednotné metodiky

Jednotné štandardy dohľadu vyvíja ECB v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

Jednotné štandardy dohľadu (joint supervisory standard – JSS) a jednotné metodiky dohľadu nad LSI, vyvíjané ECB v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, predstavujú i naďalej dôležité nástroje na podporu postupov zaručujúcich konzistentný a kvalitný výkon dohľadu nad LSI. Po vypracovaní jednotných štandardov a metodík v predchádzajúcich rokoch sa pozornosť v roku 2017 venovala ich implementácii.²³ Príslušné vnútroštátne orgány aj naďalej uplatňovali v minulosti vypracované JSS (napr. JSS v oblasti **plánovania dohľadu a plánovania ozdravenia**) a začali zavádzať nové, ako napríklad JSS v oblasti **výkonu dohľadu na mieste v menej významných inštitúciách**. Cieľom JSS je predovšetkým zvýšiť mieru harmonizácie pri plánovaní dohľadu a určovaní minimálnej úrovne angažovanosti dohľadu. V súčasnosti sa pracuje na podpore zavádzania JSS do praxe príslušnými vnútroštátnymi orgánmi (napr. prostredníctvom špecializovaných pracovných seminárov).

Okrem harmonizácie postupov dohľadu sa ďalšie projekty zameriavajú na podporu spoločných postupov dohľadu nad rizikami vyplývajúcimi zo špecifických obchodných modelov. Jedným z príkladov je **JSS v oblasti inštitúcií financujúcich kúpu automobilov** (car financing institutions – CFI), dokončený v roku 2016, ktorého cieľom je zaručiť konzistentný, spoľahlivý a proporčný prístup k dohľadu nad CFI (významné aj menej významné inštitúcie) v eurozóne. V roku 2017 prebehli tematické pracovné semináre so zástupcami sektora zamerané na analýzu obchodných modelov a na špecifické rizikové profily CFI.

V nadväznosti na prijatý rámec pre spoluprácu medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v prípade **krízového riadenia** sa v roku 2017 začalo s prípravou dvoch JSS, ktoré by mali byť dokončené v roku 2018. Jedným je *JSS v oblasti postupov dohľadu príslušných vnútroštátnych orgánov v prípade krízového riadenia LSI a spolupráce s orgánmi na riešenie krízových situácií* a druhým JSS

²³ Popis iniciatív určených na podporu spoločného prístupu dohľadu nad LSI sa nachádza v dokumente [LSI supervision within the SSM](#).

v oblasti postupu dohľadu zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov v prípade LSI, ktoré porušujú minimálne kapitálové požiadavky.²⁴

Práce v oblasti **systemov inštitucionálneho zabezpečenia** (institutional protection schemes – IPS), vykonané ešte v roku 2016, boli v roku 2017 doplnené o monitorovanie hybridných IPS, ktorých členmi sú tak významné, ako aj menej významné inštitúcie. ECB vykonávala tieto práce v súčinnosti s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi Rakúska a Nemecka, v súčasnosti jedinými dvomi krajinami eurozóny s hybridnými IPS. Rozsah hodnotenia bol prispôbený požiadavkám pre IPS stanoveným v článkoch 113 ods. 7 a 49 ods. 3 nariadenia CRR. Plnenie týchto požiadaviek je predmetom pravidelného monitorovania. V najbližších rokoch by mali byť postupne zavádzané špecifikácie výkazníctva ustanovené vo všeobecných zásadách ECB týkajúcich sa možností a právomocí, čo zvýši dostupnosť údajov týkajúcich sa IPS.

V spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi sa v menej významných aj významných inštitúciách koná tematické hodnotenie zamerané na **IFRS 9**, ktorého cieľom je zaručiť konzistentnú implementáciu nového štandardu IFRS 9 vo všetkých bankách eurozóny. Okrem toho boli vyvinuté nástroje, ktoré orgánom dohľadu pomôžu pri hodnotení stupňa pripravenosti LSI na zavedenie IFRS 9 (viac v časti 1.3.2).

Na jeseň 2017 boli na konzultáciu predložené **všeobecné zásady hodnotenia žiadostí o udelenie licencie finančno-technologickým úverovým inštitúciám**.²⁵ Konečná verzia všeobecných zásad by mala byť zverejnená na začiatku roka 2018. Ich cieľom je zvýšiť transparentnosť vo vzťahu k prípadným budúcim žiadateľom o udelenie licencie finančno-technologickým úverovým inštitúciám (t. j. subjektom využívajúcim obchodný model, v rámci ktorého sú príprava a poskytovanie bankových produktov a služieb založené na inovatívnych technológiách). Prebiehajúce práce sa sústreďujú na vplyv finančných technológií (napr. big data, technológia distribuovanej databázy transakcií) na bankový dohľad a venujú osobitnú pozornosť úlohe regulačných testovacích prostredí.

ECB tiež pracuje na dohľade nad inštitúciami poskytujúcimi služby v oblasti infraštruktúry finančného trhu (financial market infrastructure – FMI) s bankovým povolením vydaným podľa nariadenia CRR, ktorých hlavná činnosť pozostáva z poskytovania služieb centrálnej protistrany (central counterparty – CCP) alebo centrálneho depozitára cenných papierov (central securities depository – CSD) účastníkom trhu vrátane bánk v rámci SSM. V záujme uplatňovania konzistentného, spoľahlivého a proporčného prístupu k dohľadu nad týmito špecifickými inštitúciami ECB v úzkej spolupráci s viacerými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v súčasnosti dokončuje **JSS v oblasti hodnotenia SREP pre inštitúcie FMI**.

²⁴ Viac v časti 2.4.1.

²⁵ **Všeobecné zásady hodnotenia žiadostí o udelenie licencie finančno-technologickým úverovým inštitúciám.**

Možnosti a právomoci v sektore menej významných inštitúcií

S cieľom zaručiť rovnaké podmienky pre všetky úverové inštitúcie ECB vo veľmi úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi rozhodla o harmonizácii spôsobu využívania možností a národných právomocí (options and national discretions – OND) vo vzťahu k menej významným inštitúciám (LSI). Po verejnej konzultácii, ktorá sa skončila v januári 2017, bolo v apríli 2017 zverejnené usmernenie²⁶ a odporúčanie²⁷ adresované príslušným vnútroštátnym orgánom.

Aj keď vo väčšine prípadov sú návrhy politik pre LSI rovnaké ako tie, ktoré boli prijaté pre významné inštitúcie, no pri niektorých OND bol uplatnený proporčný prístup k dohľadu nad LSI, ktorý sa líši od politik platných pre významné inštitúcie (napr. spojenie výboru pre riziká a výboru pre audit). Okrem toho v prípadoch, kde sa nevyžaduje harmonizácia na zaručenie celkového dôrazu dohľadu alebo na dosiahnutie rovnakých podmienok, môžu príslušné vnútroštátne orgány pri využívaní niektorých OND uplatniť určitú mieru flexibility. Niektoré z týchto rozdielov sa budú v nadchádzajúcich rokoch postupne znižovať, keďže prechodné opatrenia sa postupne ukončujú.

Ukončenie prác na OND je výrazným posunom smerom ku konzistentnému dohľadu a k väčšej miere harmonizácie a znamená odstránenie významných odlišností v spôsobe uplatňovania možností a právomocí v jednotlivých krajinách.

1.6.2 Metodika SREP pre LSI

Metodika SREP pre menej významné inštitúcie vychádza z metodiky vypracovanej pre významné inštitúcie, pričom zohľadňuje zásadu proporcionality a flexibility vo vzťahu k príslušným vnútroštátnym orgánom, ktoré zodpovedajú za prijímanie rozhodnutí SREP.

Dokončenie spoločných prác ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov na spoločnej metodike **procesu preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP) pre menej významné inštitúcie** predstavuje významný míľnik roku 2017. Metodika vychádza z metodiky vypracovanej pre významné inštitúcie a proporčným spôsobom využíva rovnaké štrukturálne prvky. Okrem toho prináša určité zjednodušenia a úpravy, ktoré príslušným vnútroštátnym orgánom poskytnú určitú mieru flexibility pri zohľadňovaní špecifik LSI a rôznorodosti účtovných zásad. Proces SREP pre LSI zvýši mieru konvergencie v oblasti dohľadu nad LSI a zároveň podporí minimálnu úroveň harmonizácie a prieniku medzi hodnoteniami významných a menej významných inštitúcií. Príslušným vnútroštátnym orgánom bude ako priamym orgánom dohľadu ponechaná plná zodpovednosť za výkon hodnotení a prijímanie rozhodnutí o kapitálových, likviditných a kvalitatívnych opatreniach.

Práce na metodike SREP pre LSI sa začali v roku 2015 definíciou spoločnej metodiky systémov hodnotenia rizika (Risk Assessment System – RAS). V roku 2016 sa práce zameriavali na kvantifikáciu kapitálu a likvidity. V roku 2017 prebehlo

²⁶ Usmernenie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2017/697 z 4. apríla 2017 o využívaní možností a právomocí dostupných v práve Únie príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vo vzťahu k menej významným inštitúciám (ECB/2017/9).

²⁷ Odporúčanie Európskej centrálnej banky z 4. apríla 2017 o spoločných špecifikáciách pre využívanie niektorých možností a právomocí dostupných v práve Únie príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vo vzťahu k menej významným inštitúciám (ECB/2017/10).

testovanie metodiky SREP pre LSI (vrátane revidovanej metodiky RAS), na ktorom sa aktívne zúčastnili všetky príslušné vnútroštátne orgány a poskytli cenné pripomienky, na základe ktorých bola metodika náležite upravená.

Zásada proporcionality je v metodike zastúpená modelom minimálnej angažovanosti dohľadu na základe priorít priradených jednotlivým LSI. Niektoré aspekty dohľadu, ako napríklad informačné potreby, intenzita hodnotenia a očakávania v oblasti dohľadu sa preto líšia v závislosti od kategórie príslušnej LSI a povahy jej podnikania. Metodika tiež príslušným vnútroštátnym orgánom poskytuje určitú mieru **flexibility**. V prípade hodnotenia ICAAP, ILAAP a záťažových testov LSI zohráva flexibilita v rámci procesu SREP významnú úlohu.

Metodiku budú príslušné vnútroštátne orgány uplatňovať v rámci dohľadového cyklu roku 2018. V záujme hladkého prechodu z vnútroštátnej metodiky SREP na metodiku SSM SREP ju budú príslušné vnútroštátne orgány v prvom roku uplatňovať aspoň pri LSI s vysokou prioritou. Ešte pred konečným zavedením novej metodiky v roku 2020 ju teda budú môcť príslušné vnútroštátne orgány ďalej testovať, a to najmä vo vzťahu k menším inštitúciám. Metodika sa bude priebežne posudzovať a podľa potreby ďalej vyvíjať, aby zohľadňovala skúsenosti získane v rámci SSM a širší vývoj (napríklad zmeny regulačného rámca alebo práce vykonávané EBA, resp. v rámci jednotného mechanizmu dohľadu).

1.6.3 Spolupráca pri dohľade nad jednotlivými LSI

Odborníci ECB vedú nepretržitý dialóg so svojimi partnermi v príslušných vnútroštátnych orgánoch.

Základným predpokladom na efektívne fungovanie dozoru nad výkonom dohľadu je proporcionality. Využívanie zásady proporcionality v praxi vychádza z **rámca určovania priorít**, ktorý zohľadňuje vlastnú rizikovosť jednotlivých LSI a ich celkový vplyv na domáci finančný systém.

Aj v roku 2017 príslušné vnútroštátne orgány posielali prostredníctvom **centrálneho notifikačného miesta** i) notifikácie ex ante o zásadných dohľadových konaniach a návrhoch zásadných rozhodnutí v oblasti dohľadu týkajúcich sa LSI s vysokou prioritou (približne 100 LSI) a ii) notifikácie ad hoc o akomkoľvek zhoršení finančnej situácie LSI. Na základe skúseností z minulých rokov boli vypracované **revidované všeobecné zásady týkajúce sa oznamovacej povinnosti LSI**, ktoré vstúpia do platnosti v roku 2018. Zásady vyjasňujú kritériá na definovanie významnosti rozhodnutí, o ktorých je potrebné poslať ECB notifikácie, a zavádzajú súbor aktivačných hraníc a ukazovateľov s cieľom zaručiť včasnosť týchto notifikácií. V roku 2017 ECB prijala 67 notifikácií, z ktorých väčšina sa týkala kapitálu a riadenia.

Na základe notifikácií od príslušných vnútroštátnych orgánov, ako aj ďalších dostupných informácií odborníci zo špecializovaných **tímov ECB pre jednotlivé krajiny** pokračovali v monitorovaní LSI v príslušných krajinách, najmä inštitúcií, ktoré čelili zhoršeniu svojej finančnej situácie. Odborníci ECB tiež udržiavali nepretržitý dialóg so svojimi partnermi z príslušných vnútroštátnych orgánov a monitorovali zavádzanie odporúčaní a následných opatrení v súvislosti s rozhodnutiami

o spoločných postupoch. Spolupráca v prípade jednotlivých LSI v niektorých prípadoch vyústila do spoločných previerok na mieste a technických kontrol.

1.7 Makroprudenciálne úlohy

V súlade s úlohami zverenými ECB podľa článku 5 nariadenia o SSM pokračovala ECB aj v roku 2017 v aktívnej spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi v oblasti makroprudenciálnej politiky v eurozóne. S cieľom zaručiť, aby sa mikroprudenciálne a makroprudenciálne opatrenia účinne dopĺňali, slúži makroprudenciálne fórum ako platforma na diskusie medzi členmi Rady guvernérov a Rady pre dohľad, ktorá spája mikroprudenciálne a makroprudenciálne pohľady v rámci SSM.²⁸



Viac ako 100

notifikácií týkajúcich sa makroprudenciálnej politiky prijatých od vnútroštátnych orgánov

V roku 2017 ECB prijala vyše 100 notifikácií od vnútroštátnych orgánov týkajúcich sa makroprudenciálnej politiky. Väčšina notifikácií sa týkala i) štvrtročných rozhodnutí o určení proticyklických kapitálových vankúšov (countercyclical capital buffers – CCyB) a ii) rozhodnutí o identifikácii a požiadavke na kapitál v prípade globálnych a ostatných systémovo dôležitých úverových inštitúcií.²⁹

Využívajúc metodiku BCBS, ECB a vnútroštátne orgány identifikovali sedem globálnych systémovo dôležitých bánk,³⁰ teda o jednu menej ako v predchádzajúcom roku.³¹ Tieto inštitúcie boli rozdelené do kategórií podľa miery postupne vytváraných kapitálových vankúšov v rozpätí od 0,75 % do 1,5 % v roku 2018 (po ukončení prípravnej fázy v roku 2019 sa bude výsledná výška vankúšov týchto bánk pohybovať v rozpätí od 1,0 % do 2,0 %).

ECB tiež dostala notifikácie o stanovení výšky kapitálových vankúšov 109 ostatných systémovo dôležitých inštitúcií, v súlade s metodikou ECB na hodnotenie týchto inštitúcií a určovanie ich vankúšov.

Okrem toho dostala notifikácie o zavádzaní vankúšov na krytie systémového rizika a prísnejšie požiadavky na rizikové váhy od viacerých vnútroštátnych orgánov, ako aj notifikácie týkajúce sa reciprocity makroprudenciálnych opatrení prijatých v niektorých členských štátoch.

ECB sa tiež podieľala na činnosti Európskeho výboru pre systémové riziká (European Systemic Risk Board – ESRB), ktorý zodpovedá za makroprudenciálny dohľad nad finančným systémom v EÚ. ESRB identifikuje systémové riziká a určuje

²⁸ Viac vo [Výročnej správe ECB o činnosti dohľadu za rok 2015](#).

²⁹ Oficiálne notifikácie o CCyB sú posielané na štvrtročnej báze, zatiaľ čo notifikácie týkajúce sa ostatných a globálnych systémovo dôležitých inštitúcií sa posielajú raz ročne. Niektoré vnútroštátne orgány tiež posielali notifikácie o iných opatreniach, prijatých napríklad podľa článku 458 nariadenia CRR, ktorý orgánom umožňuje uplatniť vnútroštátne makroprudenciálne opatrenia na riešenie systémového rizika v prípade, že sa im ho nepodarilo adekvátne riešiť pomocou iných nástrojov (napríklad nástrojmi podľa článkov 124, 164 a ďalších). Belgické a francúzske orgány napríklad prijali opatrenia na riešenie rizík na trhu hypotekárnych úverov na bývanie.

³⁰ Identifikované globálne systémovo dôležité inštitúcie (s plne zavedenými požiadavkami na vankúše od roku 2019): BNP Paribas (FR), Group Crédit Agricole (FR), Deutsche Bank (DE), ING Bank (NL), Banco Santander (ES), Société Générale (FR) a Unicredit Group (IT).

³¹ Groupe BCPE (FR) bola v roku 2017 zo zoznamu odstránená.

poradie ich významnosti a v prípade potreby vydáva varovania alebo odporúčania na nápravné opatrenia. Spoločné dohliadacie tímy využívali informácie od ESRB a ďalšie makroprudenciálne analýzy ECB, zverejnené interne aj externe, aby zaručili zohľadnenie všetkých relevantných rizík. Podobne aj ESRB a iné makroprudenciálne orgány využívajú údaje poskytnuté spoločnými dohliadacími tímami na to, aby zaručili, že celosystémová analýza rizík zahŕňa aj informácie o jednotlivých inštitúciách, resp. na určenie možných opatrení na zmiernenie týchto rizík.

ECB podporuje úpravu metodiky hodnotenia globálnych systémovo dôležitých bánk s cieľom dosiahnuť, aby bola európska banková únia považovaná za jednotnú geografickú oblasť.

2 Prínos SSM k rámcu EÚ pre krízové riadenie a riešenie krízových situácií

2.1 Prípady riešenia krízových situácií v roku 2017

Rámec EÚ pre ozdravenie a riešenie krízových situácií predstavuje dôležitý predpoklad pre stabilitu bankového sektora a bankový dohľad ECB v ňom zohráva významnú úlohu.

V prvom polroku 2017 bankový dohľad ECB prijal vôbec po prvýkrát rozhodnutie, že tri banky pod jeho priamym dohľadom zlyhávajú alebo pravdepodobne zlyhajú (failing or likely to fail – FOLTF).

Nariadenie o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií (Single Resolution Mechanism Regulation – SRMR) ustanovuje, že po vyhlásení významnej inštitúcie za FOLTF je Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (Single Resolution Board – SRB) povinná posúdiť, či boli splnené aj ostatné podmienky na začatie riešenia krízovej situácie, a to najmä že: i) s prihliadnutím na časové a iné relevantné okolnosti neexistujú reálne vyhliadky, že akékoľvek alternatívne opatrenia súkromného sektora prijaté v súvislosti so subjektom by zabránili jeho zlyhaniu v primeranom časovom horizonte a ii) opatrenie na riešenie krízovej situácie je nevyhnutné vo verejnom záujme.

V prípade nesplnenia druhej podmienky nebude voči banke uplatnené riešenie krízovej situácie, ale príslušné vnútroštátne konkurzné konanie.

V prípade jednej z troch bánk, Banco Popular Español, SRB rozhodla, že boli splnené všetky podmienky a prijala program riešenia krízovej situácie. Pri ďalších dvoch bankách, Veneto Banca a Banca Popolare di Vicenza, SRB dospela k záveru, že opatrenie na riešenie krízovej situácie nie je nevyhnutné vo verejnom záujme a banky prešli likvidáciou v súlade s talianskym konkurzným právom.

2.1.1 Prípád Banco Popular Español

V júni 2017 bola Banco Popular Español ako vôbec prvá banka vyhlásená bankovým dohľadom ECB za zlyhávajúcu alebo pravdepodobne zlyhávajúcu.

Dňa 6. júna 2017 bankový dohľad ECB rozhodol o vyhlásení banky Banco Popular Español za FOLTF v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. a) a 18 ods. 4 písm. c) nariadenia SRMR, keďže existoval predpoklad, že v blízkej budúcnosti nebude schopná uhrádzať svoje dlhy alebo iné záväzky v čase splatnosti v dôsledku idiosynkratickej likviditnej krízy. Jednotná rada pre riešenie krízových situácií následne dospela k záveru, že boli splnené podmienky na začatie riešenia krízovej situácie a rozhodla o prijatí programu riešenia krízovej situácie, ktorý zahŕňal odpísanie kapitálových nástrojov a predaj inštitúcie banke Banco Santander.

Banco Popular Español vykazovala určité štrukturálne problémy, ako napríklad vysoký objem problémových úverov, nízke krytie v porovnaní s porovnateľnými inštitúciami, vysoký objem zabavených aktív a nízku ziskovosť.

Od roku 2012 banka trikrát navýšila svoj základný kapitál, celkovo o 5,5 mld. €, no ani napriek tomu nebola schopná výrazne znížiť svoju problémovú realitnú expozíciu vo výške 37 mld. € (v hrubom vyjadrení). Kapitálom banky navyše významne zatriaslo aj ďalšie zhoršenie tohto portfólia. V dôsledku oznámenia banky o potrebe vytvoriť dodatočné opravné položky a o koncoročnej strate z februára 2017, ako aj jej oznamu z 10. apríla, že v dôsledku nepriaznivej kapitálovej pozície bude na pokrytie možného ďalšieho znižovania hodnoty svojho portfólia problémových aktív zrejme potrebovať ďalšie navýšenie kapitálu alebo finančnú injekciu zo strany akcionárov, došlo k zníženiu ratingov banky a k výraznému nárastu obáv zo strany jej klientov. To viedlo k významným odlevom peňažných prostriedkov a prudkému zhoršeniu vkladovej základne, čo banku ponechalo bez možnosti využitia iných zdrojov likvidity.

Spolupráca a výmena informácií s SRB

Úzka spolupráca medzi bankovým dohľadom ECB a SRB prispela k úspešnému zvládnutiu krízového riadenia.

Bankový dohľad ECB informoval SRB o zhoršujúcej sa situácii Banco Popular Español na začiatku apríla 2017 a podrobne sa jej venoval aj na zasadnutiach venovaných krízovému riadeniu, ktoré organizovala ECB a na ktorých sa zúčastnili aj zástupcovia SRB. V priebehu mája 2017 sa výmena informácií ešte zintenzívnila, vďaka čomu mali všetky zainteresované strany dostatok času na prípravu. Zástupcovia SRB boli prizvaní ako pozorovatelia na zasadnutia Rady pre dohľad ECB, kde sa jej členovia oboznamovali s aktuálnym vývojom situácie v Banco Popular Español a prijímali príslušné rozhodnutia. Predstavitelia ECB sa v roli pozorovateľov zúčastnili rozšíreného výkonného zasadnutia SRB, kde boli informovaní o výsledkoch posúdenia ostatných podmienok na začiatok riešenia krízovej situácie zo strany SRB. ECB tiež poskytla SRB informácie dohľadu relevantné pre výkon jej úloh.

Úzka spolupráca a výmena informácií medzi ECB a SRB vo všeobecnosti výrazne prispeli k účinnému výkonu krízového riadenia.

Procedurálne kroky vedúce k vydaniu konštatovania FOLTF

Vzhľadom na závažnosť situácie boli procedurálne kroky vedúce k vydaniu konštatovania, že banka zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá, v skutočnosti vykonané za necelý jeden deň.

Dňa 6. júna 2017 Rada pre dohľad ECB rozhodla o začatí procesu FOLTF a zahájila formálnu konzultáciu s SRB.

Po konzultácii s SRB Rada pre dohľad vydala vo vzťahu k Banco Popular Español konštatovanie FOLTF, ktoré bolo následne predložené na schválenie Rade guvernérov v rámci postupu vychádzajúceho z implicitného súhlasu.

Rada guvernérov nevzniesla voči hodnoteniu Rady pre dohľad žiadne námietky, a tak bolo 6. júna podľa článku 18 nariadenia SRMR zaslané SRB a Európskej komisii. V súlade s článkom 81 [smernice o ozdravení a riešení krízových situácií](#)

bánk (Bank Recovery and Resolution Directive – BRRD) a smernicou CRD IV informoval bankový dohľad ECB o svojom rozhodnutí aj všetky príslušné orgány.

Opatrenia prijaté po vydaní konštatovania FOLTF

Dňa 7. júna 2017 SRB prijala program riešenia krízovej situácie, ktorý zahŕňal predaj Banco Popular Español Banco Santander za 1 € a odpísanie a konverziu kapitálových nástrojov.

Dňa 7. júna 2017 SRB dospela k záveru, že boli splnené všetky podmienky na začatie riešenia krízovej situácie a prijala program riešenia krízovej situácie, ktorý Európska komisia v súlade s článkom 18 ods. 7 nariadenia SRMR ešte v ten istý deň schválila. Rozhodnutie o riešení krízovej situácie zahŕňalo nasledujúce prvky: i) odpísanie akcií, ii) odpísanie nástrojov dodatočného kapitálu Tier 1 a ich konverziu na akcie, iii) konverziu zostávajúcich nástrojov kapitálu Tier 2 na akcie s nominálnou hodnotou 1 € a iv) prevod týchto akcií na Banco Santander.

2.1.2

Prípady Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca

V júni 2017 bankový dohľad ECB usúdil, že Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca zlyhávajú alebo pravdepodobne zlyhajú.

Dňa 23. júna 2017 bankový dohľad ECB v súlade s článkom 18 ods.1 písm. a) a článkom 18 ods. 4 písm. a) nariadenia SRMR vyhlásil Veneto Banca a Banca Popolare di Vicenza za FOLTF.

SRB však dospela k záveru, že ani v jednom prípade neboli splnené všetky podmienky potrebné na začatie riešenia krízovej situácie. Bankám preto bola v súlade s talianskym konkurzným právom nariadená povinná administratívna likvidácia.

Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca, ktoré vykonávali svoju činnosť na severovýchode Talianska a mali podobné obchodné modely aj podiely na trhu, boli pod zvýšeným dohľadom príslušných orgánov od roku 2014 vzhľadom na svoju i) nízku ziskovosť, ii) vysoké prevádzkové náklady v porovnaní s hlavnými príjmami, iii) vysoké náklady financovania s prepojením na sieť s nezdravými ekonomickými fundamentmi a iv) nízku kvalitu aktív.

Napriek niekoľkým navýšeniam kapitálu na žiadosť bankového dohľadu ECB obe banky v období troch rokov pred svojím zlyhaním vyčerpali významnú časť vlastných zdrojov. Jednoznačne sa tak potvrdilo, že ich obchodné modely nedokázali zaručiť ziskovosť a životaschopnosť.

V roku 2017 banky predložili ECB spoločný obchodný plán (tzv. projekt Tiepolo), ktorý predpokladal fúziu oboch bánk do konca roka 2017. Plán tiež obsahoval celkovú potrebu kapitálu na úrovni 4,7 mld. €.

ECB zhodnotila, že z hľadiska celkovej realizovateľnosti bola implementácia plánu, ktorý zahŕňal rekapitalizáciu oboch bánk, ich následnú fúziu a vytvorenie podmienok na prípravu nového, životaschopného obchodného modelu, nereálna. ECB tiež dospela k záveru, že v tomto prípade nebolo možné prijať žiadne iné účinné opatrenia dohľadu alebo opatrenia včasnej intervencie.

Úzka spolupráca a výmena informácií medzi ECB a SRB výraznou mierou prispeli k účinnému výkonu krízového riadenia.

Spolupráca a výmena informácií s SRB

Bankový dohľad ECB včas informoval SRB o zhoršujúcej sa situácii Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca, pričom od konca roka 2016 sa výmena informácií ešte zintenzívnila.

K ďalšiemu posilneniu výmeny informácií došlo v prvom polroku 2017, čo umožnilo dostatočnú prípravu všetkých zainteresovaných strán.

V rámci lepšej prípravy na možné vydanie konštatovania FOLTF sa situácia oboch bánk v poslednej etape eskalácie krízy stala predmetom podrobných diskusií na zasadnutiach venovaných krízovému riadeniu, na ktorých sa zúčastnili aj príslušní pracovníci SRB.

Predstavitelia SRB boli tiež pozvaní, aby sa v úlohe pozorovateľa zúčastňovali na zasadnutiach Rady pre dohľad ECB, na ktorých sa jej členovia oboznamovali so situáciou Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca a prijímali rozhodnutia týkajúce sa oboch bánk. SRB teda disponovala rovnakými informáciami a v rovnakom čase ako členovia Rady pre dohľad. Zástupcovia ECB sa v roli pozorovateľa zúčastnili na výkonnom zasadnutí SRB, kde boli informovaní o výsledkoch posúdenia ostatných podmienok na začatie riešenia krízovej situácie zo strany SRB. Úzka spolupráca a výmena informácií medzi ECB a SRB zohrali kľúčovú úlohu pri riešení situácie oboch bánk a výrazne prispeli k účinnému výkonu krízového riadenia.

Procedurálne kroky vedúce k vydaniu konštatovania FOLTF

Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca boli vyhlásené za zlyhávajúce alebo pravdepodobne zlyhávajúce 23. júna 2017.

Dňa 19. júna 2017 ECB ukončila hodnotenie druhej verzie plánu Tiepolo, predloženého oboma bankami, pričom dospela k záveru, že nie je dôveryhodný.

Kapitálové pozície Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca sa nepretržite zhoršovali a obe banky opakovane neplnili kapitálové požiadavky, a to aj napriek prijatým opatreniam. Tak Banca Popolare di Vicenza, ako aj Veneto Banca boli v období pred prijatím rozhodnutia o ich vyhlásení za FOLTF viackrát vyzvané, aby odstránili svoje slabé miesta. Opatrenia, ktoré banky prijali, sa však ukázali ako neúčinné.

Vzhľadom na uvedenú situáciu bankový dohľad ECB 21. júna 2017 zhodnotil, že existujú podstatné dôkazy na vyhlásenie Veneto Banca a Banca Popolare di Vicenza za FOLTF v súlade s článkom 18 ods.1 písm. a) a článkom 18 ods. 4 písm. a) nariadenia SRMR.

Rada pre dohľad ECB následne rozhodla o začatí procesu FOLTF a otvorila formálnu konzultáciu s SRB, ktorá trvala do poludnia 22. júna. Dňa 23. júna bolo konštatovanie FOLTF predložené Rade guvernérov ECB na schválenie v rámci postupu vychádzajúceho z implicitného súhlasu.

Rada guvernérov nevzniesla voči hodnoteniu Rady pre dohľad žiadne námietky, a tak bolo v súlade s článkom 18 nariadenia SRMR zaslané SRB a Európskej

komisii. V súlade s článkom 81 smernice BRRD a so smernicou CRD IV informovala ECB o svojom rozhodnutí aj všetky príslušné orgány.

Opatrenia prijaté po vydaní konštatovania FOLTF

Dňa 23. júna 2017 SRB rozhodla, že v prípade Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca neprijme opatrenia na riešenie krízových situácií. Rada dospela k záveru, že aj keď podmienky stanovené v článku 18 ods. 1 písm. a) a b) nariadenia SRMR boli splnené, podmienka z článku 18 ods. 1 písm. c), týkajúca sa verejného záujmu, splnená nebola.³²

Obe banky preto prešli likvidáciou v súlade s talianskym konkurzným právom.

Dňa 25. júna 2017 talianska vláda prijala zákonný dekrét,³³ ktorý okamžite nadobudol účinnosť. Dekrét sa týkal i) povinnej administratívnej likvidácie oboch bánk a ii) pomoci pri likvidácii zo strany vlády s cieľom podporiť transfer aktív a pasív do Intesa Sanpaolo v súlade s európskym rámcom pre štátnu pomoc, vzhľadom na riziko ohrozujúce finančnú stabilitu v regióne.

V ten istý deň Európska komisia oznámila, že v súlade s pravidlami EÚ schválila talianske opatrenia na uľahčenie likvidácie Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca podľa talianskeho konkurzného práva.³⁴

Talianske ministerstvo financií na návrh Banca d'Italia obom bankám nariadilo povinnú administratívnu likvidáciu a zároveň bol pre každú z nich určený likvidátor.

Bezproblémové aktíva a pasíva boli prevedené do Intesa Sanpaolo, ktorá obe banky zastúpila vo vzťahu k ich klientom. V súlade s európskym rámcom pre štátnu pomoc bola v prípade vlastného kapitálu a podriadeného dlhu uplatnená zásada zdieľania nákladov. Problémové úvery by mali byť prevedené do Società di Gestione degli Attivi, účelovej spoločnosti vo vlastníctve talianskeho ministerstva financií, ktorá bola použitá pri likvidácii Banco di Napoli. Plán počítá s postupným odpredajom problémových úverov s cieľom maximalizovať návratnosť týchto aktív.

Výsledkom likvidácie bolo odobratie bankových povolení obom bankám dňa 19. júla 2017. Dve dcérske spoločnosti, ktoré neboli súčasťou prevodu do Intesa Sanpaolo (Banca Intermobiliare di Investimenti e Gestioni a Farbanca), boli následne klasifikované ako menej významné inštitúcie a priamy dohľad nad nimi v septembri 2017 prebrala Banca d'Italia.

³² Viac v oznámeniach [Notice summarising the effects of the decision taken in respect of Banca Popolare di Vicenza S.p.A](#) a [Notice summarising the effects of the decision taken in respect of Veneto Banca S.p.A](#) zverejnených na internetovej stránke SRB.

³³ Zákon č. 99 z 25. júna 2017 zverejnený v talianskom úradnom vestníku č. 146 z 25. júna 2017.

³⁴ [Tlačová správa Európskej komisie: State aid: Commission approves aid for market exit of Banca Popolare di Vicenza and Veneto Banca under Italian insolvency law, involving sale of some parts to Intesa Sanpaolo.](#)

2.1.3 Hlavné ponaučenia

Nedávne prípady zlyhávajúcich alebo pravdepodobne zlyhávajúcich bánk priniesli užitočné ponaučenia v oblasti krízového riadenia.

Banco Popular Español, Veneto Banca a Banca Popolare di Vicenza boli prvými bankami, pri ktorých bankový dohľad ECB vydal konštatovanie FOLTF. Z hľadiska priebežného dohľadu a fungovania rámca krízového riadenia priniesli všetky tri prípady užitočné ponaučenia do budúcnosti.

Prvým ponaučením je, že úzka spolupráca a pravidelná **výmena informácií** medzi všetkými zainteresovanými stranami³⁵ výraznou mierou prispievajú k bezproblémovému postupu aj pri náročných časových termínoch a zároveň umožňujú, aby všetky orgány konali rýchlo a aby vzniknuté situácie riešili v požadovaných časových horizontoch.

Koordináciu a výmenu informácií medzi bankovým dohľadom ECB a SRB v oboch krízových prípadoch zaručovala krížová účasť ich zástupcov na zasadnutiach jednotlivých rozhodujúcich orgánov. Zástupcovia SRB sa zúčastňovali na zasadnutiach Rady pre dohľad ECB a na zasadnutiach tímov krízového riadenia, ktoré organizovala ECB. Zástupcovia bankového dohľadu ECB sa spolu s predstaviteľmi Európskej komisie zúčastňovali v pozícii pozorovateľov na výkonných zasadnutiach SRB, čo umožnilo lepšie vzájomné porozumenie perspektív a ich priebežné zjednocovanie.

Spolupráca medzi bankovým dohľadom ECB a SRB sa od decembra 2015 riadi memorandom o porozumení, ktoré stanovuje všeobecné podmienky spolupráce vrátane výmeny informácií medzi oboma orgánmi v záujme efektívnej spolupráce pri výkone svojich úloh. V súlade s ustanoveniami memoranda v súčasnosti prebieha jeho revízia, ktorá má zohľadniť skúsenosti získané v prvých dvoch rokoch jeho platnosti. Revízia by mala byť ukončená na začiatku roka 2018 (viac v časti 2.2).

Ďalšie ponaučenie súvisí s **dôležitosťou načasovania vyhlásenia banky za FOLTF**. Pri predchádzaní ďalšiemu zhoršovaniu situácie banky a znižovaní celkových nákladov spojených s jej zlyhaním je kľúčová rýchlosť konania. Konštatovanie FOLTF však zároveň nesmie byť vydané príliš skoro, inak môže dôjsť k zbytočnému poškodeniu hodnoty napriek existujúcej šanci na ozdravenie. Z tohto pohľadu je vlastné uváženie orgánov dohľadu ustanovené v súčasnom rámci dôležité a malo by byť zachované.

Skúsenosť zároveň ukázala dôležitosť efektívneho využívania **opatrení včasnej intervencie**, ktoré je pri súčasnom právnom rámci relatívne zložitú. V súvislosti s úpravou právneho rámca boli identifikované dve hlavné oblasti. Odporúčané zmeny sú obsiahnuté v **stanovisku ECB k úpravám rámca Únie pre krízové riadenie (CON/2017/47)**.

Po prvé, opatrenia dohľadu upravené v smernici CRD IV a v nariadení o SSM sa výrazne prekrývajú s opatreniami včasnej intervencie ustanovenými v smernici BRRD, tak pokiaľ ide o obsah, ako aj o podmienky ich uplatnenia. Toto prekrývanie

³⁵ Predovšetkým bankový dohľad ECB a SRB, ale tiež vnútroštátne orgány na riešenie krízových situácií, príslušné orgány a centrálné banky.

spôsobuje výrazné problémy pri praktickom uplatňovaní rámca pre včasnú intervenciu, najmä pokiaľ ide o nejasnosť podmienok pre včasnú intervenciu.

Po druhé, právomoci ECB na včasnú intervenciu sa musia navyše vykonávať na základe jednotlivých vnútroštátnych transpozícií smernice BRRD. Výsledkom toho je neistota v súvislosti s dostupnými opatreniami a podmienkami pre ich uplatnenie v každom členskom štáte.

ECB preto odporúča: i) odstrániť zo smernice BRRD tie opatrenia včasnej intervencie, ktoré už sú upravené v smernici CRD IV a nariadení o SSM a ii) zmeniť nariadenie SRMR tak, aby poskytovalo právny základ pre právomoci ECB na včasnú intervenciu s cieľom ich konzistentného uplatňovania.

Ďalšie ponaučenie súvisí s potrebou zaručiť **pri riešení krízovej situácie prístup k likvidite**. V niektorých prípadoch sa tento problém rieši tým, že potrebnú likviditu môže poskytnúť kupujúci. V ostatných prípadoch je potrebné zaručiť, aby po prijatí opatrení na riešenie krízovej situácie mala banka až do obnovenia dôvery trhu prístup k likvidite. Dôležitú úlohu pri tom zohráva jednotný fond na riešenie krízových situácií (Single Resolution Fund – SRF) a ECB sa dôrazne zasadzuje za zriadenie záchranného mechanizmu pre SRF, ktorý by mal v plnej miere pokrývať výkon mandátu SRF, teda zabezpečovať likviditu a platobnú schopnosť. Vzhľadom na dôležitosť dostatočných zdrojov financovania pri uspokojivom riešení krízovej situácie by sa mal spoločný záchranný mechanizmus zriadiť čo najskôr, v ideálnom prípade ešte pred vypršaním prechodného obdobia plného zdieľania zdrojov SRF.

Skúsenosti zároveň ukazujú, že prípadné umožnenie držby nástrojov podriadeného dlhu **retailovými investormi** by mohlo obmedziť schopnosť riešiť krízové situácie. Bolo by preto potrebné zvážiť zavedenie jednoznačných a zrozumiteľných požiadaviek na zverejňovanie informácií, ako aj ďalších ochranných mechanizmov, ktoré by zvýšili povedomie investorov o rizikách súvisiacich s týmito nástrojmi. Jedným z vhodných opatrení by tiež mohla byť minimálna nominálna hodnota jednotky týchto nástrojov vo výške 100 000 €. Zvýšila by sa tým minimálna hraničná hodnota investície a zároveň aj povedomie investorov, čo by mohlo viesť k obmedzeniu priamych retailových investícií. V tejto oblasti by tiež mal byť na úrovni EÚ vypracovaný spoločný rámec, ktorý by pomáhal predchádzať odlišným prístupom zo strany jednotlivých členských štátov a výslednej fragmentácii európskeho trhu s týmito nástrojmi.

2.1.4 Komunikácia v prípadoch FOLTF

Komunikácia je kľúčovým predpokladom úspešného krízového riadenia.

Pri riadení krízovej situácie zohráva komunikácia kľúčovú úlohu. V prípade zlyhania banky je dôležitá nielen nájsť riešenie krízovej situácie, ale tiež toto riešenie efektívne odkomunikovať širokej verejnosti, predísť tým riziku kontaminácie a zachovať finančnú stabilitu. V tomto smere je pri vysielaní jednoznačného a dostatočne podrobného odkazu verejnosti mimoriadne dôležitá koordinácia medzi jednotlivými zainteresovanými stranami.

Na rozdiel od opatrení riešenia krízových situácií, pri ktorých rozsah informácií zverejňovaných SRB upravuje nariadenie SRMR³⁶ a smernica BRRD, v prípade konštatovaní FOLTF takéto usmernenia neexistujú. Zdá sa preto vhodné, aby sa v budúcnosti pripravilo upresnenie týkajúce sa zverejňovania informácií o vydaných konštatovaniach FOLTF.

Koordinácia komunikácie po vydaní konštatovania FOLTF

Pri informovaní verejnosti je mimoriadne dôležitá včasná príprava komunikácie a koordinácia všetkých zainteresovaných strán.

Včasná príprava komunikácie a rétoriky, ako aj koordinácia všetkých zainteresovaných strán sú z pohľadu riešenia krízovej situácie mimoriadne dôležité. V záujme dostatočnej koordinácie začali komunikačné tímy SRB, ECB a Európskej komisie postupovať spoločne už v počiatkovej fáze, a teda v dostatočnom časovom predstihu pred samotným vydaním konštatovania FOLTF. Výsledkom bola prepracovaná komunikačná stratégia, ktorá prispela k úspešnému zvládnutiu krízy.

Nemenej dôležitým je aj **načasovanie externej komunikácie**, ktorú je zároveň potrebné dôsledne naplánovať. V prípade Banco Popular Español bolo konštatovanie FOLTF vydané v utorok neskoro večer a v súlade s článkom 81 ods. 3 smernice BRRD o ňom boli informované všetky príslušné orgány. Externá komunikácia voči verejnosti prebehla v nasledujúce ráno, keď SRB oznámila predaj inštitúcie banke Banco Santander S.A.³⁷ a následne bankový dohľad ECB informoval o vydaní konštatovania FOLTF.³⁸ Načasovanie komunikácie zohľadňovalo skutočnosť, že v jednom slede bolo potrebné informovať o riešení (vyriešenie krízovej situácie, prevod podniku v likvidácii atď.), ale aj o probléme (zlyhanie banky).

Cieľom koordinovanej komunikácie bolo poskytnúť verejnosti čo najpodrobnejšie informácie o situácii banky a o opatreniach prijatých príslušnými orgánmi.

V prípade Veneto Banca a Banca Popolare di Vicenza bankový dohľad ECB zverejnil informáciu o vydaní konštatovania FOLTF³⁹ na svojej oficiálnej internetovej stránke v piatok 23. júna 2017. V ten istý deň SRB informovala verejnosť o svojom rozhodnutí, že ani v jednom prípade nie je potrebné riešenie krízovej situácie, a že bankám bude nariadená likvidácia v súlade s talianskym konkurzným právom.⁴⁰ Tiež v rovnaký deň talianske ministerstvo financií vydalo tlačovú správu o zvolanom víkendovom zasadnutí, na ktorom boli prijaté všetky potrebné opatrenia na zaručenie kontinuity činnosti oboch bánk, s prihliadnutím na ochranu všetkých vkladateľov a držiteľov nadradených dlhopisov.⁴¹

³⁶ Článok 29 ods. 5 nariadenia SRMR a článok 83 ods. 4 smernice BRRD.

³⁷ Tlačová správa SRB zo 7. júna 2017.

³⁸ Tlačová správa ECB: ECB determined Banco Popular Español S.A. was failing or likely to fail.

³⁹ Tlačová správa ECB: ECB deemed Veneto Banca and Banca Popolare di Vicenza failing or likely to fail.

⁴⁰ Tlačová správa SRB z 23. júna 2017.

⁴¹ Comunicato Stampa N° 109 del 23/06/2017.

Žiadosti verejnosti o prístup k informáciám

ECB obdržala niekoľko žiadostí o prístup verejnosti k dokumentom týkajúcim sa vydaných konštatovaní FOLTF.

V súlade s rozhodnutím ECB/2004/3 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskej centrálnej banky⁴² bolo ECB doručených niekoľko žiadostí o zverejnenie dokumentov týkajúcich sa jej konštatovaní FOLTF. Žiadosti o prístup ku konštatovaniam FOLTF boli doručené aj Európskej komisii a SRB.

Žiadosti o prístup k informáciám predložili aj národné parlamenty a ministerstvá financií. Viacerí poslanci Európskeho parlamentu zaslali písomné otázky týkajúce sa riešenia krízovej situácie Banco Popular Español a likvidácie Veneto Banca a Banca Popolare di Vicenza.

ECB na tieto otázky a žiadosti o prístup k informáciám odpovedala v súlade s pravidlami zachovania dôvernosti platnými v oblasti bankového dohľadu. Odpovede na písomné otázky poslancov Európskeho parlamentu boli zverejnené na internetovej stránke bankového dohľadu ECB.

Publikovanie verejne dostupnej verzie konštatovaní FOLTF

V auguste 2017 ECB rozhodla o zverejnení verzie konštatovaní FOLTF, ktorá nemala dôverný charakter, na internetovej stránke bankového dohľadu.

Konštatovanie FOLTF je dohľadové hodnotenie konkrétnej banky zo strany ECB. Je adresované Jednotnej rade pre riešenie krízových situácií (SRB), aby mohla posúdiť splnenie podmienok na začatie riešenia krízovej situácie banky. Konštatovanie FOLTF je medzikrokom v rezolučnom procese a v súlade s ustanoveniami článku 18 ods. 1 nariadenia SRMR a článku 81 ods. 3 smernice BRRD o nich ECB informuje Európsku komisiu a ďalšie príslušné orgány. Konštatovania FOLTF spadajú do činnosti bankového dohľadu ECB, a preto sa na ne vzťahujú povinnosti v oblasti služobného tajomstva a pravidiel zachovania dôvernosti platné pri všetkých rozhodnutiach prijímaných ECB ako orgánom dohľadu.

V záujme transparentnosti a zodpovednosti, ako aj vzhľadom na záujem zo strany verejnosti ECB rozhodla o zverejnení verejnej verzie konštatovaní FOLTF na internetovej stránke bankového dohľadu. V rámci dodržiavania služobného tajomstva neboli zverejnené dôverné informácie. Zverejnenie konštatovaní FOLTF, ktoré nemajú dôverný charakter, predstavuje výnimku zo všeobecnej komunikačnej politiky ECB, ktorá v súlade s platnou legislatívou⁴³ neumožňuje zverejňovanie individuálnych rozhodnutí v oblasti dohľadu, ktoré sú predmetom pravidiel o zachovaní služobného tajomstva.

V budúcnosti bude potrebné prijať upresnenie platného právneho rámca v súvislosti so zverejňovaním konštatovaní FOLTF. Hoci smernica BRRD a nariadenie SRMR neumožňujú zverejniť konštatovania FOLTF, umožňujú zverejniť príkaz alebo nástroj, na základe ktorých sa prijímajú opatrenia na riešenie krízovej situácie. Táto

⁴² Rozhodnutie Európskej centrálnej banky zo 4. marca 2004 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskej centrálnej banky (ECB/2004/3) (Ú. v. EÚ L 80, 18.3.2004, s. 42), v znení rozhodnutia ECB/2015/1 (Ú. v. EÚ L 84, 28.3.2015, s. 64).

⁴³ Článok 27 nariadenia o SSM, ktorý je potrebné interpretovať v spojení s článkom 53 a nasl. smernice CRD IV.

skutočnosť spolu s vysokým počtom žiadostí adresovaných príslušným orgánom v súvislosti s týmito konštatovaniami vytvárajú komunikačnú nerovnováhu.

2.1.5 Audit zo strany Európskeho dvora audítorov

Európsky dvor audítorov (European Court of Auditors – ECA) vykonal v roku 2017 audit týkajúci sa prevádzkovej efektívnosti ECB pri krízovom riadení bánk. Počas celého auditu ECB s ECA úzko spolupracovala a 16. januára 2018 bola zverejnená záverečná správa.⁴⁴ Správa prináša konštruktívne odporúčania v mnohých oblastiach týkajúce sa spolupráce, identifikácie krízy a reakcie na ňu a plánovania ozdravenia s cieľom ďalšieho zvýšenia efektivity krízového riadenia SSM. ECB prijala šesť z celkovo ôsmich odporúčaní. Práce na implementácii odporúčaní týkajúcich sa, okrem iného, spolupráce s Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií (SRB), dodatočného usmernenia v súvislosti s plánmi ozdravenia a usmernenia o posúdení včasnej intervencie medzičasom významne pokročili. Pokiaľ ide o dve odmietnuté odporúčania, jedno z nich ECB odmietla vzhľadom na skutočnosť, že medzičasom vypracovala všeobecné zásady na zvýšenie využiteľnosti konštatovaní FOLTF v praxi, a druhé z dôvodu, že ECB považuje podmienky poskytnuté ECA na naplnenie jeho mandátu pri skúmaní prevádzkovej efektívnosti riadenia ECB⁴⁵ za dostatočné.

2.2 Spolupráca s Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií

V súlade s podpísaným memorandom o porozumení ECB pokračovala v úzkej spolupráci s SRB.

V súlade s bilaterálnym memorandom o porozumení pokračovala úzka spolupráca medzi ECB a SRB aj v roku 2017. Memorandum bolo podpísané na konci roka 2015 a stanovuje pravidlá spolupráce a výmeny informácií. Výmena informácií prebiehala počas roka na pravidelnej, ako aj na ad hoc báze.

Na konci roka 2016 SRB získala priamy prístup k relevantným informáciám a údajom dohľadu uloženým v IT systémoch bankového dohľadu ECB, pričom rozsah prístupu bol definovaný v memorande. Okrem zjednodušenia a automatizácie prebiehajúcej výmeny informácií tento krok tiež zaručil minimalizáciu vykazovacej záťaže pre banky. ECB navyše upravila IT systém dohľadu tak, aby ho SRB mohla od roku 2018 využívať na svoje účely.

V súlade s memorandom o porozumení sa spolupráca medzi bankovým dohľadom ECB a SRB zintenzívnila po zhoršení situácie jednej z významných inštitúcií. K rozšírenej spolupráci a výmene informácií došlo najmä (no nie výlučne) v súvislosti s bankami, pri ktorých bolo v roku 2017 vydané konštatovanie, že zlyhávajú alebo pravdepodobne zlyhajú (failing or likely to fail – FOLTF). Konkrétne išlo o banky Banco Popular Español, Veneto Banca a Banca Popolare di Vicenza.

⁴⁴ [Prevádzková efektívnosť ECB pri krízovom riadení bánk.](#)

⁴⁵ Mandát na skúmanie prevádzkovej efektívnosti riadenia ECB podľa čl. 27.2 Štatútu ESCB a článku 20 ods. 7 nariadenia o SSM.

V súlade s ustanoveniami memoranda začal bankový dohľad ECB a SRB v roku 2017 s jeho revíziou, ktorej cieľom je upraviť niektoré časti memoranda tak, aby zohľadňovalo skúsenosti získané v prvých dvoch rokoch jeho uplatňovania a odstrániť zistené problémy z praxe. Revízia memoranda by mala byť ukončená v prvom polroku 2018 a prispieje k ďalšiemu skvalitneniu spolupráce a výmeny informácií medzi bankovým dohľadom ECB a SRB.

Okrem výmeny informácií prispievajú k úzkej spolupráci medzi bankovým dohľadom ECB a SRB aj ďalšie opatrenia. Zástupca ECB sa zúčastňuje na výkonných a plenárnych zasadnutiach SRB a podobne je predseda SRB pozývaný na relevantné zasadnutia Rady pre dohľad ECB. Cieľom tohto opatrenia je podpora spolupráce na vysokej úrovni medzi oboma radami. Medzi jednotlivými výbormi bankového dohľadu ECB a SRB prebieha konštruktívna a intenzívna spolupráca na technickej úrovni. Vo vzťahu k jednotlivým bankám okrem toho prebieha aj spolupráca medzi spoločnými dohľadacími tímami a internými rezolučnými tímami. Spolupracujú tiež radoví zamestnanci horizontálnych funkcií bankového dohľadu ECB a SRB a obe inštitúcie udržiavajú úzky kontakt v otázkach politik týkajúcich sa dohľadu a riešenia krízových situácií.

Podobne ako v predchádzajúcich dvoch rokoch, bankový dohľad ECB konzultoval s SRB plány ozdravenia predložené všetkými významnými inštitúciami, pre ktoré predstavoval konsolidujúci orgán dohľadu. Spätnú väzbu od SRB následne bankový dohľad ECB zohľadnil pri hodnotení plánov ozdravenia.

Bankový dohľad ECB poskytoval poradenstvo v otázkach návrhov plánov riešenia krízovej situácie a požiadaviek MREL.

V roku 2017 SRB konzultovala s bankovým dohľadom ECB návrhy plánov na riešenie krízovej situácie veľkého množstva významných inštitúcií. Pri niektorých inštitúciách sa bankový dohľad ECB vyjadroval aj k minimálnym požiadavkám na vlastné zdroje a akceptovateľné záväzky (minimum requirement for own funds and eligible liabilities – MREL) stanoveným SRB. Bankový dohľad ECB posúdil návrhy plánov riešenia krízovej situácie a MREL z hľadiska dohľadu a poskytol SRB spätnú väzbu. SRB konzultoval s bankovým dohľadom ECB aj spôsob výpočtu príspevkov ex ante do jednotného fondu na riešenie krízových situácií. Bankový dohľad ECB hodnotil možný vplyv subjektov pokračujúcich vo svojej činnosti na významné inštitúcie a o svojich záveroch informoval SRB.

2.3 Práce na plánoch ozdravenia

Smernica BRRD vyžaduje, aby inštitúcie pripravili a udržiavali plány ozdravenia, ktoré stanovujú možné opatrenia na obnovenie ich finančnej pozície v prípade jej výrazného zhoršenia.

Hodnotenie plánov ozdravenia významných inštitúcií tvorí súčasť celkového súboru činností v oblasti dohľadu a upravuje ho, okrem iného, smernica BRRD, delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1075⁴⁶ a usmernenia EBA.⁴⁷ Cieľom tejto úlohy je schopnosť obnoviť životaschopnosť bánk v období zvýšeného napätia. V súlade s usmerneniami EBA o spoločných postupoch a metodikách SREP⁴⁸ sa celkové výsledky hodnotenia plánov ozdravenia zohľadňujú v hodnoteniach SREP.

2.3.1 Cyklus plánov ozdravenia 2016: hodnotenie a referenčné porovnanie

Cyklus hodnotenia plánov ozdravenia významných inštitúcií 2016, druhý od spustenia SSM, sa začal v septembri 2016 a trval do konca augusta 2017. Významné inštitúcie predložili celkovo 109 plánov. Banky, pre ktoré je ECB konsolidujúcim orgánom dohľadu, predkladali plány v dvoch etapách, a to v septembri a v decembri 2016. Ich hodnotenie tak mohlo byť vykonané mimo obdobia maximálneho pracovného vyťaženia spoločných dohľadacích tímov vzhľadom na činnosti týkajúce sa SREP a zároveň sa predišlo nedostatku zdrojov. Výrazná väčšina plánov ozdravenia bola bankovému dohľadu ECB predložená v decembri 2016. Celý proces hodnotenia plánov ozdravenia a následného prijímania rozhodnutí týkajúcich sa hodnotenia, v prípade potreby v súčinnosti s ďalšími príslušnými orgánmi,⁴⁹ môže trvať až šesť mesiacov.

Cyklus 2016 umožnil vôbec prvé plnohodnotné porovnanie plánov, keďže všetky boli predložené v súlade so smernicou BRRD. Vzhľadom na neskorú transpozíciu smernice BRRD v niektorých členských štátoch bola významná časť plánov ozdravenia v predchádzajúcom cykle predložená v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi existujúcimi ešte pred jej prijatím. Delegované nariadenie 2016/1075, prijaté 23. marca 2016, navyše poskytlo všetkým významným inštitúciám informácie o očakávanom obsahu plánov ozdravenia a minimálnych kritériách uplatňovaných príslušnými orgánmi pri ich hodnotení.

⁴⁶ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1075 z 23. marca 2016, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy, ktorými sa stanovuje obsah plánov ozdravenia, plánov riešenia krízových situácií a plánov riešenia krízových situácií na úrovni skupiny, minimálne kritériá, ktoré príslušný orgán posúdi, pokiaľ ide o plány ozdravenia a plány ozdravenia na úrovni skupiny, podmienky na finančnú podporu v rámci skupiny, požiadavky na nezávislých odhadcov, zmluvné uznanie právomoci odpísať dlh a právomoci vykonať jeho konverziu, postupy oznamovania a obsah požiadaviek na oznamovanie, obsah oznámenia o pozastavení a prevádzkové fungovanie kolégií pre riešenie krízových situácií (Ú. v. EÚ L 184, 8.7.2016, s. 1).

⁴⁷ Usmernenia EBA k minimálnemu zoznamu kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov plánu ozdravenia (EBA/GL/2015/02) a usmernenia EBA o škále scenárov, ktoré sa majú použiť pri plánoch ozdravenia (EBA/GL/2014/06).

⁴⁸ Usmernenia EBA o spoločných postupoch a metodikách postupu preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (SREP) (EBA/GL/2014/13).

⁴⁹ V súlade s článkom 8 ods. 2 smernice BRRD sa konsolidujúci orgán dohľadu a príslušné orgány dcérske spoločnosti snažia dospieť k spoločnému rozhodnutiu týkajúcemu sa, okrem iného, posúdenia plánu ozdravenia na úrovni skupiny.

Referenčné porovnanie plánov ozdravenia predložených v roku 2016 odhalilo výrazné zlepšenie, pokiaľ ide o ich úplnosť a kvalitu. Napriek tomuto zlepšeniu približne pri 20 % hodnotených plánov ozdravenia bankový dohľad ECB vypracoval osobitný akčný plán, v ktorom dotknutú významnú inštitúciu požiadal o vylepšenie jej plánu, prípadne vyhlásil, že plán má podstatné nedostatky podľa článku 6 ods. 5 smernice BRRD. V druhom prípade je významná inštitúcia povinná v lehote dvoch mesiacov (možné predĺžiť na tri mesiace) predložiť prepracovaný plán.

Referenčné porovnanie tiež ukázalo, že adekvátne plánovanie ozdravenia, teda dôsledná príprava bánk na krízové situácie zvyšuje pravdepodobnosť včasnej a efektívnej implementácie možností ozdravenia.

Hodnotenie a referenčné porovnanie predložených plánov prinieslo dva hlavné závery. Po prvé, plány ozdravenia musia byť vykonateľné v praxi a po druhé, významné inštitúcie zvyknú nadhodnocovať svoju prípadnú ozdravnú kapacitu. Obohm zisteniam bola pridelená vysoká priorita pri budúcom hodnotení plánov ozdravenia zo strany bankového dohľadu ECB.

2.3.2 Cyklus plánov ozdravenia 2017: časové plány a štandardizované výkazy

Cyklus hodnotenia plánov ozdravenia významných inštitúcií 2017 opäť zahŕňal dve etapy predkladania plánov, a to v septembri a decembri 2017. Ukončenie cyklu je naplánované na leto 2018. V rámci cyklu hodnotenia 2017 významné inštitúcie predložili 107 plánov ozdravenia.

Okrem plánov ozdravenia budú banky už druhý rok po sebe predkladať aj štandardizovaný výkaz. Použitie tohto výkazu uľahčilo zber potrebných údajov týkajúcich sa plánov ozdravenia a ich hodnotenia, a tiež výrazne zvýšilo kvalitu predkladaných údajov.

2.3.3 Výhľad do budúcnosti: dôraz na použiteľnosť plánov ozdravenia a prepojenie na krízové riadenie

Ako už naznačili výsledky referenčného porovnania v rámci cyklu 2016, hlavným cieľom aktuálnych hodnotení a dialógov s významnými inštitúciami je dosiahnuť, aby boli plány ozdravenia ľahšie vykonateľné v praxi a použiteľnejšie.

Na základe dvojročných skúseností bankový dohľad ECB dospel k záveru, že nie všetky plány by bolo možné účinne zaviesť do praxe alebo využiť počas krízovej situácie. Spôsobuje to najmä ich rozsah a komplexnosť (niektoré plány majú takmer 2 000 strán), ako aj chýbajúce jednoznačné procesy a konkrétne postupy ich efektívnej implementácie v čase zvýšeného napätia. Vzhľadom na skutočnosť, že plán ozdravenia by mal riadiacim orgánom banky poskytnúť dostatočný súbor možností, ktoré možno včasne a efektívne zaviesť do praxe, a to najmä v čase výrazného napätia, ide o významný nedostatok.

S cieľom pomôcť bankám zvýšiť použiteľnosť ich plánov ozdravenia bankový dohľad ECB plánuje počas roka 2018 zverejniť osvedčené postupy využívané niektorými významnými inštitúciami.

Kvalitnejšie plány ozdravenia navyše bankovému dohľadu ECB umožnia systematicky využívať výsledky hodnotení plánov ozdravenia pri identifikácii a riadení prípadných krízových situácií, a tiež zapracovať tieto výsledky do hodnotenia SREP.

2.4 Krízové riadenie menej významných inštitúcií

Riadenie krízových situácií menej významnej inštitúcií (less significant institution – LSI) si vyžaduje intenzívnu výmenu informácií a vysokú mieru koordinácie medzi príslušným vnútroštátnym orgánom (national competent authority – NCA) ako orgánom priameho dohľadu nad LSI a ECB, ktorá zodpovedá za dozor nad výkonom dohľadu a slúži ako príslušný orgán pri rozhodnutiach o spoločných postupoch.

NCA zodpovedá za rozhodnutia, opatrenia a úkony v oblasti dohľadu týkajúce sa krízou postihnutej LSI. Ak však LSI dosiahne stav, keď je ohrozená jej životaschopnosť, spolupráca s ECB sa musí zintenzívniť. V danej situácii je potrebné zvážiť likvidáciu alebo riešenie krízovej situácie dotknutej LSI, ktoré môže zahŕňať viaceré spoločné postupy, ako napríklad odňatie povolenia, posudzovanie nadobudnutia alebo zvýšenia kvalifikovaných účastí, prípadne udelenie nových povolení (napr. preklenovacej inštitúcii).

ECB monitoruje situáciu v problémových LSI, podporuje krízové riadenie vykonávané príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a na základe ich návrhov pripravuje rozhodnutia o spoločných postupoch. Návrhy rozhodnutí schvaľuje Rada pre dohľad a prijíma Rada guvernérov.

2.4.1 Rámec krízového riadenia LSI

V roku 2017 bol do praxe uvedený rámec pre spoluprácu v prípade krízového riadenia LSI a tiež boli vypracované dva jednotné štandardy dohľadu, ktorých cieľom je zaručiť konzistenciu postupov NCA pri riešení krízových situácií v LSI.

Rámec pre spoluprácu v prípade krízového riadenia medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi bol v roku 2017 uvedený do praxe a využitý v niekoľkých prípadoch. Cieľom rámca pre spoluprácu v prípade krízového riadenia LSI je podporiť NCA a ECB pri výkone úloh súvisiacich s krízovým riadením. Okrem toho upravuje podmienky spolupráce a výmeny informácií medzi ECB, NCA a prípadnými ďalšími zainteresovanými stranami (napr. zodpovednými rezolučnými orgánmi). Spoluprácu NCA s ECB pri riešení krízových situácií vo viacerých LSI v roku 2017 charakterizovala pravidelná a prínosná komunikácia, ktorá umožnila relatívne rýchle prijímanie rozhodnutí.

ECB spolu s NCA navyše v roku 2017 vypracovali jednotný štandard dohľadu (Joint Supervisory Standard – JSS) v oblasti postupov dohľadu NCA pri krízovom riadení LSI a spolupráce s orgánmi riešenia krízových situácií, ktorý by mal byť dokončený v roku 2018. JSS zaručí konzistentné uplatňovanie postupov krízového riadenia LSI

na vnútroštátnej úrovni a tým podporí spoločné výsledky dohľadu v rámci SSM. V prípade relevantnosti z hľadiska výkonu zverených úloh bude JSS upravovať aj spoluprácu a výmenu informácií medzi NCA a orgánmi jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií (Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií a vnútroštátnymi rezolučnými orgánmi).

ECB a NCA okrem toho v roku 2017 pracovali aj na príprave JSS v oblasti postupov dohľadu NCA v prípade LSI porušujúcich minimálne kapitálové požiadavky, ktorý by taktiež mal byť dokončený v roku 2018. Tento JSS podporí vzájomné porozumenie administratívnych postupov využívaných pri riešení LSI so zhoršujúcou sa finančnou situáciou, najmä pokiaľ ide o načasovanie výzvy na prijatie nápravných opatrení a podmienky odňatia povolenia.

3 SSM ako súčasť európskej a celosvetovej architektúry dohľadu

3.1 Európska a medzinárodná spolupráca

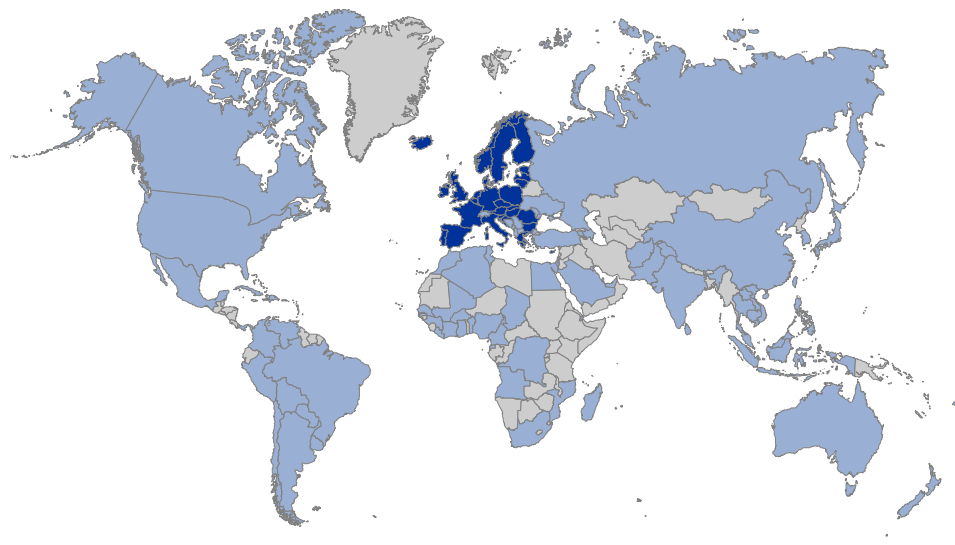
Banky eurozóny majú pobočky a dcérske spoločnosti v 94 krajinách mimo EÚ (údaje k 31. decembru 2016).

Vzhľadom na to, že banky so sídlom v eurozóne podnikajú vo viac ako 90 krajinách mimo Európy (obrázok 4), SSM úzko spolupracuje s inými orgánmi dohľadu v EÚ aj za jej hranicami. ECB sa túto spoluprácu usiluje uľahčiť, či už prostredníctvom kolégií orgánov dohľadu alebo prípravou iných nástrojov spolupráce, ako sú memorandá o porozumení (Memorandum of Understanding – MoU). Memorandá boli uzavreté s orgánmi dohľadu členských štátov EÚ nepatriacich do eurozóny, s orgánmi dohľadu tretích krajín aj s vnútroštátnymi orgánmi pre trhy.

Obrázok 4

Pobočky a dcérske spoločnosti bánk eurozóny mimo EÚ

- EÚ a EHP
- Tretie krajiny, v ktorých sa nachádzajú pobočky alebo dcérske spoločnosti
- Tretie krajiny, v ktorých sa nenachádzajú pobočky alebo dcérske spoločnosti

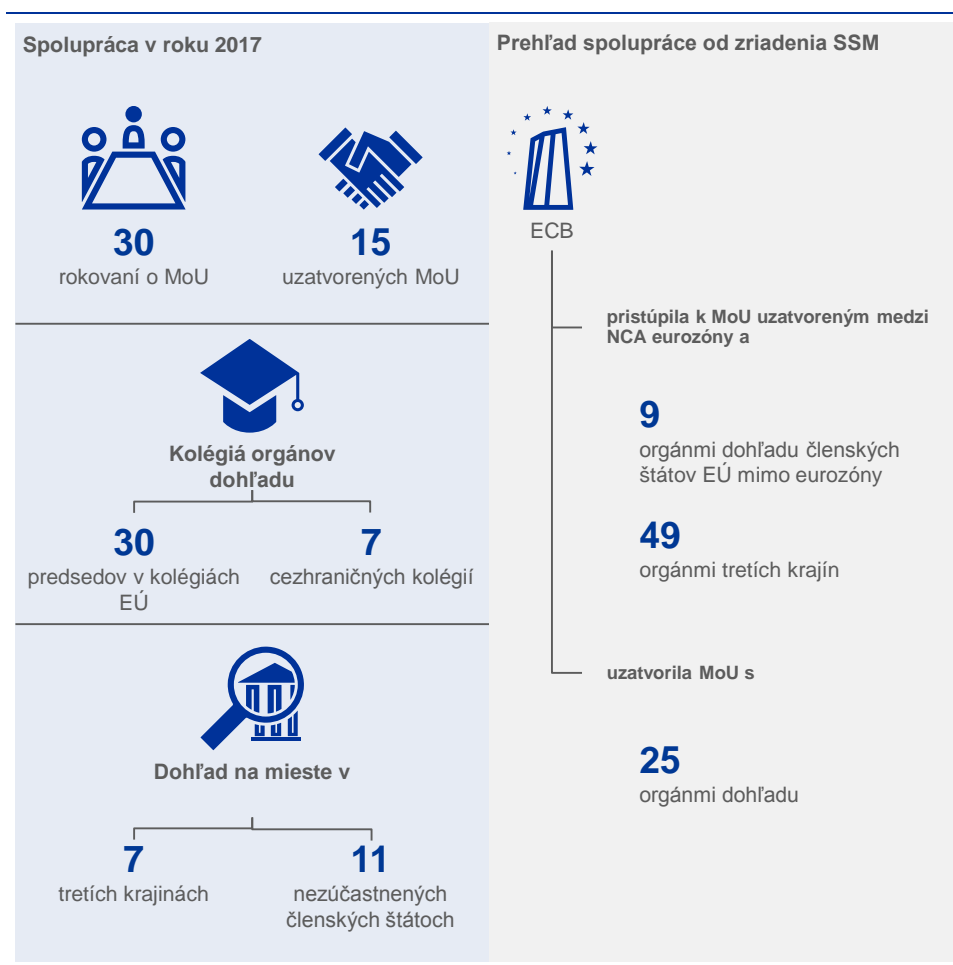


Zdroj: Finančné výkazy a Databáza registra inštitúcií a pridružených osôb.

Bankový dohľad ECB spolupracuje s inými orgánmi prudenciálneho dohľadu prostredníctvom účasti v kolégiách orgánov dohľadu a na základe memoránd alebo individuálne uzavretých dohôd.

Obrázok 5

Prehľad medzinárodnej a európskej spolupráce ECB



3.1.1 Memorandá o spolupráci s inými orgánmi dohľadu

Spolupráca s orgánmi tretích krajín

Existujúce memorandá o porozumení (MoU) medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi eurozóny a orgánmi dohľadu tretích krajín sa postupne nahrádzajú memorandami medzi ECB a orgánmi dohľadu tretích krajín.

ECB sa usiluje rozvíjať úspešnú spoluprácu s orgánmi dohľadu tretích krajín, a tak uľahčiť prebiehajúci cezhraničný dohľad. Ak to bolo možné, bankový dohľad ECB sa pripojil k existujúcim memorandám uzatvoreným ešte pred zriadením SSM medzi orgánmi dohľadu krajín eurozóny a tretích krajín. V niektorých prípadoch bankový dohľad ECB musel nájsť osobitné riešenia zamerané na spoluprácu. Aby sa ECB nemusela spoliehať na existujúce memorandá medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi krajín eurozóny a tretích krajín, postupne s orgánmi dohľadu tretích krajín uzatvára svoje vlastné memorandá o porozumení.

Spolupráca v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru

ECB často spolupracuje s vnútroštátnymi orgánmi členských krajín EÚ nepatriacich do eurozóny, pričom sa riadi ustanoveniami smernice CRD IV o spolupráci a výmene informácií medzi príslušnými orgánmi v EÚ. S cieľom ustanoviť ďalšie podrobnosti a rozšíriť túto spoluprácu ECB v súlade s článkom 3 ods. 6 nariadenia o SSM v súčasnosti rokuje s týmito orgánmi o memorandách. Okrem toho ďalších päť orgánov dohľadu podpísalo memorandum EÚ a EHP o prudenciálnom dohľade významných pobočiek v severských krajinách,⁵⁰ ktoré ECB uzatvorila v roku 2016.

Bankový dohľad ECB podpísal tiež dve memorandá o porozumení s vnútroštátnymi orgánmi pre trhy. Tieto memorandá vychádzajú zo vzoru, ktorý ECB pripravila v spolupráci s ESMA.

Aby bankový dohľad ECB zabezpečil konzistentnosť na úrovni EÚ, úzko spolupracuje so sieťou rovnocennosti režimov dôvernosti EBA, ktorá vykonáva hodnotenia rovnocennosti režimov dôvernosti uplatňovaných orgánmi dohľadu tretích krajín. Memorandá o spolupráci v oblasti dohľadu je možné uzatvoriť, len ak je dodržaná požadovaná ekvivalentnosť služobného tajomstva.

Doposiaľ boli ako rovnocenné so sieťou rovnocennosti režimov dôvernosti EBA vyhodnotené režimy dôvernosti 35 orgánov dohľadu tretích krajín.

3.1.2 Kolégiá orgánov dohľadu

Kolégiá orgánov dohľadu sú stále, no pružné koordinačné štruktúry, ktoré združujú príslušné orgány zapojené do dohľadu nad cezhraničnými bankovými skupinami. Tieto kolégiá zohrávajú významnú úlohu v prípade bánk eurozóny, ktoré podnikajú aj za jej hranicami.

Európska legislatíva zakotvuje kolégiá orgánov dohľadu ako relevantné fóra, na ktorých si zástupcovia domáceho a hostiteľského dohľadu nad cezhraničnými inštitúciami vymieňajú relevantné informácie a hľadajú zhodu, pokiaľ ide o požiadavky hodnotenia rizika a požiadavky kapitálovej primeranosti a likvidity bánk v EÚ. Kým spoločné dohľadacie tímy dohliadajú nad bankami v eurozóne, kolégiá orgánov dohľadu zabezpečujú konsolidovaný dohľad v krajinách mimo eurozóny.

V roku 2017 bol bankový dohľad ECB konsolidujúcim orgánom dohľadu v 30 kolégiách EÚ, ktorým predsedal príslušný spoločný dohľadací tím. Každé takéto kolégium tvoria zástupcovia vnútroštátnych orgánov dohľadu príslušných členských štátov EÚ, EBA a ECB. Zástupcovia orgánov tretích krajín, v ktorých má príslušná inštitúcia významné dcérske spoločnosti alebo pobočky, sa môžu v kolégiu zúčastňovať ako pozorovatelia.

⁵⁰ Memorandum o porozumení by malo uľahčiť spoluprácu týkajúcu sa významných pobočiek medzi bankovým dohľadom ECB a severskými orgánmi (a medzi severskými orgánmi navzájom), tak vnútri, ako aj mimo eurozóny. Memorandum preto zahŕňa nielen subjekty z eurozóny, ale tiež širší okruh subjektov podliehajúcich dohľadu týchto severských orgánov. Okrem úloh v oblasti dohľadu sa memorandum vzťahuje tiež na ochranu spotrebiteľa, platobné služby a systémy a na boj proti praniu špinavých peňazí. Rozsah tohto memoranda teda presahuje rámec úloh bankového dohľadu ECB. Úroveň spolupráce medzi signatármi podlieha právnemu poriadku EÚ. Bankový dohľad ECB sa má zúčastňovať len na úlohách memoranda súvisiacich s dohľadom.

V eurozóne pôsobí prostredníctvom významnej inštitúcie sedem cezhraničných inštitúcií so sídlom v členskom štáte EÚ nepatriacom do eurozóny. V súlade s európskou legislatívou sa bankový dohľad ECB aktívne zúčastňuje v jednotlivých kolégiách, ktorým predsedá príslušný vnútroštátny orgán dohľadu. ECB je v týchto kolégiách zastúpená spoločným dohliadacím tímom zodpovedným za danú dcérsku spoločnosť alebo pobočku v eurozóne, ktorý v kolégiu plní úlohy ECB.

Len štyri významné inštitúcie uskutočňujú dôležité cezhraničné operácie mimo EÚ. V prípade týchto inštitúcií bankový dohľad ECB predstavuje konsolidujúci dohľad a vedie kolégiá určené na výmenu informácií.

Pokiaľ ide o päť medzinárodných inštitúcií so sídlom v tretích krajinách, ktoré majú významné dcérske spoločnosti v eurozóne, príslušné spoločné dohliadacie tímy aktívne pôsobia ako hosťateľský dohľad v kolégiách vedených konsolidujúcim orgánom dohľadu tretej krajiny.

3.1.3 Nadväzovanie úzkej spolupráce

Členské štáty EÚ, ktorých menou nie je euro, sa môžu zapojiť do SSM v režime úzkej spolupráce. Hlavné podmienky sú stanovené v článku 7 nariadenia o SSM a procesné aspekty sú upravené v [rozhodnutí ECB/2014/5](#). V roku 2017 neboli prijaté žiadne formálne žiadosti o úzku spoluprácu.

3.1.4 Revízna komisia EBA

Bankový dohľad ECB naďalej aktívne pôsobí v revíznej komisii EBA, ktorá zodpovedá za vykonávanie vzájomných hodnotení zameraných na zlepšenie konzistentnosti výsledkov dohľadu.

V roku 2017 revízna komisia EBA vykonala vzájomné hodnotenie plnenia usmernení EBA o kritériách na určenie podmienok uplatňovania článku 131 ods. 3 smernice CRD IV pri hodnotení ostatných systémovo dôležitých inštitúcií (O-SII). Cieľom tohto hodnotenia bolo posúdiť i) účinné uplatňovanie ustanovení týchto usmernení a ii) postupy, ktoré príslušné orgány používajú na zaistenie náležitého hodnotenia podmienok na určenie, či danú inštitúciu možno označiť ako O-SII.

Keďže identifikovanie inštitúcií ako O-SII je povinnosťou príslušných vnútroštátnych orgánov, ECB mala v rámci hodnotenia objasniť úlohy SSM vo vzťahu k identifikovaným O-SII. Smernica CRD IV zveruje vnútroštátnym orgánom úlohu určovať dodatočné požiadavky na kapitálové vankúše pre O-SII. ECB potom v súlade so svojím makroprudenciálnym mandátom a kompetenciami môže navýšiť tieto vankúše zavedením prísnejších požiadaviek podľa článku 5 nariadenia o SSM. ECB v júni 2016 zaviedla metodiku minimálnych úrovní kapitálových vankúšov pre O-SII s cieľom zaisťiť konzistentný prístup k príslušným systémovým alebo makroprudenciálnym rizikám v celej eurozóne. Po vyhodnotení notifikácií vnútroštátnych orgánov o plánovaných kapitálových vankúšoch pre tieto inštitúcie však ECB nepovažovala za potrebné pristúpiť v roku 2017 k uplatneniu svojej

právomoci zvýšiť uvedené vankúše. Toto hodnotenie vychádzalo tiež zo skutočnosti, že všetky kapitálové vankúše zavedené vnútroštátnymi orgánmi pre banky identifikované ako O-SII boli na úrovni minimálnej hranice ECB alebo vyššie.

3.1.5 Programy MMF pre hodnotenie finančného sektora

Programy MMF pre hodnotenie finančného sektora (Financial Sector Assessment Programs – FSAP) sú komplexné a hĺbkové hodnotenia finančného sektora danej jurisdikcie. Skladajú sa z i) identifikovania hlavných zraniteľných miest a hodnotenia odolnosti finančného sektora; ii) hodnotenia rámca politiky finančnej stability krajiny a jej rámca a postupov dohľadu a z iii) hodnotenia finančných záchranných sietí a schopnosti finančného systému riadiť a riešiť finančné krízy.

V roku 2017 bol zavedený program FSAP MMF pre eurozónu.

V januári 2017 predseda Hospodárskeho a finančného výboru EÚ požiadal MMF, aby vykonal program FSAP pre EÚ/eurozónu s cieľom potvrdiť architektúru nového bankového dohľadu a riešenia krízových situácií v eurozóne. Tento program, ktorý sa začal v júni 2017, sa teda okrem iného sústreďuje na bankový dohľad a krízové riadenie vo významných inštitúciách. MMF v tejto súvislosti uskutoční i) podrobné zhodnotenie relevantných⁵¹ základných bazilejských zásad⁵² (Basel Core Principles – BCP) efektívneho bankového dohľadu s výslednou klasifikáciou a ii) analýzu dodržiavania vybraných zložiek kľúčových atribútov účinných režimov riešenia kríz finančných inštitúcií Rady pre finančnú stabilitu (FSB Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions). MMF okrem toho vykoná i) analýzu rámca dohľadu nad menej významnými inštitúciami bez klasifikácie a ii) hodnotenie solventnosti bankového sektora v kontexte hodnotenia rizík. ECB pred uskutočnením prvej misie MMF v rámci programu FSAP pripravila vlastné hodnotenie základných bazilejských zásad, ktoré overila Rada pre dohľad ECB a schválila Rada guvernérov ECB. Príslušné vnútroštátne orgány okrem toho na základe požiadavky MMF, aby zhodnotili vplyv vnútroštátnych právnych rámcov na účinnosť európskeho bankového dohľadu, poskytli podklady k príslušným národným právnym ustanoveniam. Prvá misia sa uskutočnila v októbri až novembri 2017. V rámci nej sa konalo viac ako 60 stretnutí so všetkými piatimi útvarmi bankového dohľadu ECB a s ďalšími dotknutými útvarmi.

Ukončenie kontroly je naplánované na rok 2018, pričom jej výsledky budú súčasťou konzultácií MMF s eurozónou podľa článku IV, ktorých koniec sa očakáva v júli 2018.

Prieskum v rámci programu FSAP pre jednotlivé krajiny eurozóny usmerňujú príslušné vnútroštátne orgány. ECB sa na prieskume zúčastňuje na základe svojho mandátu. Jej základnými úlohami je i) zaistiť cezhraničnú porovnateľnosť a konzistentnosť komponentu bankového sektora v rámci FSAP pre krajiny eurozóny, ii) využiť v plnom rozsahu možné synergie v rámci záťažových testov bankového sektora EÚ/eurozóny a iii) zaistiť riadne zohľadnenie kľúčových prvkov

⁵¹ Súčasťou tohto hodnotenia nebude jedna z 29 základných bazilejských zásad – BCP 29, zneužitie finančných služieb – keďže ECB nie je kompetentná v otázkach boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti. Program FSAP pre eurozónu však zahŕňa správu MMF o finančnej bezúhonnosti.

⁵² Príslušných 28 zásad spoločne pokrýva 216 základných kritérií a 17 doplňujúcich kritérií.

mikro- a makroprudenciálneho bankového rámca európskeho bankového dohľadu. V roku 2017 MMF ukončil FSAP v Luxembursku a Španielsku a začal program v Belgicku. Programy FSAP pre Francúzsko, Taliansko a Maltu sú naplánované na druhý polrok 2018. Výsledky FSAP pre eurozónu by dovedy mali byť verejne prístupné, môžu teda slúžiť ako informácie pre tieto vnútroštátne prieskumy, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie základných bazilejských zásad efektívneho bankového dohľadu.

Nadchádzajúce programy FSAP v krajinách eurozóny by teda vo všeobecnosti mali využiť závery a odporúčania FSAP pre eurozónu, a to najmä v oblasti dohľadu a krízového manažmentu významných inštitúcií. Tento prístup bude konzistentný so súčasným strategickým rámcom v Európe a bude v plnej miere zohľadňovať príslušné kompetencie na úrovni jednotlivých členských štátov, eurozóny a EÚ. Zároveň prispeje k tomu, aby bola kontrola a poradenstvo MMF pre všetky dotknuté orgány naďalej účinná a relevantná.

Box 2

Prípravy na brexit

Jednou z najdôležitejších záležitostí bankového dohľadu ECB v roku 2017 sa stal brexit. Preto na podporu jednotného prístupu vypracoval pre celý SSM projekt, ktorý je zameraný na riadnu prípravu bánk a orgánov dohľadu na túto udalosť.

Z praktickej stránky práca SSM zahŕňa tak úlohy súvisiace s politikami, ako aj zapojenie dotknutých inštitúcií a iných zainteresovaných strán. Aby bolo možné riešiť a vyjasniť otázky dohľadu súvisiace s brexitom, je dôležité pripraviť strategické pozície a určiť očakávania dohľadu. Strategické pozície ECB predstavujú záruku, že sa príslušné otázky budú riešiť konzistentne v rámci celého SSM. Pre orgány dohľadu v SSM predstavujú základ jasných usmernení pre úverové inštitúcie, napríklad v súvislosti s potrebou zaistiť adekvátne riadenie rizík, pevnú infraštruktúru a personál primeraný z hľadiska činností danej inštitúcie. Medzi prejednávané oblasti patrí hodnotenie účtovných modelov back-to-back, uplatňovanie interných modelov prenesených zo Spojeného kráľovstva do SSM, ako aj interné riadenie a riadenie rizík.

ECB organizuje semináre pre banky, na ktorých informuje o očakávaniach ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov v oblasti dohľadu. Na internetovej stránke bankového dohľadu v sekcii otázok a odpovedí poskytuje usmernenia najmä pre banky, ktoré chcú preniesť svoje podnikanie zo Spojeného kráľovstva do eurozóny. Táto sekcia zahŕňa témy ako udeľovanie povolení a bankových licencií alebo už spomenuté otázky. ECB svoje hlavné myšlienky sprostredkovala aj v letnom, jesennom a zimnom vydaní informačného bulletinu SSM.

Aby sa zaistilo, že významné inštitúcie, ktoré v súčasnosti podnikajú v Spojenom kráľovstve, sú riadne pripravené na brexit, ECB iniciovala dialóg s dotknutými bankami. Spoločné dohľadacie tímy začali diskutovať o scenároch súvisiacich s brexitom, ktoré si banky pripravili a zohľadnili vo svojich pohotovostných plánoch. Zároveň prebiehala príprava na riešenie situácie bánk, ktoré sa chcú presídliť zo Spojeného kráľovstva do eurozóny pre obavu z novej straty jednotného európskeho povolenia. Je potrebné zaistiť obozretný prístup k licencovaniu nových úverových inštitúcií a k preneseniu činností do existujúcich úverových inštitúcií. ECB a príslušné vnútroštátne orgány taktiež udržiavajú úzke kontakty s inými orgánmi, ktoré vykonávajú dohľad nad členmi bankových

skupín eurozóny, vrátane orgánov dohľadu Spojeného kráľovstva a tretích krajín. Cieľom je zaistiť koordináciu všetkých zúčastnených orgánov vzhľadom na vývoj v bankovom sektore eurozóny.

Brexit zostane prvoradým bodom programu dohľadu aj v roku 2018.

Brexit zostane jednou z hlavných priorít dohľadu. Keď sa zavedú plány bánk súvisiace s brexitom, dôraz sa prenesie z prípravy na hodnotenie skutočných prípadov a na praktickú realizáciu uvedených strategických pozícií. Napriek politickým dohodám o možnom zavedení prechodného obdobia sa výsledky takýchto rokovaní spájajú s neistotou. ECB preto odporúča bankám, aby sa na brexit pripravili vopred a zabezpečili si včasné vybavenie všetkých povolení potrebných na výkon činností v EÚ. V závislosti od vývoja politických rokovaní o prechodnom období môžu banky prípadne prediskutovať so svojimi orgánmi dohľadu možnosť predĺženia obdobia na realizáciu určitých aspektov svojich individuálnych relokačných plánov.

ECB a príslušné vnútroštátne orgány budú pokračovať v posudzovaní plánov inštitúcií na prenesenie činností do eurozóny spolu so žiadosťami o udelenie bankovej licencie. Dohľad sa sústreďí najmä na to, ako banky dodržiavajú strategické pozície a očakávania SSM v oblasti dohľadu, pričom zvláštnu pozornosť bude venovať tomu, aby sa predišlo zakladaniu tzv. schránkových firiem v eurozóne, teda inštitúcií s minimálnymi kapacitami, ktoré svoje európske aktivity v značnej miere zadávajú externým subjektom z tretích krajín. ECB podľa potreby pripraví ďalšie strategické pozície a bude sektor a zainteresované subjekty informovať o očakávaniach v oblasti dohľadu. Pokiaľ ide o inštitúcie, ktoré sa v dôsledku rozšírenia svojich aktivít v eurozóne pravdepodobne v strednodobom alebo dlhodobom horizonte stanú významnými, ECB sa pripravuje na hladké prevzatie ich priameho dohľadu. ECB bude v spolupráci s domácimi aj hosťovskými orgánmi dohľadu pokračovať v monitorovaní pripravenosti bánk v eurozóne aj prichádzajúcich bánk. Plánuje tiež zorganizovať ďalšie semináre o relokačných plánoch bánk a bude pravidelne aktualizovať internetovú sekciu otázok a odpovedí súvisiacich s brexitom.

3.2 Účasť na vývoji európskeho a medzinárodného regulačného rámca

3.2.1 Účasť na bazilejskom procese

Významnou udalosťou roku 2017 bolo dokončenie Bazileja III – základného kameňa pokrízového regulačného rámca. ECB, ktorá sa aktívne zapája do práce Bazilejského výboru pre bankový dohľad (Basel Committee on Banking Supervision – BCBS), prispela k formovaniu štandardov svojou účasťou v diskusiách, nominovaním odborníkov do rôznych skupín BCBS, spoluprácou s členmi BCBS v EÚ a na celom svete, ako aj zapojením sa do príslušných analýz vplyvov.

Dohodnuté reformy sú významným krokom k obnoveniu dôvery v rizikovo vážené kapitálové ukazovatele bánk.

Finalizácia Bazileja III

ECB víta ukončenie prípravy Bazileja III, čím sa posilní regulačný rámec a dôvera v rizikovo vážené kapitálové ukazovatele bánk. ECB sa aktívne zúčastňovala na strategických diskusiách. Ukončenie prípravy Bazileja III vyslalo tiež významný signál o pokračujúcej medzinárodnej spolupráci v oblasti bankovej regulácie. Dohodnuté reformy prispievajú k regulačnej istote a pomáhajú bankám prijímať informované rozhodnutia. Predpokladané postupné zavádzanie tejto regulácie v období rokov 2022 až 2027 zaistí, že vplyv na banky bude zvládnuteľný, dokonca aj pre tie, ktoré budú reformami zasiahnuté najviac.

Dôraz na implementáciu a strategické hodnotenie

Po prenesení dôrazu na zavádzanie dohodnutých reforiem sa ECB s cieľom zaistiť ich účinnosť sústredila na podporu zákonodarcov a BCBS.

ECB považuje za nevyhnutné, aby všetky zúčastnené strany dôsledne transponovali dohodnuté reformy. V tejto súvislosti ECB poskytuje zákonodarcom odborné poradenstvo, najmä prostredníctvom svojich právnych stanovísk k návrhom Európskej komisie na úpravu rámca CRD IV/CRR (box 3). ECB by mala podobnú pomoc poskytnúť aj pri realizácii týchto reforiem.

V nadchádzajúcich rokoch bude BCBS pokračovať v identifikovaní problémov pri implementácii Bazileja III, s ktorými sa orgány dohľadu stretávajú v praxi, a vo všeobecnosti v posilňovaní bankového dohľadu. Bude tiež iniciovať poimplementačné hodnotenie reforiem zavedených od vzniku krízy. ECB bude aj naďalej aktívne prispievať k agende BCBS.

3.2.2 Podpora činnosti EBA

Počas roka 2017 bankový dohľad ECB spolupracoval s Európskym orgánom pre bankovníctvo (European Banking Authority – EBA) na dosahovaní spoločných cieľov zameraných na zvýšenie finančnej stability a podporu konzistentného dohľadu v celom európskom bankovom sektore.

Bankový dohľad ECB aktívne prispieva k práci EBA na všetkých úrovniach. Jeho zamestnanci boli v roku 2017 zapojení do 45 zložiek EBA, pričom štyria z nich v pozícii predsedu alebo spolupredsedu. Bankový dohľad ECB bol zastúpený aj v Rade orgánov dohľadu EBA ako jej člen bez hlasovacieho práva.

Nasledujúce dva príklady ilustrujú značný pokrok, ktorý dosiahli pracovné skupiny EBA, aj spôsob, akým sa EBA a ECB navzájom dopĺňajú pri dosahovaní spoločných cieľov.

Po prvé sú to **usmernenia o posúdení vhodnosti členov riadiaceho orgánu a osôb zastávajúcich kľúčové funkcie**, ktoré EBA publikovala spolu s ESMA v roku 2017 so zámerom i) zaistiť, aby banky mali vhodné štruktúry riadenia a ii) ustanoviť spoločné pravidlá pre rozsah posudzovania odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, ktoré vykonáva dohľad. ECB v úzkej spolupráci s EBA vypracovala a publikovala svoje všeobecné zásady o posudzovaní odbornej

spôsobilosti a dôveryhodnosti, v ktorých sú vysvetlené kritériá dohľadu a postup určovania vhodnosti členov rád bánk.

Po druhé, bankový dohľad ECB do internej metodiky hodnotenia pripravenosti bánk na zavedenie štandardu IFRS 9 v plnom rozsahu začlenil zásady stanovené v **usmerneniach o postupoch riadenia kreditného rizika a účtovaní očakávaných kreditných strát**, ktoré EBA zverejnila v roku 2017.

V priebehu roka 2017 ECB vydala oznámenia pre EBA v rámci tzv. postupu dodržiavaj alebo vysvetli⁵³ v súvislosti s ôsmimi⁵⁴ usmerneniami EBA, vrátane jedného usmernenia spoločného výboru, a jedným odporúčaním EBA.⁵⁵ Vo všetkých uvedených prípadoch ECB oznámila EBA dodržiavanie alebo zámer dodržiavať príslušné normy.

Box 3

Preskúmanie bankového práva EÚ (CRR/CRD IV, BRRD a SRMR)

Návrh

V novembri 2016 Európska komisia zverejnila komplexný balík zmien a doplnení európskej legislatívy o kapitálových požiadavkách (CRR a CRD IV) a krízovom riadení (BRRD a SRMR). V prvom štvrtroku 2017 návrhy Komisie začala skúmať Rada Európskej únie. V novembri 2017 zverejnil Výbor pre hospodárske a menové záležitosti Európskeho parlamentu príslušné návrhy správ. Konečné prijatie zmien sa očakáva v období od konca roka 2018 do prvého štvrtroka 2019.

ECB poskytovala pri tvorbe týchto zmien odborné poradenstvo. Jej odborníci pravidelne prezentovali stanoviská ECB k navrhovanému balíku v rámci pracovnej skupiny pre finančné služby Rady EÚ. ECB na žiadosť Európskeho parlamentu a Rady EÚ vydala tri stanoviská, ktoré načrtávajú strategický postoj ECB k tomuto balíku.⁵⁶

⁵³ Článok 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo).

⁵⁴ Zahŕňa oznámenie EBA k EBA/GL/2016/01, ktoré sa týkalo neskorého oznámenia ECB.

⁵⁵ [EBA/GL/2016/01](#), [EBA/GL/2016/05](#), [EBA/GL/2016/07](#), [EBA/GL/2016/08](#), [EBA/GL/2016/09](#), [EBA/GL/2016/11](#), [EBA/GL/2017/01](#), [JC/GL/2016/01](#) a [EBA/Rec/2017/01](#).

⁵⁶ Stanovisko Európskej centrálnej banky z 8. marca 2017 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/59/EÚ, pokiaľ ide o poradie nezabezpečených dlhových nástrojov v hierarchii konkurzného konania ([CON/2017/6](#)); stanovisko Európskej centrálnej banky z 8. novembra 2017 k úpravám rámca Únie pre krízové riadenie ([CON/2017/47](#)); stanovisko Európskej centrálnej banky z 8. novembra 2017 k zmenám rámca Únie pre kapitálové požiadavky úverových inštitúcií a investičných spoločností ([CON/2017/46](#)).

Tabuľka A

Prehľad oblastí obozretného dohľadu zahrnutých v návrhu Európskej komisie

Implementácia bazilejských štandardov	Rezolučný rámec	Rámec dohľadu
pomer čistého stabilného financovania (NSFR)	harmonizácia hierarchie veriteľov*	zmeny v rámci 2. piliera
ukazovateľ finančnej páky (LR)	zahrnutie nového moratórneho nástroja	požiadavka na zavedenie materskej spoločnosti na medzistupni (IPU)
zásadné preskúmanie obchodnej knihy (FRTB)	implementácia štandardu FSB „celková schopnosť absorbovať straty“ (TLAC)	zavedenie cezhraničných kapitálových výnimiek
štandardizovaný prístup pre kreditné riziko protistrany (SA-CCR)	iné úpravy minimálnej požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (MREL)	nižšia frekvencia predkladania výkazov menšími bankami
úrokové riziko v bankovej knihe (IRRBB)		

* Tento súbor bol vypracovaný a finalizovaný v decembri 2017. Nové ustanovenia nadobudli účinnosť v januári 2018.

Strategická pozícia ECB k navrhovanému reformnému balíku

Stanoviská ECB podporili Komisiou predložený balík zmien, ktorých zámerom je výrazne posilniť regulačný rámec a zabezpečiť väčšiu odolnosť bankového sektora. ECB však mala tiež konkrétne výhrady a návrhy.

Pokiaľ ide o rámec dohľadu, ECB vo všeobecnosti podporila návrh, ktorý umožňuje dohľad za určitých okolností upustiť od individuálnych kapitálových požiadaviek v prípade dcérskych spoločností nachádzajúcich sa v inom členskom štáte ako ich materská spoločnosť, pričom musí mať na zreteli finančnú stabilitu, keďže banková únia sa stále dobudováva. ECB okrem toho zastáva názor, že by sa mali zaviesť primerané prechodné opatrenia. ECB taktiež podporuje navrhovanú požiadavku zriadiť v EÚ materskú spoločnosť na medzistupni pre bankové skupiny tretích krajín, ktoré majú v EÚ dve a viac inštitúcií. Umožnilo by to oveľa účinnejší a koherentnejší dohľad. Aby sa však predišlo arbitrážam, ECB navrhuje rozšíriť túto požiadavku aj na významné pobočky.

ECB sa osobitne zaujímal o preskúmanie 2. piliera. Zámer návrhu Komisie podporiť harmonizáciu viedol k obmedzeniu činností dohľadu v základných oblastiach. ECB zdôraznila potrebu dostatočnej voľnosti orgánu dohľadu vo vzťahu ku každej inštitúcii, aby mohol merať jej riziko, určovať objem požadovaných dodatočných vlastných zdrojov a schvaľovať alebo zamietat' zmeny v jej štruktúre. Okrem toho, dohľad by mal mať možnosť flexibilne a príležitostne požadovať podrobnejšie údaje vždy, keď je to potrebné na riadne zhodnotenie rizikového profilu inštitúcie. Tieto názory zdieľa aj Výbor pre hospodárske a menové záležitosti Európskeho parlamentu vo svojom [návrhu správy](#) o zmenách smernice CRD IV. ECB tiež požadovala väčšiu mieru harmonizácie prudenciálneho rámca EÚ, ktorú možno dosiahnuť začlenením niektorých právomocí dohľadu do právneho poriadku EÚ (napr. pri udeľovaní oprávnení, najmä posudzovanie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti) a odstránením neopodstatnených možností a diskrečných právomocí. Takáto harmonizácia by obmedzila uplatňovanie rôznych národných ustanovení, ktoré bránia účinnému dohľadu. ECB tiež požadovala revíziu dohľadu veľkých cezhraničných investičných firiem, ktoré vykonávajú činnosti podobné bankovým, a navrhla, aby sa takéto firmy posudzovali ako úverové inštitúcie. Takýto návrh Komisia predložila v decembri 2017.⁵⁷

⁵⁷ Tento návrh bol súčasťou širšej revízie prudenciálneho rámca investičných spoločností uskutočnenej Komisiou. Podľa návrhu Komisie by systémové investičné spoločnosti (t. j. s majetkom nad 30 mld. €) mali podliehať rovnakým pravidlám a dohľadu ako banky v EÚ.

Pokiaľ ide o implementáciu bazilejských štandardov, ako sú ukazovateľ finančnej páky (LR), pomer čistého stabilného financovania (NSFR) a zásadné preskúmanie obchodnej knihy (FRTB), ECB zdôraznila, že ich riadne prenesenie do právneho poriadku EÚ je nevyhnutné na dosiahnutie porovnateľnosti inštitúcií a na zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetkých. ECB taktiež odporučila zahrnúť doložku o preskúmaní všetkých štandardov, ktoré neboli v Bazilejskom výbore doriešené v čase zverejnenia stanoviska (NSFR, LR, FRTB).

Pokiaľ ide o rámec krízového riadenia, ECB podporila navrhované zavedenie harmonizovanej kategórie nepreferenčného nadriadeného dlhu s cieľom uľahčiť súlad s plánovanými požiadavkami TLAC a MREL. ECB navyše obhajovala potrebu ďalších reforiem, ktoré by zaistili väčšiu harmonizáciu hierarchie pohľadávok veriteľov v rámci konkurzného konania v bankách, konkrétne zavedenie všeobecnej prednosti vkladateľov.

ECB privítala implementáciu štandardu TLAC prostredníctvom požiadaviek MREL. Pokiaľ ide o určenie MREL, ECB odporučila, aby rezolučný orgán mohol zvyšovať požiadavku MREL potrebnú na rekapitalizáciu, aby sa zaistila určitá bezpečnostná rezerva. Inštitúcie, ktoré prešli rezolúciou, by tak mali dostatočné zdroje na krytie ďalších neočakávaných strát a nákladov v období po vyriešení krízovej situácie. Navrhované usmernenie k MREL by sa preto malo odstrániť, keďže by komplikovalo rámec, pričom by nemalo žiadny zrejmy prínos. ECB podporila návrh odložiť uplatňovanie reštrikcií MDA v prípade, keď inštitúcie nedodržia požiadavky na kombinovaný vankúš z dôvodu neschopnosti nahradiť záväzky, ktoré prestali spĺňať kritériá MREL pre vhodnosť a splatnosť. ECB odporučila, aby bol tento odklad možný na 12 mesiacov namiesto šiestich, ktoré navrhla Komisia.

ECB tiež navrhla, aby sa jej právomoci včasnej intervencie priamo zakotvili v nariadení SRMR, čím by sa zaistilo ich konzistentné uplatňovanie. Ako posledné ECB navrhla odstrániť zo smernice BRRD tie opatrenia včasnej intervencie, ktoré už sú zahrnuté v CRD IV a v nariadení o SSM.

3.2.3 Podpora činnosti FSB

Bankový dohľad ECB v roku 2017 aktívne prispieval k činnosti Rady pre finančnú stabilitu (Financial Stability Board – FSB), najmä pokiaľ ide o spoluprácu v oblasti dohľadu a regulácie, zavádzania štandardov a riešenia krízových situácií. Bankový dohľad ECB sa tiež zúčastňoval na zasadnutiach regionálnej konzultačnej skupiny FSB pre Európu.

Činnosti FSB sa v súčasnosti presunuli z tvorby politík na monitorovanie zavádzania reforiem finančného sektora a na hodnotenie ich účinkov. Bankový dohľad ECB bude k tejto činnosti FSB aj naďalej prispievať, pričom zdôrazňuje pozitívne účinky finančnej stability a dobre fungujúceho bankového sektora na hospodársky rast. Bankový dohľad ECB sa tiež bude podieľať na iných dôležitých témach, ako je riešenie krízových situácií, riadenie kríz, rámce riadenia, kompenzácie a fintech.

4 Udeľovanie povolení, donucovacie a sankčné konania

4.1 Vývoj v oblasti počtu významných inštitúcií a v oblasti spoločných postupov

4.1.1 Počet významných inštitúcií

V októbri 2017 sa uskutočnilo ročné hodnotenie plnenia kritérií významnosti bankami a bankovými skupinami⁵⁸ v súlade s [nariadením o rámci SSM](#). Výsledok tohto hodnotenia, ako aj zmeny štruktúry a ďalší vývoj v piatich bankových skupinách viedli k zníženiu počtu významných inštitúcií na 119, oproti 125 na začiatku roka.

Frankfurtská pobočka Barclays Bank PLC bola vzhľadom na svoje značné rozšírenie nanovo klasifikovaná ako významná inštitúcia a od 1. januára 2018 začala podliehať priamemu dohľadu ECB.

Keďže banky Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien reg. GmbH a SEB AG neplnili kritériá významnosti tri kalendárne roky po sebe, prestali byť významnými inštitúciami a dohľad nad nimi bol zverený príslušnému rakúskemu a nemeckému orgánu dohľadu.

Zmeny v štruktúre skupín a ďalší vývoj⁵⁹ sa týkali akvizícií Banco BPI S.A. a Banco Popular Español S.A. inými významnými inštitúciami, ďalej banky Agence Française de Développement, ktorá dobrovoľne vrátila povolenie, a bank Veneto Banca S.p.A. a Banca Popolare di Vicenza S.p.A., ktorým boli povolenia odobraté.

Zoznam dohliadaných subjektov sa aktualizuje priebežne počas celého roka. Jeho najaktuálnejšia verzia je na internetovej stránke [bankového dohľadu ECB](#).

⁵⁸ Tieto kritériá sú ustanovené v článku 6 ods. 4 nariadenia o SSM.

⁵⁹ Zoznam významných a menej významných inštitúcií zverejnený v decembri 2017 vychádza i) z rozhodnutí o významnosti oznámených dohliadaným subjektom pred 5. decembrom 2017 a ii) z iných zmien a vývoja v štruktúre skupín platných pred 1. októbrom 2017.

Tabuľka 3

Významné a menej významné bankové skupiny a samostatné banky v SSM podľa ročného hodnotenia v roku 2017

	Celkové aktíva (v mld. €)	Počet subjektov	
		na konsolidovanej úrovni	na individuálnej úrovni
Významné inštitúcie	21 171,8	119	869
Menej významné inštitúcie	4 920,8	2 869	3 163
Spolu	26 092,6	2 988	4 032

Zdroj: ECB.

Poznámka: Ide o celkové aktíva subjektov zahrnutých do zoznamu dohliadaných subjektov zverejneného v decembri 2017 (referenčný dátum pre štruktúru skupín je 1. október 2017 a pre rozhodnutia o významnosti 5. december 2017); referenčný dátum pre celkové aktíva je 31. december 2016 (alebo najaktuálnejší dátum dostupných údajov).

V súvislosti s brexitom ECB pozorne sleduje plány bánk na presídlenie zo Spojeného kráľovstva. Cieľom je zaistiť včasné identifikovanie významnosti týchto bánk a plynulý prechod zodpovednosti za dohľad nad činnosťami prenesenými do eurozóny z britských orgánov na ECB alebo na vnútroštátne orgány dohľadu.

Komplexné hodnotenie v roku 2017

Keďže v roku 2017 nespĺnila kritériá významnosti žiadna nová banka, neuskutočnilo sa žiadne komplexné hodnotenie.⁶⁰ V rámci príprav na rok 2018 sa aktualizovala metodika hodnotenia kvality aktív, ktorá má zohľadniť zavedenie účtovného štandardu IFRS 9 a rizikový profil bankových obchodných modelov zameraných na investičné služby a činnosti.

4.1.2 Spoločné postupy a posudzovanie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti

V roku 2017 príslušné vnútroštátne orgány oznámili bankovému dohľadu ECB celkovo 3 026 povoľovacích konaní, z toho 24 žiadostí o udelenie povolenia, 41 prípadov odobratia povolenia, 52 prípadov zániku povolenia⁶¹, 160 prípadov nadobudnutia kvalifikovaných účasťí, 2 301 vymenovaní členov predstavenstva a dozornej rady⁶² a 448 passportingových konaní.

⁶⁰ Jedinou inštitúciou identifikovanou v roku 2017 ako nová významná inštitúcia bola pobočka banky Barclays Bank PLC (registrovanej v Spojenom kráľovstve). Pobočky v eurozóne úverových inštitúcií z nezúčastnených členských štátov však nepodliehajú komplexnému hodnoteniu na samostatnej úrovni.

⁶¹ Ak to vnútroštátne právo umožňuje, pod zánikom povolenia sa rozumie ukončenie jeho platnosti bez potreby formálneho rozhodnutia v danej veci; ide o právny účinok nastávajúci automaticky pri niektorej z presne definovaných udalostí, napr. výslovné vzdanie sa povolenia daným subjektom alebo zánik danej inštitúcie napríklad v dôsledku zlúčenia s inou spoločnosťou.

⁶² Vrátane obmedzeného počtu (17) žiadostí o dodatočné riadiace funkcie.

V roku 2017 Rada pre dohľad a Rada guvernérov schválili celkovo 1 673 povoľovacích konaní.⁶³ Ďalších 319 povoľovacích konaní bolo schválených vyšším manažmentom na základe rámca pre delegovanie platného od júna 2017.⁶⁴ Okrem toho bolo ukončených ďalších 70 povoľovacích konaní, ktoré nevyžadovali formálne rozhodnutie ECB a prevažne sa týkali passportingových konaní a prípadov zániku povolenia.

Tabuľka 4

Povoľovacie konania oznámené ECB⁶⁵

	2014	2015	2016	2017
Udelenie povolenia	7	37	24	24
Odobratie povolenia ¹	5	26	42	41
Zánik povolenia	0	26	178	52
Kvalifikované účasti	9	134	142	160
Odborná spôsobilosť a dôveryhodnosť	115	2 729	2 544	2 301
Passporting	34	431	252	448

Zdroj: ECB.

1) Vo výročnej správe ECB o činnosti dohľadu z roku 2014 boli prípady odobratia povolenia a zániku povolenia vykazované spolu. Vzhľadom na nárast počtu prípadov zániku povolenia sa tieto konania od roku 2015 vykazujú samostatne.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom zostal počet spoločných postupov (udelenie, odobratie a zánik povolení a kvalifikované účasti) celkovo stabilný. Pokiaľ ide o rozhodnutia o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, počet konaní oproti roku 2016 klesol o 10 %. Odrazila sa v ňom najmä legislatívna zmena vo Francúzsku, podľa ktorej sa od novembra 2016 prestali opätovne posudzovať znovuzvolení nevykonní členovia rady. Zníženie počtu zánikov povolenia sa očakávalo, pretože ich veľké množstvo v roku 2016 vyplynulo z individuálnej situácie (keď sa skupina pridružených bánk zlúčila do jedného subjektu). Významné zvýšenie počtu passportingových konaní môže súvisieť s nárastom vstupného passportingu britských bánk v dôsledku zavádzania scenárov prípravy bánk na brexit a implementácie britského zákona o reforme bankovníctva, na základe ktorého banky musia oddeliť základné retailové bankovníctvo od investičného bankovníctva (účelové financovanie).

⁶³ Uvedených 1 673 povoľovacích konaní bolo zapracovaných do 1 238 právnych aktov ECB. Niektoré z týchto právnych aktov sa vzťahujú na viac ako jedno povoľovacie konanie (napr. na hodnotenie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti viacerých členov riadiacich orgánov tej istej významnej inštitúcie alebo na nadobudnutie kvalifikovaných účastí v rôznych dcérskych spoločnostiach v rámci jednej transakcie).

⁶⁴ Tieto konania súvisia s hodnotením členov riadiacej a dozornej rady, ktorí podliehajú rámci pre delegovanie prijatému rozhodnutiu Európskej centrálnej banky (EÚ) 2017/935 zo 16. novembra 2016 o delegovaní právomocí prijímať rozhodnutia o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti a o posúdení požiadaviek na odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť (ECB/2016/42).

⁶⁵ Vzhľadom na to, že dňom uzávierky za rok 2014 bol 15. január 2015, údaje za rok 2014 a 2015 sa čiastočne prekrývajú.

Vývoj v oblasti spoločných postupov

Väčšina licenčných konaní (približne 80 %) súvisela so založením nových menej významných inštitúcií (LSI). Dvoma hlavnými dôvodmi nových žiadostí bánk v roku 2017 boli fintech spoločnosti, ktoré pri poskytovaní služieb klientom v EÚ využívajú digitálne inovácie, a brexit, ktorý viedol k nárastu žiadostí o bankové povolenie v eurozóne v druhom polroku 2017. Očakáva sa, že oba trendy budú pokračovať aj v roku 2018. Nie viac ako zhruba 20 % licenčných konaní sa týkalo významných inštitúcií a zväčša súviselo s rozšírením povolenia o investičné služby. V jednom konaní významnej inštitúcie išlo o založenie novej dcérskej spoločnosti zameranej na mobilné bankovníctvo a druhé konanie súviselo s plánovaným presídlením existujúcej banky do eurozóny.

Konania spojené s odobratím a zánikom povolení sa väčšinou týkali dobrovoľného ukončenia bankovej činnosti úverových inštitúcií, prípadne ich zlúčenia alebo reštrukturalizácie. Vrátenie povolenia samotnými významnými inštitúciami predstavovalo 33 zo 41 konaní o odobratí povolenia. O obmedzenom počte (5) odobratých povolení bolo rozhodnuté z dôvodu neplnenia prudenciálnych požiadaviek danou inštitúciou.

Niekoľko konaní o nadobudnutí kvalifikovanej účasti súviselo s prípadmi, keď špecifickí nadobúdatelia⁶⁶ získali majoritnú účasť v dohliadanej inštitúcii ako dôsledok vývoja v komplexnej korporátnej štruktúre, možných krátkodobých investícií alebo využitia dlhového financovania. V roku 2017 sa zaznamenalo len malé množstvo cezhraničných bankových konsolidácií významných inštitúcií. Pokiaľ ide o počty, väčšina konaní o kvalifikovanej účasti oznámených ECB v roku 2017 sa týkala internej reorganizácie akcionárskych štruktúr dohliadaných inštitúcií. Takáto reorganizácia má väčšinou za cieľ zjednodušiť štruktúru skupiny a/alebo dosiahnuť úsporu nákladov, prípadne daňovú optimalizáciu.

Vývoj v oblasti posudzovania odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti

Približne dve tretiny posúdení odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti sa týkali nevykonných členov riadiacich orgánov, zvyšná tretina predstavovala posúdenie ich vykonných členov. Počet posúdení osôb zastávajúcich kľúčové funkcie je zanedbateľný na jednej strane preto, že nie vo všetkých členských štátoch je takéto posudzovanie upravené vnútroštátnym právom, a na druhej preto, že osoby zastávajúce kľúčové funkcie sa vymenúvajú menej často ako členovia rád⁶⁷. Približne v jednej pätine prípadov bolo potrebné riešiť osobitné záležitosti.

⁶⁶ Špecifickí nadobúdatelia sa vyznačujú vysokou mierou komplexnosti alebo nedostatočnou transparentnosťou (napr. súkromné kapitálové fondy, štátne fondy).

⁶⁷ Osoby zastávajúce kľúčové funkcie sú zamestnanci, ktorí nie sú členmi riadiacich orgánov, no majú významný vplyv na vedenie inštitúcie, za ktoré celkovo zodpovedá riadiaci orgán, napr. manažéri kreditného rizika, osoby zodpovedné za zabezpečenie súladu atď. V roku 2017 sa posúdenie osôb v kľúčových pozíciách podľa vnútroštátneho práva uskutočnilo v 12 krajinách eurozóny.

Na vyriešenie mnohých týchto prípadov ECB uložila podmienky, povinnosti alebo odporúčania, ktoré sa týkali napríklad praxe a časového záväzku kandidátov.

Vývoj nastavenia politiky

V roku 2017 bankový dohľad ECB pokračoval vo vývoji politik a v zabezpečovaní ich konzistentnej implementácie v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi dohľadu a EBA. Cieľom je dosiahnuť spoločné postupy dohľadu a zjednodušiť povoľovacie konania.

V máji 2017 sa publikovali [Všeobecné zásady hodnotenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti](#). Tieto zásady prispievajú k vyššej transparentnosti politik, metód a postupov, ktoré ECB uplatňuje pri posudzovaní vhodnosti členov riadiacich orgánov významných inštitúcií. Toto posudzovanie je dôležité, pretože zlé fungovanie riadiacich orgánov je často príčinou neskorších nedostatkov a rizík v činnosti bánk. Hoci tieto zásady do istej miery pomôžu zharmonizovať takéto hodnotenia, nezrovnalosti budú naďalej vyplývať z aplikácie vnútroštátnych právnych predpisov. Ide o nejednotnú, respektíve neúplnú transpozíciu samotnej smernice CRD IV v jednotlivých krajinách. ECB by preto v tejto oblasti privítala väčšiu konvergenciu, aby zásady zakotvené v CRD IV spolu s novou stratégiou ECB boli v plnej miere účinné (viac v boxe 3).

Vpracovali sa politiky hodnotenia rôznych kritérií v oblasti kvalifikovaných účastí.

Dokončila sa príprava prvého balíka súvisiaceho s rozsahom licenčných požiadaviek a procesných otázok pri udeľovaní povolení, zatiaľ čo práca na druhom balíku, ktorý sa týka hodnotenia licenčných kritérií, výrazne napreduje. Sfinalizoval sa tiež postup pri posudzovaní žiadostí o bankové povolenie podané fintech firmami. Po dopracovaní týchto politik sa na verejnú konzultáciu predložili dve príručky. Sú v nich uvedené kritériá uplatňované pri posudzovaní žiadostí úverových inštitúcií a fintech úverových inštitúcií o povolenie. Zverejnenie konečných verzií týchto príručiek je naplánované na začiatok roka 2018.

4.2 Oznamovanie porušení predpisov, donucovacie a sankčné konania

4.2.1 Donucovacie a sankčné konania

Podľa nariadenia o SSM a nariadenia o rámci SSM sa právomoci pri uplatňovaní donucovacích a sankčných konaní rozdeľujú medzi ECB a príslušné vnútroštátne orgány v závislosti od povahy údajného porušenia, zodpovednej osoby a prijímaného opatrenia ([Výročná správa o činnosti dohľadu za rok 2014](#)).

ECB so zámerom dosiahnuť účinnosť a konzistentnosť rozšírila v roku 2017 donucovacie a sankčné postupy, keď okrem iného pripravila a zaviedla nové nástroje IT.

ECB v roku 2017 viedla 45 donucovacích a sankčných konaní.

V roku 2017 ECB začala desať sankčných konaní. Spolu s 35 konaniami z konca roka 2016 tak v roku 2017 viedla 45 konaní, z ktorých sa 44 týkalo sankcií a jedno donucovacích opatrení (**tabuľka 5**).

Tabuľka 5

Aktivita ECB v oblasti donucovacích a sankčných konaní v roku 2017

	Sankčné konania	Donucovacie konania	Spolu
Prebiehajúce konania na konci roka 2016	34	1	35
Konania začaté počas roka 2017	10	-	10
Konania vedené počas roka 2017	44	1	45
z toho prijaté rozhodnutia ECB ¹	4	-	4
z toho žiadosti ECB o začatie sankčného konania adresované NCA	7	-	7
z toho ukončené konania	9	1	10
z toho prebiehajúce konania na konci roka 2017	24	-	24

Zdroj: ECB.

1) Dve konania boli zahrnuté do jedného rozhodnutia ECB.

ECB v roku 2017 uložila päť sankcií v celkovej výške 15,3 mil. € a rozšírila svoje donucovacie a sankčné konania.

Z celkového počtu 44 sankčných konaní vedených v roku 2017 sa 28 konaní týkalo podozrenia z porušenia priamo uplatniteľného práva EÚ (vrátane rozhodnutí a nariadení ECB). Tieto prípady zahŕňali 26 významných inštitúcií a vzťahovali sa na oblasti vlastných zdrojov, vykazovania, zverejňovania informácií, likvidity a veľkej úverovej angažovanosti. V roku 2017 ECB prijala tri sankčné rozhodnutia, ktorými uložila päť pokút v celkovej výške 15,3 mil. €. Tieto pokuty boli uložené trom dohliadaným subjektom za porušenia v oblasti likvidity (2), vykazovania a zverejňovania (1), veľkej angažovanosti (1) a vlastných zdrojov (1). V roku 2017 bolo zrušených deväť konaní, najmä z dôvodu nízkej závažnosti porušenia alebo chýbajúceho právneho základu pre uloženie sankcií.

NCA v súvislosti so žiadosťou ECB o otvorenie konaní a po posúdení prípadov v súlade s vnútroštátnym právom uložili 28 pokút v celkovej výške 5,1 mil. €.

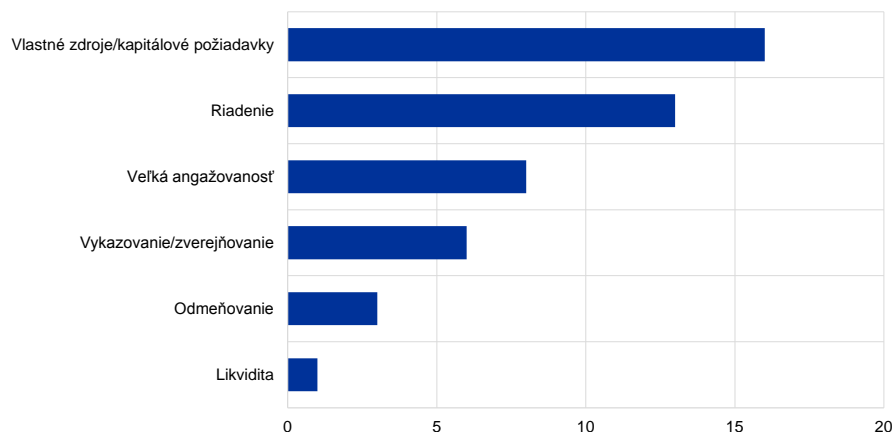
Zvyšných 16 zo 44 sankčných konaní prebiehajúcich v roku 2017 sa týkalo podozrenia z porušenia vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré transponovali ustanovenia smernice CRD IV, a súviseli s významnými inštitúciami alebo fyzickými osobami. Pri týchto konaniach malo dôjsť k porušeniu predpisov v oblasti vnútorného riadenia (vrátane vnútorných kontrolných mechanizmov), funkcií riadiacich orgánov a odmeňovania. V roku 2017 ECB adresovala príslušným vnútroštátnym orgánom sedem žiadostí o začatie sankčného konania v rámci ich vnútroštátnej pôsobnosti. Tieto orgány na žiadosť ECB a po posúdení prípadov v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi prijali tri sankčné rozhodnutia a uložili 28 pokút v celkovej výške 5,1 mil. €.

Jediné donucovacie konanie sa týkalo nerešpektovania rozhodnutia ECB v oblasti dohľadu. Toto konanie bolo v roku 2017 zastavené, pretože dohliadaný subjekt začal rozhodnutie plniť.

Úplné členenie podozrení z porušenia predpisov (rozdelené podľa oblastí), v ktorých ECB viedla v roku 2017 donucovacie a sankčné konania, znázorňuje **graf 8**.

Graf 8

Podozrenia z porušenia, v ktorých sa viedli donucovacie a sankčné konania, sa týkali najmä vlastných zdrojov a kapitálových požiadaviek



Zdroj: ECB.

V prípade dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu ECB požiadala príslušný vnútroštátny orgán dohľadu o postúpenie veci kompetentným vyšetrovacím orgánom a orgánom činným v trestnom konaní v súlade s vnútroštátnym právom. V roku 2017 bolo príslušným vnútroštátnym orgánom adresovaných päť takýchto žiadostí.

4.2.2 Skúsenosti s oznamovaním porušenia predpisov v zmysle článku 23 nariadenia o SSM

ECB je povinná zabezpečiť zavedenie účinných mechanizmov, ktoré akejkolvek osobe umožnia oznámiť porušenie príslušných právnych predpisov EÚ (postup bežne označovaný ako „whistleblowing“). ECB preto vytvorila mechanizmus oznamovania porušení predpisov (breach reporting mechanism – BRM), ktorého súčasťou je [štruktúrovaná internetová platforma](#) prístupná prostredníctvom internetovej stránky bankového dohľadu ECB.

V roku 2017 ECB dostala 89 oznámení o porušení predpisov, čo je počet porovnateľný s rokom 2016. Z týchto oznámení sa 61 týkalo údajného porušenia príslušných právnych predpisov EÚ, pričom 56 spadalo do pôsobnosti dohľadu ECB a päť do pôsobnosti vnútroštátnych orgánov. Zvyšných 28 oznámení sa týkalo najmä vnútroštátnych otázok, ktoré nesúviseli s prudenciálnymi požiadavkami, a preto nepatrili do pôsobnosti BRM (napr. ochrana spotrebiteľa).

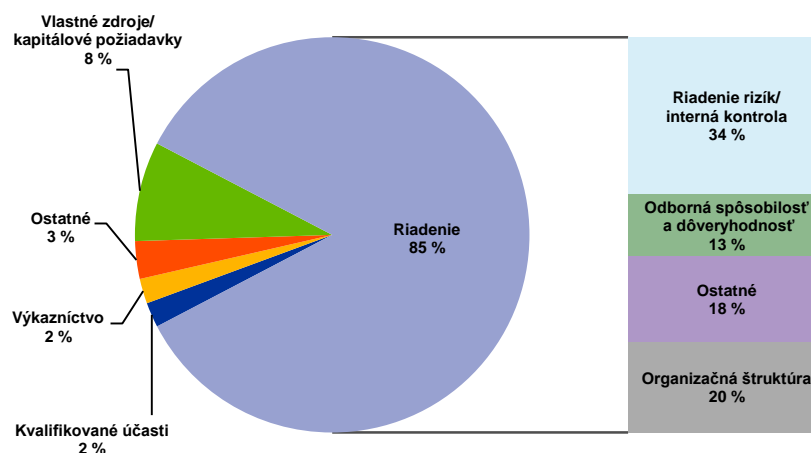
Rovnako ako v predchádzajúcom roku sa údajné porušenia predpisov najčastejšie týkali vnútorného riadenia (85 %) a neadekvátneho výpočtu vlastných zdrojov a kapitálových požiadaviek (8 %). Podrobné členenie oznámení je znázornené v [grafe 9](#). Nedostatky v oblasti riadenia súviseli predovšetkým s riadením rizík

V roku 2017 dostala ECB 89 správ o porušení.

a vnútornou kontrolou, s požiadavkami na odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť a s organizačnou štruktúrou.⁶⁸

Graf 9

Údajné porušenia nahlásené prostredníctvom mechanizmu oznamovania porušení predpisov sa týkajú najmä riadenia



Zdroj: ECB.

Hlavné opatrenia prijaté v roku 2017 v súvislosti s vyšetrovaním oznámení o porušení predpisov zahŕňajú:

- interné hodnotenie s využitím existujúcej dokumentácie (47 % prípadov),
- žiadosti o interné vyšetrovanie/audit alebo o poskytnutie dokumentácie, resp. vysvetlenia dohliadanému subjektu (42 % prípadov),
- dohľad na mieste (11 % prípadov).

⁶⁸ Riadenie rizík a vnútorná kontrola obsahuje mechanizmy a procesy, ktoré musí subjekt uplatňovať na adekvátne zistenie, riadenie a vykazovanie rizík, ktorým je alebo by mohol byť vystavený. Organizačná štruktúra sa vzťahuje na rozsah, v akom má inštitúcia zadané, transparentné a konzistentné jednotlivé kompetencie.

5 Organizačný rámec bankového dohľadu ECB

5.1 Plnenie požiadaviek na zodpovednosť

Bankový dohľad ECB naďalej úzko spolupracoval s Európskym parlamentom a Radou EÚ.

Táto výročná správa predstavuje jeden z hlavných prostriedkov plnenia zodpovednosti bankového dohľadu ECB v súlade s nariadením o SSM. Podľa tohto nariadenia by úlohy ECB v oblasti dohľadu mali podliehať príslušným požiadavkám na transparentnosť a zodpovednosť. Aj v roku 2017 bolo jednou z priorít ECB dodržiavanie a podpora [rámca zodpovednosti](#), ktorý bol do detailov vytvorený na základe medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom a ECB a memoranda o porozumení medzi Radou EÚ a ECB.

Pokiaľ ide o [Európsky parlament](#), v roku 2017 predsedníčka Rady pre dohľad vystúpila pred Výborom Európskeho parlamentu pre hospodárske a menové záležitosti (ECON) s výročnou správou ECB o činnosti dohľadu za rok 2016 ([23. marca](#)) a zúčastnila sa na dvoch riadnych verejných vypočutiach ([19. júna](#) a [9. novembra](#)). Bola tiež prítomná na verejnom vypočutí k legislatívnemu balíku o znížení rizika v bankovom sektore ([25. apríla](#)) a na troch ad hoc výmenách názorov s poslancami Európskeho parlamentu ([23. marca](#), [19. júna](#) a [9. novembra](#)). Medzi diskutovanými témami boli opatrenia na zníženie objemu problémových úverov, prvé prípady riešenia krízovej situácie a likvidácie významných inštitúcií a legislatívne balíky v oblasti bankového dohľadu vrátane dobudovania bankovej únie. Podpredsedníčka Rady pre dohľad sa zúčastnila na spoločnom zasadnutí výboru ECON a parlamentného Výboru na kontrolu rozpočtu k Osobitnej správe Európskeho dvora audítorov o jednotnom mechanizme dohľadu ([13. februára](#)).

ECB zverejnila 41 odpovedí na otázky poslancov Európskeho parlamentu v oblasti bankového dohľadu.

V priebehu roka 2017 ECB zverejnila na svojej internetovej stránke 41 odpovedí na otázky poslancov Európskeho parlamentu, ktoré súviseli s bankovým dohľadom. Odpovede sa, okrem iného, týkali právneho rámca bankového dohľadu a politik ECB v mnohých oblastiach dohľadu, napríklad prípadov riešenia krízových situácií a likvidácie významných inštitúcií, ako aj prístupu ECB k dohľadu nad významnými a menej významnými inštitúciami, jej politik v oblasti problémových úverov a jej spolupráce s vnútroštátnymi orgánmi.

ECB okrem toho v súlade s medziinštitucionálnou dohodou pravidelne predkladala Európskemu parlamentu záznamy z konaní Rady pre dohľad.

Pokiaľ ide o spoluprácu s [Radou EÚ](#) v roku 2017, predsedníčka a podpredsedníčka Rady pre dohľad boli prítomné na šiestich zasadnutiach Euroskupiny: 7. apríla predsedníčka predniesla výročnú správu ECB o činnosti dohľadu za rok 2016 a 6. novembra sa zúčastnila na ďalšej pravidelnej výmene názorov k výkonu úloh ECB v oblasti dohľadu. Bankový dohľad ECB bol zastúpený aj na ďalších zasadnutiach Euroskupiny v dňoch 26. januára, 15. júna, 11. júla a 4. decembra. Okrem toho sa predsedníčka Rady pre dohľad 7. apríla zúčastnila na diskusií v rámci

neformálneho zasadnutia rady ECOFIN. Témy, ktoré zaujímali ministrov financií, sa v značnej miere prekryvali s témami diskutovanými v Európskom parlamente.

V rámci vykazovacích povinností stanovených v nariadení o SSM sa predstavitelia ECB zapojení do bankového dohľadu zúčastňovali na výmenách názorov s národnými parlamentmi. ECB taktiež na svojej internetovej stránke zverejnila dve odpovede na otázky poslancov národných parlamentov.

5.2 Kontrola a audit práce SSM

Práca bankového dohľadu ECB bola preverená hĺbkovými kontrolami Európskeho dvora audítorov a Európskej komisie.

Bankový dohľad ECB podlieha rozsiahlym kontrolám, ktoré vykonávajú rôzne inštitúcie a orgány EÚ ako napríklad Európska komisia a Európsky dvor audítorov.

Súčasťou prvého auditu prevádzkovej účinnosti riadenia ECB, vykonaného **Európskym dvorom audítorov** na základe článku 20 ods. 7 nariadenia o SSM, bolo vypracovanie osobitnej správy „Jednotný mechanizmus dohľadu – Dobrý začiatok, ale potreba ďalších zlepšení“, ktorá sa zverejnila v novembri 2016. Bankový dohľad ECB na základe odporúčaní uvedenej správy uskutočnil v roku 2017 okrem iného tieto kroky:

- zjednodušil postup prijímania rozhodnutí v oblasti dohľadu,
- posilnil prítomnosť dohľadu ECB a, všeobecnejšie povedané, hostiteľského/nie domáceho vnútroštátneho orgánu na dohľade na mieste,
- skvalitnil IT systémy pre dohľad,
- vyčlenil ďalšie zdroje na funkcie interného auditu ECB.

ECB tiež vyhradila značné zdroje na druhý audit jej bankového dohľadu, ktorý realizoval Dvor audítorov a ktorý sa zamerával na krízové riadenie. Správa o tomto audite bola zverejnená 16. januára 2018.⁶⁹

Európska komisia v súlade s článkom 32 nariadenia o SSM publikovala výsledky svojej kontroly SSM vo forme správy⁷⁰ a sprievodného pracovného dokumentu útvarov Komisie⁷¹ dňa 11. októbra 2017. V rámci procesu, ktorý viedol k zverejneniu tejto správy, ECB úzko spolupracovala s Komisiou, reagovala približne na 130 jej otázok a zorganizovala dva spoločné pracovné semináre.

V správe Komisie sa konštatovalo, že sa zlepšila efektívnosť bankového dohľadu v eurozóne a integrovaný dohľad nad úverovými inštitúciami mal zrejmý prínos z hľadiska rovnakých podmienok pre všetkých a otázok dôvernosti. V správe sa zdôrazňuje najmä značné úsilie SSM o dosiahnutie ďalšej harmonizácie a zvyšovanie kvality dohľadu v základných oblastiach ako SREP, dohľad nad

⁶⁹ Viac informácií o audite Európskeho dvora audítorov zameraného na krízové riadenie je v časti 2.1.5.

⁷⁰ [Správa o jednotnom mechanizme dohľadu zriadenom v súlade s nariadením \(EÚ\) č. 1024/2013.](#)

⁷¹ [Sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie k Správe o jednotnom mechanizme dohľadu zriadenom v súlade s nariadením \(EÚ\) č. 1024/2013.](#)

internými modelmi, posudzovanie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, spoločné postupy a kolégiá orgánov dohľadu. Správa taktiež uvítala konštruktívny prístup bankového dohľadu ECB k odporúčaniam vyplývajúcim z kontrol (Dvora audítorov a MMF), jeho úspešnú spoluprácu s ostatnými európskymi a medzinárodnými orgánmi, ako aj delegovanie rozhodovacích právomocí týkajúcich sa rozhodnutí v oblasti dohľadu, čo by malo viesť k výraznému zlepšeniu účinnosti pri prijímaní rozhodnutí ECB v oblasti dohľadu. Komisia uviedla tiež množstvo zistení a odporúčaní k fungovaniu SSM, napríklad k ochranným opatreniam pre zdieľané služby ECB, k transparentnosti a k primeranosti poplatkov za dohľad. Správa dospela k záveru, že v tejto fáze nie sú potrebné žiadne zmeny nariadenia o SSM.

5.3 Rozhodovanie

5.3.1 Rada pre dohľad a Riadiaci výbor

Celkovo sa počas roka 2017 uskutočnilo 32 zasadaní **Rady pre dohľad**, z toho 22 vo Frankfurte nad Mohanom a 9 prostredníctvom telekonferencie. Jedno zasadanie sa konalo v Helsinkách, na pozvanie fínskeho orgánu finančného dohľadu (*Finanssivalvonta*). V roku 2017 prijala Rada pre dohľad väčšinu svojich rozhodnutí formou písomných konaní.⁷²

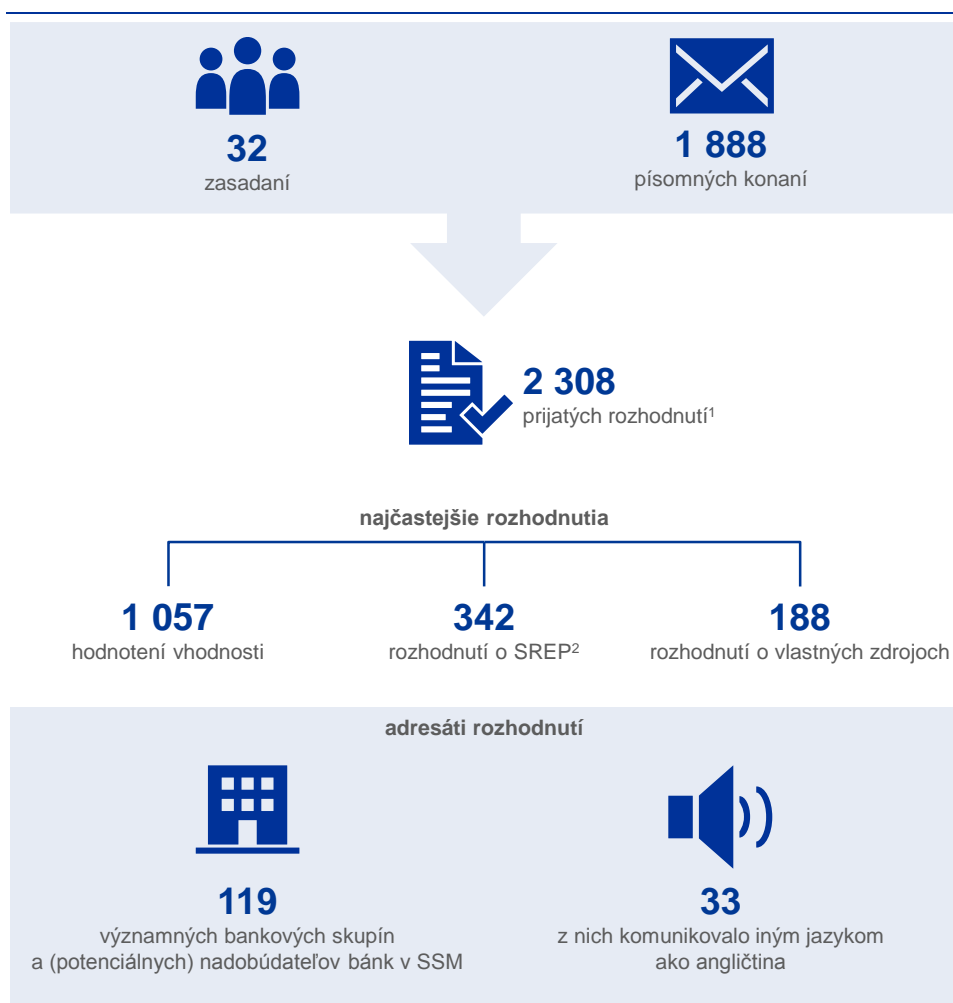
Veľký počet rozhodnutí sa týkal jednotlivých bánk (**obrázok 6**) a bol prijatý postupom implicitného súhlasu. V rámci tohto dvojstupňového procesu sa jednotlivé návrhy rozhodnutí najprv predkladajú Rade pre dohľad na schválenie. Následne sa konečné návrhy rozhodnutí predložia Rade guvernérov na prijatie postupom implicitného súhlasu. V roku 2017 požiadalo o predloženie formálneho rozhodnutia ECB v inom oficiálnom jazyku EÚ ako v angličtine 33 zo 119 bankových skupín⁷³ pod priamym dohľadom ECB.

⁷² Podľa článku 6.7 [Rokovacieho poriadku Rady pre dohľad](#) sa môžu rozhodnutia prijímať aj formou písomného konania, pokiaľ nenamietajú aspoň traja členovia Rady pre dohľad s hlasovacím právom. V takom prípade sa tento bod zaradí do programu nasledujúceho zasadania Rady pre dohľad. V rámci písomného konania musí mať Rada pre dohľad zvyčajne najmenej päť pracovných dní na posúdenie.

⁷³ Počet významných inštitúcií k 5. decembru 2017. Zoznam dohliadaných subjektov sa pravidelne aktualizuje a zverejňuje na [internetovej stránke bankového dohľadu ECB](#).

Obrázok 6

Rozhodnutia Rady pre dohľad prijaté v roku 2017



1) Čísla v tomto obrázku sa týkajú individuálnych rozhodnutí dohľadu adresovaných dohliadaným subjektom alebo ich potenciálnym nadobúdateľom a inštrukcií o významných a menej významných inštitúciách pre príslušné vnútroštátne orgány. Jedno rozhodnutie môže obsahovať niekoľko súhlasov dohľadu. Rada pre dohľad okrem toho prijala rozhodnutia o viacerých horizontálnych otázkach (napr. o spoločnej metodike) a inštitucionálnych otázkach.

2) Vrátane rozhodnutí súvisiacich s krátkodobými procesmi SREP za roky 2017 a 2018.

Okrem rozhodnutí týkajúcich sa jednotlivých bánk Rada pre dohľad rozhodovala aj o viacerých horizontálnych otázkach, a to najmä v súvislosti s uplatňovaním spoločných metodík a rámcov v špecifických oblastiach dohľadu. Návrhy niektorých rozhodnutí pripravili dočasné štruktúry poverené Radou pre dohľad, ktoré sa skladali z vyšších riadiacich pracovníkov ECB a z príslušných vnútroštátnych orgánov. Tieto skupiny vykonávali prípravné práce k záťažovým testom, k metodike SREP, k cezhraničnému dohľadu na mieste, k vysokým úrovňam problémových úverov a na zjednodušenie postupov SSM.

Rada pre dohľad



Predný rad (zľava): Stelios Georgakis (alternát Yiangosa Demetriou), Anneli Tuominen, Vít Pilsudský (alternátka Zoje Razmusa), Elisa Ferreira, Andreas Dombret, Danièle Nouy, Sabine Lautenschläger, Claude Simon, Pentti Hakkarainen, Ray Vella (za Malta Financial Services Authority), Oliver Bonello

Stredný rad (zľava): Ilias Plaskovitis, Renata Bagdonienė (alternátka Vytautas Valvonisa), Mervi Toivanen, Fabio Panetta, Helmut Ettl, Vladimír Dvořáček, Norbert Goffinet, Tom Dechaene, Denis Beau, Matej Krumberger (alternát Primoža Dolenca)

Zadný rad (zľava): Nora Dambure (alternátka Pētersa Putniņa), Madis Müller, Kilvar Kessler, Matthias Guldner (alternát Felixa Hufelda), Ed Sibley, Ignazio Angeloni, Andreas Ittner, Javier Alonso, Jan Sijbrand

Predsedníčka	Danièle Nouy
Podpredsedníčka	Sabine Lautenschläger
Zástupcovia ECB	Ignazio Angeloni Julie Dickson (do 31. júla 2017) Pentti Hakkarainen (od 1. februára 2017)
Belgicko	Mathias Dewatripont (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique) (do 17. mája 2017) Tom Dechaene (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique) (od 18. mája 2017)
Nemecko	Felix Hufeld (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) Andreas Dombret (Deutsche Bundesbank)
Estónsko	Kilvar Kessler (Finantsinspeksioon) Madis Müller (Eesti Pank)
Írsko	Ed Sibley (Central Bank of Ireland)
Grécko	Ilias Plaskovitis (Bank of Greece)
Španielsko	Javier Alonso (Banco de España)
Francúzsko	Robert Ophèle (Banque de France) (do 2. augusta 2017) Denis Beau (Banque de France) (od 3. augusta 2017)
Taliansko	Fabio Panetta (Banca d'Italia)
Cyprus	Yiangos Demetriou (Central Bank of Cyprus)
Lotyšsko	Pēters Putniņš (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) Zoja Razmusa (Latvijas Banka)
Litva	Vytautas Valvonis (Lietuvos bankas)
Luxembursko	Claude Simon (Commission de Surveillance du Secteur Financier) Norbert Goffinet (Banque centrale du Luxembourg)
Malta	Karol Gabarretta (Malta Financial Services Authority) (do 18. januára 2018) Alexander Demarco (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta) (do 8. augusta 2017) Oliver Bonello (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta) (od 9. augusta 2017)

Holandsko	Jan Sijbrand (De Nederlandsche Bank)
Rakúsko	Helmut Ettl (Finanzmarktaufsicht) Andreas Ittner (Oesterreichische Nationalbank)
Portugalsko	Elisa Ferreira (Banco de Portugal)
Slovinsko	Marko Bošnjak (Banka Slovenije) (do 12. marca 2017) Primož Dolenc (Banka Slovenije) (od 13. marca 2017)
Slovensko	Vladimír Dvořáček (Národní banka Slovenska)
Finsko	Anneli Tuominen (Finanssivalvonta) Olli Rehn (Suomen Pankki – Finlands Bank) (do 4. júna 2017) Jouni Timonen (Suomen Pankki – Finlands Bank) (od 5. júna do 14. októbra 2017) Mervi Toivanen (Suomen Pankki – Finlands Bank) (od 21. novembra 2017)

Riadiaci výbor mal v roku 2017 osemnásť zasadnutí. Sedemnást' z nich sa konalo vo Frankfurte nad Mohanom a jedno v Helsinkách, na pozvanie fínskeho orgánu finančného dohľadu (*Finanssivalvonta*). V apríli sa uskutočnila pravidelná rotácia piatich členov z príslušných vnútroštátnych orgánov, ktorí sú vymenovaní na obdobie jedného roka.

Okrem toho mal Riadiaci výbor šesť zasadnutí v rozšírenom zložení, teda za účasti vyšších predstaviteľov všetkých 19 príslušných vnútroštátnych orgánov. Dve z týchto zasadnutí sa konali vo Frankfurte a štyri prostredníctvom telekonferencie. Tieto zasadania sa zamerali na analýzu citlivosti na úrokové riziko v bankových knihách (interest rate risk in the banking book – IRRBB), teda záťažový test 2017.

5.3.2 Zjednodušenie rozhodovacieho procesu

ECB so zámerom ešte viac zjednodušiť svoj rozhodovací proces prijala v roku 2017 právny rámec pre delegovanie rozhodovacích právomocí v oblasti rozhodnutí dohľadu. Tento rámec umožňuje, aby niektoré druhy rozhodnutí v oblasti dohľadu namiesto Rady pre dohľad a Rady guvernérov prijímali vyšší riadiaci pracovníci ECB. Nový rámec sa uplatňuje pri rozhodnutiach, ktoré sú rutinné a spája sa s nimi obmedzená voľnosť pri rozhodovaní, pričom sa zohľadňuje závažnosť a dosah delegovaných rozhodnutí. To umožňuje Rade pre dohľad a Rade guvernérov venovať väčšiu pozornosť zložitejším záležitostiam. Prijatím rámca pre delegovanie ECB taktiež reagovala na obavy súvisiace s efektívnosťou rozhodovacieho procesu v oblasti dohľadu vznesené Dvorom audítorov⁷⁴, Európskou komisiou⁷⁵ a MMF⁷⁶. Rada pre dohľad navyše zriadila skupinu pre zjednodušenie, ktorá povedie budúcu revíziu procesov SSM, aby sa zaistilo, že rozhodovacie a ďalšie funkcie sú efektívne.

ECB tiež prijala alternatívny proces posudzovania odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, ktorý za určitých podmienok umožňuje ECB prijímať rozhodnutia len na základe posúdenia vykonaného príslušným vnútroštátnym orgánom.

⁷⁴ Osobitná správa Európskeho dvora audítorov č. 29/2016 [Jednotný mechanizmus dohľadu – Dobrý začiatok, ale potreba ďalších zlepšení](#).

⁷⁵ [Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o jednotnom mechanizme dohľadu zriadenom v súlade s nariadením \(EÚ\) č. 1024/2013](#) publikovaná 11. októbra 2017.

⁷⁶ Správy MMF o krajine č. 16/196, [Germany: Financial Sector Assessment Program – Detailed Assessment of Observance on the Basel Core Principles for Effective Banking Supervision](#), 29. jún 2016.

Rámec pre delegovanie

Právny rámec pre delegovanie rozhodovacích právomocí vychádza z radu právnych predpisov, ktoré boli zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie 1. júna 2017.⁷⁷

Všeobecný rámec pre delegovanie⁷⁸ zavádza možnosť delegovať rozhodovacie právomoci, ktoré súvisia s úlohami dohľadu. Toto rozhodnutie o všeobecnom rámci, ktoré prijala Rada guvernérov na návrh Výkonnej rady, ustanovuje inštitucionálne aspekty ako rozsah právomocí vedúcich zamestnancov pracovných útvarov ECB, procesné požiadavky na prijímanie delegovaných rozhodnutí a požiadavky na predkladanie správ o delegovaných rozhodnutiach. Delegované rozhodnutia okrem toho schvaľuje Rada guvernérov postupom implicitného súhlasu stanovujúcim konkrétne kritériá, ktoré musí spĺňať každý druh delegovaných rozhodnutí v oblasti dohľadu. Delegované rozhodnutia sú doplnené rozhodnutiami Výkonnej rady ECB, ktorými sa vymenúvajú vedúci pracovných útvarov s právomocami v oblasti prijímania delegovaných rozhodnutí (obrázok 7).

Nový rámec pre delegovanie sa uplatňuje pri dvoch druhoch rozhodnutí v oblasti dohľadu, ktorými sú:

- posudzovanie požiadaviek na odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť,⁷⁹
- zmeny významnosti dohliadaných subjektov.⁸⁰

Rozhodnutia o vymenovaní vedúcich pracovných útvarov na prijímanie delegovaných rozhodnutí⁸¹ schválila Výkonná rada, pričom prijímanie delegovaných rozhodnutí je účinné od 21. júna 2017.

⁷⁷ Ú. v. EÚ L 141, 1. jún 2017.

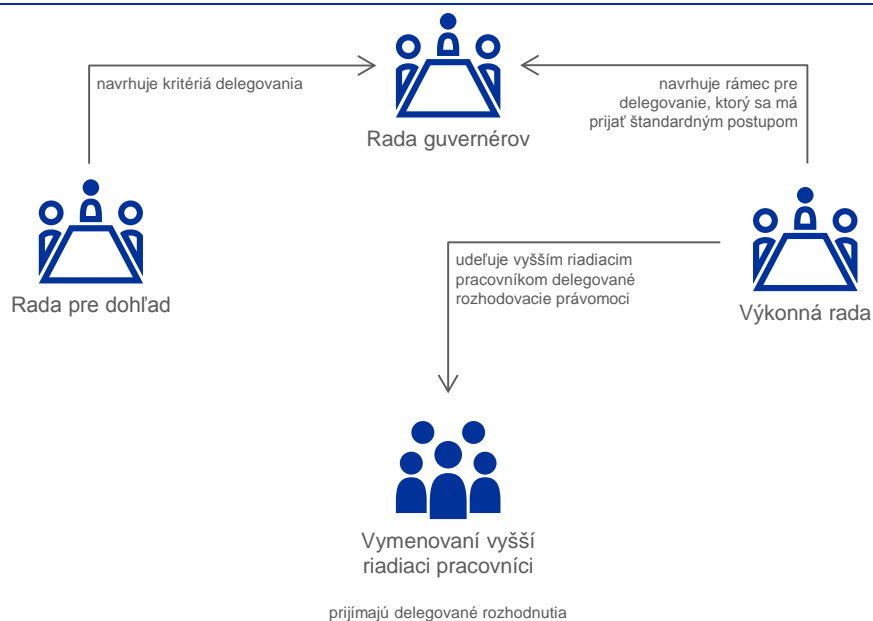
⁷⁸ Všeobecný rámec pre delegovanie rozhodovacích právomocí vo vzťahu k právnym nástrojom v oblasti dohľadu, [rozhodnutie ECB/2016/40](#).

⁷⁹ Rozhodnutie o delegovaní právomocí prijímať rozhodnutia o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti a posúdení požiadaviek na odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť, [rozhodnutie ECB/2016/42](#).

⁸⁰ Rozhodnutie o delegovaní právomocí prijímať rozhodnutia o významnosti dohliadaných subjektov, [rozhodnutie ECB/2016/41](#).

⁸¹ Rozhodnutie o vymenovaní vedúcich pracovných útvarov na prijímanie delegovaných rozhodnutí o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, [rozhodnutie ECB/2017/16](#), a rozhodnutie o vymenovaní vedúcich pracovných útvarov na prijímanie delegovaných rozhodnutí o významnosti dohliadaných subjektov, [rozhodnutie ECB/2017/17](#).

Obrázok 7
Rámec pre delegovanie



Implementácia rámca pre delegovanie

Rozhodnutie o možnosti použiť proces delegovania pri rozhodnutiach o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti závisí v zásade od štyroch kritérií:

1. veľkosť a povaha dohliadaného subjektu,
2. predpokladaný výsledok rozhodnutia,
3. súbor špecifických prvkov posudzovania odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti (ako napr. dobré meno alebo administratívne opatrenia v prípade nedodržania nariadení v oblasti finančných služieb),
4. včasné predloženie návrhu od príslušného vnútroštátneho orgánu.

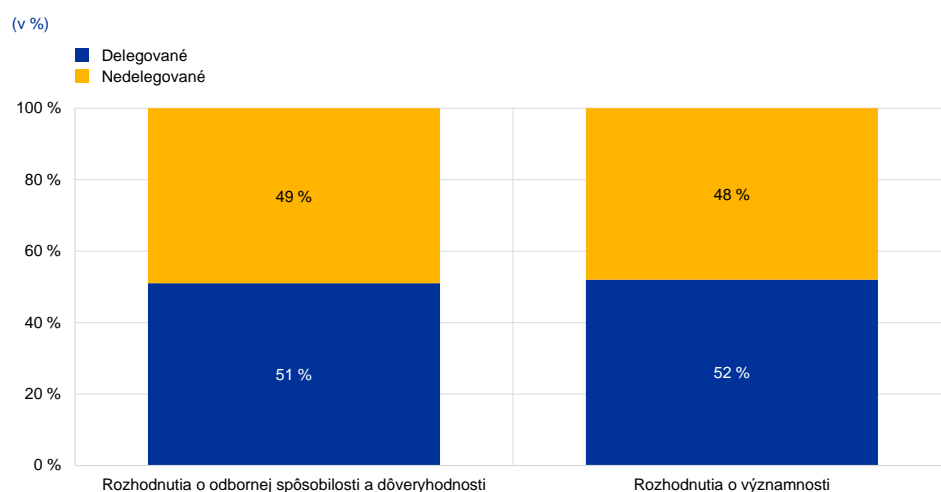
Samotné posudzovanie v prípade rozhodnutí o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti (či už delegovaných alebo nie) sa vykonáva na základe kritérií ustanovených vo vnútroštátnych predpisoch, ktoré transponujú smernicu CRD IV. Toto posudzovanie taktiež zohľadňuje [Všeobecné zásady hodnotenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti](#) vypracované ECB. Od júna do decembra 2017 bolo prostredníctvom delegovania prijatých 51 % rozhodnutí ECB o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti (**graf 10**).

Pokiaľ ide o významnosť dohliadaných subjektov, rámec pre delegovanie zefektívňuje pravidelnú aktualizáciu [zoznamu dohliadaných subjektov](#) (teda tých inštitúcií, ktoré podliehajú priamemu dohľadu ECB). Hoci veľká väčšina týchto rozhodnutí len odráža zmeny v štruktúre riadenia bankovej skupiny, vedenie

presného prehľadu inštitúcií pod priamym dohľadom ECB je nevyhnutné z dôvodu právnej istoty a transparentnosti. Delegované rozhodnutia teda môžu meniť alebo zrušovať rozhodnutia ECB, ktorými sa dohliadaná inštitúcia alebo skupina klasifikovala ako významná, pričom pokrývajú väčšinu zmien v štruktúre skupiny a zmenu klasifikácie dohliadanej inštitúcie alebo skupiny z významnej na menej významnú (opačnú zmenu, teda z menej významnej na významnú, nie je možné prijať delegovaným rozhodnutím). Od júna do decembra 2017 bolo prostredníctvom delegovania prijatých 52 % rozhodnutí ECB o významnosti (**graf 10**).

Graf 10

Rozhodnutia prijaté v rámci delegovaného a nedelegovaného rozhodovacieho postupu



Zdroj: ECB.

Rámec pre delegovanie bol zavedený plynule a zabezpečil adekvátne rozloženie rozhodnutí, ktoré sa delegujú, a tých, ktoré sa predkladajú Rade pre dohľad a Rade guvernérov. Tento tzv. dvojprúdový rozhodovací proces prijímania delegovaných a nedelegovaných rozhodnutí umožňuje efektívnejšie využívanie zdrojov, ako aj zjednodušenie a zrýchlenie procesov.

V roku 2018 sa plánuje rozšírenie rámca pre delegovanie o ďalšie druhy rozhodnutí v oblasti dohľadu.

5.3.3 Administratívny revízny výbor

V roku 2017 prijal Administratívny revízny výbor⁸² štyri žiadosti o administratívne preskúmanie rozhodnutí ECB v oblasti dohľadu (**tabuľka 6**).

⁸² Administratívny revízny výbor tvorí päť členov: Jean-Paul Redouin (predseda), Concetta Brescia Morra (podpredsedníčka), Javier Arístegui Yáñez, André Camilleri a Edgar Meister, a dvaja alternáti: René Smits a Ivan Šramko.

Tabuľka 6

Počet žiadostí o preskúmanie

	2017	2016	2015	2014
Potvrdené rozhodnutia ECB	4	1	2	2
Rozhodnutia ECB so zmenami/upraveným zdôvodnením	-	2	4	1
Nepripustné žiadosti	-	3	-	-
Späťvzaté žiadosti	-	1	2	1
Nevybavené stanoviská	1	1	-	-
Spolu	5 ¹	8	8	4

Zdroj: ECB.

1) Rada prijala štyri stanoviská vrátane jedného k žiadosti o preskúmanie z decembra 2016. Jedno stanovisko k žiadosti o preskúmanie podanej v decembri 2017 ešte nebolo vybavené.

Vo väčšine prípadov v roku 2017 sa žiadatelia po preskúmaní vecí Administratívnym revíznym výborom rozhodli nepostúpiť vec ďalej na preskúmanie súdom. Výbor bol teda opäť efektívny a pomohol znížiť náklady a čas všetkých zainteresovaných strán potrebné na preskúmanie rozhodnutí v oblasti dohľadu. Táto hospodárnosť konania bola jedným z hlavných dôvodov, prečo zákonodarcovia EÚ zriadili tento výbor⁸³. Proces preskúmania a najmä vypočutie prináša viac príležitostí na dialóg s dohliadaným subjektom.

Preskúmané oblasti a otázky relevantnosti

Veci, ktoré preskúmal Administratívny revízny výbor, sa týkali niekoľkých tematických okruhov a druhov rozhodnutí v oblasti dohľadu: riadenie organizácie, dodržiavanie požiadaviek dohľadu, odobratie licencie a administratívne sankcie.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2017 sa preskúmané rozhodnutia ECB týkali hlavne dodržiavania procesných pravidiel (napr. požiadaviek na riadny proces, správneho vykazovania údajov, dostatočných podkladov pre odôvodnenia a dodržiavania zásady proporcionality) a spolupráce medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi pri príprave rozhodnutí ECB. Výbor konkrétne konštatoval, že čím nepríjemnejšie boli uložené opatrenia, tým náročnejšie bolo ich zdôvodňovanie.

Úloha Administratívneho revízneho výboru v rozhodovacom procese ECB

Všeobecný súd Európskej únie vo svojich rozsudkoch vo veci Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank proti ECB a Crédit mutuel Arkéa proti ECB⁸⁴

⁸³ Odôvodnenie 64 nariadenia o SSM.

⁸⁴ Vec T-122/15, Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank vs ECB, rozsudok zo 16. mája 2017, ECLI:EU:T:2017:337 (prebieha odvolanie: Vec C-450/17 P). Veci T-712/15 a T-52/16, Crédit mutuel Arkéa vs ECB, rozsudok z 13. decembra 2017, ECLI:EU:T:2017:900.

podčiarkol úlohu Administratívneho revízneho výboru ako súčasť rozhodovacieho procesu ECB.

Európska komisia vo svojej správe o jednotnom mechanizme dohľadu podľa článku 32 nariadenia o SSM⁸⁵ upozornila, že subjekty sa na Administratívny revízny výbor obracajú často a jeho stanoviská podľa názoru ECB ovplyvnili prax ECB v oblasti dohľadu výrazne nad rámec individuálnych prípadov, ktorých sa týkali.

5.4 Nábor zamestnancov bankového dohľadu ECB

Po zavedení bankového dohľadu ECB a po postupnom rozvoji jeho úloh sa ukázalo, že na množstvo kľúčových úloh bude potrebných viac zdrojov, ako sa pôvodne očakávalo.

Po plánovanom postupnom zvyšovaní počtu zamestnancov v rokoch 2016 a 2017 Rada guvernérov schválila ďalšie navýšenie o 113,5 nových pozícií vyjadrených ako ekvivalent počtu zamestnancov na plný úväzok (full-time equivalent – FTE) pre kľúčové útvary bankového dohľadu ECB na rok 2017, čím sa celkový počet týchto zamestnancov vyšplhal na 1 028,5 osôb. Nové schválené počty zamestnancov zohľadňovali tri aspekty:

1. ďalšiu potrebu nových zamestnancov vyvolanú nárastom počtu úloh od roku 2014 (napr. vytvorenie nového rámca krízového riadenia EÚ),
2. potrebu časového priestoru pre príslušné vnútroštátne orgány na zaistenie potrebného personálu pre spoločné dohľadacie tímy,
3. prínos na strane zdrojov identifikovaný ECB (napr. synergia pri dohľade hostiteľských subjektov patriacich do rovnakej skupiny mimo SSM).

Schválené počty zamestnancov na rok 2017 zahŕňali tiež potreby zdieľaných služieb pri plnení úloh súvisiacich s SSM (napr. v oblasti administratívy, ľudských zdrojov, financií, komunikácie, právnych služieb), pričom celkový počet zamestnancov pre tieto služby predstavoval 422,5 osoby ako ekvivalent počtu zamestnancov na plný úväzok.

V roku 2017 úspešne prebehlo 33 výberových konaní na voľné pozície. V súlade so štandardným náborovým procesom ECB museli všetci kandidáti preukázať nielen požadované odborné znalosti, ale v príslušných prípadoch aj znalosť noriem správania sa a riadiace schopnosti.

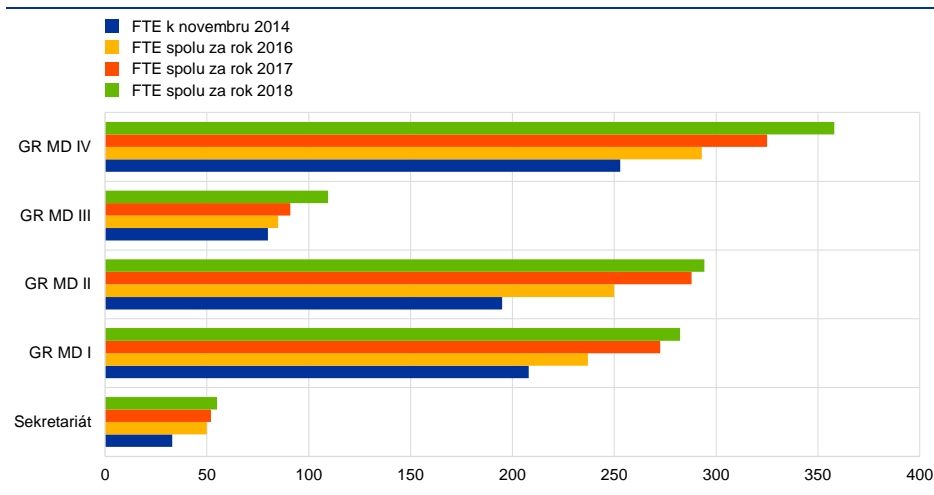
Pokiaľ ide o rodovú rôznorodosť, percentuálny podiel žien sa mierne zvýšil a v roku 2017 dosiahol 40 % všetkých zamestnancov na dobu určitú a neurčitú v kľúčových oblastiach bankového dohľadu ECB. Podiel žien v riadiacich funkciách sa oproti predchádzajúcemu roku nezmenil (32 %). Počet žien v neriadiacich pozíciách oproti roku 2016 stúpol o 2 percentuálne body a v roku 2017 dosiahol úroveň 42 %.

⁸⁵ COM(2017) 591 v konečnom znení.

Očakáva sa, že brexit povedie k trvalému nárastu významných inštitúcií pod priamym dohľadom ECB, keďže sa niekoľko bankových skupín plánuje presídlit' do eurozóny. S cieľom zvládnuť ďalší nárast objemu práce Rada guvernérov schválila na rok 2018 zvýšenie počtu zamestnancov v kľúčových oblastiach bankového dohľadu ECB o 70,5 osoby ako ekvivalent počtu zamestnancov na plný úväzok. Schválila tiež ďalšie zdroje na roky 2019 a 2020, ktoré sa budú upravovať podľa skutočného vývoja. Pokiaľ ide o nárast zamestnancov v rokoch 2018 až 2020, Rada guvernérov prijala rozhodnutie o postupnom zvyšovaní. Cieľom je prispôsobiť odhadované potreby na základe skutočného nárastu objemu práce a možností vnútornej úpravy priorit po prvom polroku 2018.

Graf 11

Rozdelenie schválených pozícií (FTE) v kľúčových oblastiach bankového dohľadu ECB na obdobie rokov 2014 až 2018



Zdroj: ECB.

Spolu s vývojom úloh a organizácie SSM by sa malo vyvíjať aj riadenie ľudí v inštitúcií. V roku 2017 napredoval plán odbornej prípravy a program SSM pre stážistov so zámerom posilniť spoluprácu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Okrem toho sa vypracovala stratégia rotácie spoločných dohľadacích tímov a schválili sa organizačné zmeny.

Reorganizácia kľúčových oblastí bankového dohľadu ECB

S cieľom vyrovnat' veľkosť útvarov bankového dohľadu ECB a zosúladiť ich štruktúru s najlepšimi postupmi riadenia sa ku koncu roka 2017 prijali určité organizačné zmeny: povoľovací odbor, donucovací a sankčný odbor a odbor pre zabezpečenie kvality dohľadu boli z generálneho riaditeľstva pre mikroprudenciálny dohľad IV presunuté pod sekretariát Rady pre dohľad. Táto reorganizácia realizovaná vo februári 2018 podporí jasnejšie rozdelenie kompetencií a zlepší úroveň riadenia oddelením zabezpečenia kvality a vnútornej kontroly a auditu od základných prudenciálnych horizontálnych funkcií.

Plán odbornej prípravy SSM

Pre efektívnosť európskeho bankového dohľadu je dôležité, aby zamestnanci ECB aj príslušných vnútroštátnych orgánov mali potrebné znalosti a mohli ich ďalej rozvíjať. Prijatie spoločného prístupu k vzdelávaniu pracovníkov dohľadu SSM prispelo ku konzistentnému prístupu k dohľadu a k jeho spoločnej kultúre. Tento prístup umožnil tiež vzájomné a úsporné využívanie ľudských zdrojov v rámci SSM.

Od zavedenia plánu odbornej prípravy SSM v septembri 2016 sa zorganizovalo 83 kurzov pre celý systém, ktoré predstavovali 269 odborných stretnutí. Približne 41 % týchto stretnutí zorganizovali príslušné vnútroštátne orgány v súlade s pôvodným všeobecným zámerom vytvoriť centralizovanú koncepciu uplatniteľnú v celom systéme. Od septembra 2016 do septembra 2017 sa na týchto kurzoch zúčastnilo 2 800 účastníkov. Približne polovicu (48 %) tvorili účastníci z vnútroštátnych orgánov a druhú polovicu (52 %) účastníci z ECB. Plán školení na rok 2018 bol doplnený o odborné kurzy pre zamestnancov zapojených do dohľadu na mieste. Kurzy budú tiež rozšírené o nové vzdelávacie nástroje, ako je e-vzdelávanie a video vzdelávanie.

Program SSM pre stážistov

Program SSM pre stážistov bol zavedený v roku 2016 ako jedinečná príležitosť pre absolventov získať skúsenosti v oblasti bankového dohľadu priamo v ECB a v jednom alebo dvoch vnútroštátnych orgánoch. Program pomáha budovať spoločnú kultúru dohľadu a sústreďovať talenty pre celý SSM. Po skončení stáže sa mnohí účastníci zamestnali v ECB alebo príslušnom vnútroštátnom orgáne.

Na základe spätnej väzby od prvých absolventov a koordinátorov zo spoločných dohliadacích tímov sa program čiastočne upravil, aby účastníkom ponúkal odbornejšie vzdelávanie. Program pre druhú skupinu zahŕňajúcu 31 účastníkov sa začal v októbri 2017.

Rotácia v SSM

Európsky bankový dohľad prijal stratégiu rotácie zamestnancov ECB v spoločných dohliadacích tímoch (JST) s cieľom zvýšiť rôznorodosť prístupov a zachovať vysokú úroveň dohľadu. Rotáciu treba vnímať aj ako prvok profesijného rozvoja a príležitosť na rozšírenie praxe v oblasti dohľadu. V rokoch 2016 a 2017 prešlo viac ako 20 koordinátorov spoločných dohliadacích tímov do nových tímov. V nadväznosti na celkovo pozitívnu odozvu sa rotačný rámec SSM-JST od roku 2017 zaviedol pre všetkých členov spoločných dohliadacích tímov. Rotácia sa uskutočňuje každoročne a týka sa tých členov, ktorí boli v jednom tíme tri až päť rokov. Prvé celoplošné kolo sa uskutočnilo 1. januára 2018, pričom sa do iného dohliadacieho tímu presunulo 53 členov.

Stretnutie pracovníkov dohľadu je prvé interné podujatie tohto druhu a rozsahu organizované v rámci SSM.

Príprava stretnutia pracovníkov dohľadu

Stretnutie pracovníkov dohľadu je podujatie, ktoré bankový dohľad ECB organizuje pre zamestnancov príslušných vnútroštátnych orgánov, národných centrálnych bánk a ECB. Prvé stretnutie sa uskutoční v centrále ECB vo Frankfurt nad Mohanom od 17. do 19. apríla 2018.

Podujatie má za cieľ formovať kultúru európskeho dohľadu a každé dva roky umožniť stretnutie pracovníkov dohľadu z celej eurozóny. Bude určené najmä tým zamestnancom vnútroštátnych orgánov, ktorí sú plne vyťažení prácou v rámci SSM, do Frankfurtu však prichádzajú len príležitostne. Ako hlavní cieľoví účastníci boli identifikované tieto kategórie osôb: koordinátori a pomocní koordinátori spoločných dohľadacích tímov, členovia vyššej riadiacej úrovne zodpovední za dohľad nad menej významnými inštitúciami, predsedovia a výkonní členovia horizontálnych štruktúr, experti zodpovední za prípravu zasadnutí Rady pre dohľad (t. j. koordinátori SSM).

Očakáva sa, že z 350 účastníkov bude 75 % z príslušných vnútroštátnych orgánov a centrálnych bánk a 25 % z ECB.

Na prípravu programu tohto stretnutia ECB v máji 2017 zriadila riadiacu skupinu, ktorá pozostáva zo zástupcov piatich oblastí dohľadu a generálneho riaditeľstva pre komunikáciu.

Vzájomné stretnutie dohľadov bude produktom jeho účastníkov. Mnohí z nich budú zároveň prednášajúcimi a moderátormi panelových diskusií na rôzne témy, ako je digitalizácia a kybernetické riziko, vplyv brexitu či otázky ziskovosti bánk.

5.5 Implementácia kódexu správania

Článok 19 ods. 3 nariadenia o SSM vyžaduje, aby ECB mala **kódex správania**, ktorý usmerňuje zamestnancov a vedúcich pracovníkov ECB zapojených do bankového dohľadu a upravuje všetky aspekty konfliktu záujmov. Príslušné ustanovenia sú súčasťou etického rámca ECB, za ktorý zodpovedá špecializovaná kancelária pre kontrolu dodržiavania pravidiel a riadenie (Compliance and Governance Office – CGO). Táto kancelária poskytuje všetkým zamestnancom ECB poradenstvo v etických otázkach.

Aby sa podporilo povedomie zamestnancov v oblasti profesionálnej etiky a integrity a budovala sa kultúra etického správania, v roku 2017 sa konalo niekoľko seminárov a povinný e-vzdelávací program. Počas prvého štvrťroka 2017 program úspešne absolvovali všetci zamestnanci pracujúci v oblasti bankového dohľadu.

V priebehu roka 2017 kancelária prijala viac ako 2 000 žiadostí zamestnancov ECB týkajúcich sa rôznych otázok. Tretinu týchto žiadostí podali zamestnanci bankového dohľadu ECB. Takmer polovica sa týkala súkromných finančných transakcií, nasledovali otázky ku konfliktu záujmov a obmedzeniam po skončení pracovného pomeru (**graf 12**). Tieto žiadosti naznačujú rastúce povedomie zamestnancov ECB



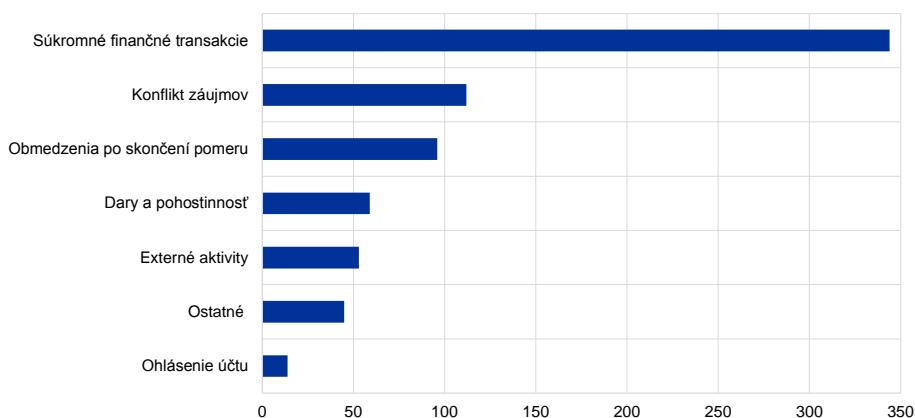
Viac ako 2 000

žiadostí prijala kancelária pre kontrolu dodržiavania pravidiel a riadenie v roku 2017.

o etických otázkach. Kancelária zaznamenala obmedzený počet prípadov nedodržania pravidiel, z ktorých jedna tretina sa týkala zamestnancov a vedúcich pracovníkov bankového dohľadu ECB. Ani jeden z týchto prípadov nepredstavoval úmyselné pochybenie ani iné vážne porušenie pravidiel.

Graf 12

Prehľad žiadostí zamestnancov bankového dohľadu ECB v roku 2017



Zdroj: ECB.

Spomedzi zamestnancov a vedúcich pracovníkov zapojených do bankového dohľadu, ktorí počas roka 2017 odišli zo svojej funkcie, sa v troch prípadoch uplatnilo ustanovenie o prechodnom období v súlade s etickým rámcom ECB. Dva z týchto prípadov sa týkali riadiacich pracovníkov SSM, ktorí zastávali horizontálne funkcie a odišli do finančných korporácií. V oboch prípadoch bolo ustanovené trojmesačné prechodné obdobie. Tretí prípad sa týkal riadiaceho pracovníka, ktorý odišiel do finančnej korporácie, za ktorej dohľad nezodpovedal, resp. sa na ňom nezúčastňoval. Tento riadiaci pracovník SSM musel dodržať šesťmesačné prechodné obdobie.

S cieľom dosiahnuť primeranú korporátnu a etickú kultúru v rámci SSM, ECB preverovala opatrenia, ktoré prijali príslušné vnútroštátne orgány na zaistenie dodržiavania **usmernenia ECB**. V tomto usmernení sa ustanovujú všeobecné zásady etického rámca pre ECB a vnútroštátne orgány. S malými výnimkami bolo v plnej miere implementované. Na podporu jeho jednotnej implementácie a so zámerom v strednodobom horizonte dosiahnuť zosúladenie etických noriem na ešte vyššej úrovni zriadila Rada guvernérov špecializovanú pracovnú skupinu pre etiku a dodržiavanie predpisov.

Výbor ECB pre etiku poskytuje členom rozhodovacích orgánov ECB poradenstvo v etických otázkach. V roku 2017 vydal 11 stanovísk súvisiacich s SSM, z ktorých väčšina sa týkala pracovného pomeru týchto členov v štátnych alebo medzinárodných organizáciách a nefinančných korporáciách po skončení ich funkčného obdobia v SSM. V dvoch prípadoch výbor pre etiku odporučil prechodné obdobie pre bývalých alternátov Rady pre dohľad, ktorý odišli do úverovej inštitúcie, a v jednom prípade prechodné obdobie pre člena Rady pre dohľad, ktorý prijal pozíciu v nebankovej finančnej korporácii. Výbor pre etiku taktiež preveroval novú

externú činnosť jedného člena Rady pre dohľad, ktorú vykonával v rámci svojich súkromných aktivít.

5.6 Uplatňovanie zásady oddelenia úloh v oblasti menovej politiky od úloh v oblasti dohľadu

Na základe nariadenia o SSM musí ECB plniť svoje úlohy v oblasti dohľadu bez toho, aby boli dotknuté jej úlohy týkajúce sa menovej politiky, a oddelene od nich.

5.6.1 Uplatňovanie v oblasti výmeny informácií a v rozhodovacom procese

Počas roka 2017 sa uplatňovanie zásady oddelenia úloh menovej politiky od úloh dohľadu týkalo najmä výmeny informácií v rámci rôznych politických oblastí.⁸⁶ V súlade s rozhodnutím ECB/2014/39, ktorým sa v ECB vykonáva zásada oddelenia funkcie menovej politiky od funkcie dohľadu, sa výmena informácií riadila zásadou poskytnutia prístupu len v opodstatnených prípadoch: každá funkčná oblasť musela preukázať, že požadované informácie sú nevyhnutné na splnenie jej cieľov. Vo väčšine prípadov prístup k dôverným informáciám udeľovala priamo tá oblasť ECB, ktorá dané informácie vlastnila. Tento proces podliehal rozhodnutiu ECB/2014/39, na základe ktorého je prístup k anonymizovaným údajom alebo k informáciám, ktoré nie sú politicky citlivé, udeľovaný priamo danou funkčnou oblasťou. Intervencie Výkonnej rady na riešenie prípadných konfliktov záujmov neboli potrebné. V súlade s rozhodnutím ECB/2014/39 sa však jej účasť vyžadovala v niekoľkých prípadoch, keď bolo potrebné umožniť výmenu neanonymizovaných údajov o individuálnych bankách (napr. individuálne výkazy FINREP a COREP⁸⁷ a ďalšie základné údaje) alebo politicky citlivých hodnotení. Prístup k údajom bol poskytnutý na základe potreby poznať až po zhodnutí konkrétneho prípadu a na obmedzený čas, aby sa zaistilo priebežné dodržanie požiadavky na základe potreby poznať.

Oddelenie na úrovni rozhodovacích orgánov nevyvolalo žiadne pochybnosti a nevyžiadalo si intervenciu mediálneho panelu.

5.6.2 Prístup k zdieľaným službám

Koncepcia zdieľaných služieb je dôležitá pre fungovanie SSM. Na základe tejto koncepcie boli niektoré útvary ECB vytvorené so zámerom podporovať menovú

⁸⁶ Rozhodnutie ECB/2014/39 obsahuje aj ustanovenia o organizačných aspektoch.

⁸⁷ FINREP (FINancial REPorting: finančné vykazovanie) a COREP (COmmon REPorting: spoločné vykazovanie) sú súčasťou vykonávacích technických predpisov EBA. FINREP sa zameriava na zhromažďovanie finančných informácií od bankových inštitúcií a predstavuje štandardizovaný formát ich ročných účtovných závierok (súvaha, výkaz ziskov a strát a podrobné prílohy). COREP sa zameriava na zhromažďovanie informácií, tiež v štandardizovanom formáte, k výpočtu 1. piliera, t. j. podrobných informácií o vlastných zdrojoch, zrážkach a kapitálových požiadavkách (kreditné, trhové a operačné riziko), ako aj o veľkej angažovanosti.

funkčnú oblasť aj funkčnú oblasť dohľadu. Zdieľané služby boli zriadené v záujme účinného a efektívneho poskytovania služieb. Cieľom bolo predchádzať duplicitu v oblastiach, v ktorých zdieľané služby (odbornej povahy) nevedli ku konfliktu záujmov medzi týmito dvoma funkčnými oblasťami ECB. Táto koncepcia predstavuje dlhodobé riešenie prijaté na prevenciu duplicity, pričom pomohla ECB rýchlejšie zabezpečiť zdroje pre funkčnú oblasť dohľadu pri súčasnej úspore nákladov, a to najmä vo fáze prípravy. Taktiež pomohla využiť existujúce skúsenosti ECB v oblasti makroekonomiky a finančnej stability a znížiť duplicitnú prácu pri získavaní informácií a vykonávaní administratívnych prác. Tento aspekt je zohľadnený aj v odôvodnení 14 rozhodnutia ECB/2014/39, podľa ktorého „...*efektívne oddelenie funkcie menovej politiky od funkcie v oblasti dohľadu by zároveň nemalo brániť využívaniu všetkých výhod, ktoré sa očakávajú v dôsledku kombinácie týchto dvoch funkcií...*“.

V roku 2017 ECB vykonala hodnotenie činností svojich odborných útvarov a presnejšie vysvetlila definíciu zdieľaných služieb. Jej zámerom bolo zlepšiť implementáciu koncepcie zdieľaných služieb na základe skúseností získaných od roku 2014 a zohľadniť odporúčanie Európskeho dvora auditorov k potenciálnemu riziku súvisiacemu s ich využívaním.

Odborné oblasti vymedzené ako zdieľané služby sú tie, ktoré zabezpečujú:

1. fakultatívne funkcie v prospech funkčných oblastí centrálnemu bankovníctvu a bankového dohľadu,
2. jadrové funkcie v prospech funkčných oblastí dohľadu a centrálnemu bankovníctvu za predpokladu, že ide o podporné služby a nevzniká konflikt záujmov.

Na základe tohto vymedzenia a organizačnej štruktúry ECB sa za zdieľané služby považujú tieto organizačné útvary: interný audit, správa ECB, komunikácia, financie, ľudské zdroje, informačné systémy, sekretariát, organizačná efektívnosť, operačné riziko a zabezpečenie nepretržitej prevádzky, právne služby a štatistika.

Hodnotenie potenciálnych rizík vyplývajúcich z využívania zdieľaných služieb potvrdilo, že prijaté opatrenia uspokojivo minimalizujú identifikované potenciálne riziká.

Pokiaľ ide o teoretické riziko, že využívanie zdieľaných služieb by mohlo viesť ku konfliktu záujmov, čo by poškodilo tvorbu politik ECB, zaistilo sa, aby veľká väčšina odborných oblastí poskytujúcich zdieľané služby buď nemala relevantné informácie, alebo nemala v rámci svojich obvyklých činností možnosť ovplyvňovať akékoľvek prijímanie politických rozhodnutí. V ostatných odborných oblastiach sa aplikovala zásada oddelenia.

Riziko nevyváženého spracovania žiadostí (napr. v súvislosti s prijímaním pracovníkov, prekladateľskými a IT službami) z dôvodu nevhodnej prioritizácie požiadaviek funkčných oblastí centrálnemu bankovníctvu alebo bankového dohľadu sa vo všetkých oblastiach zdieľaných služieb kontroluje viacerými spôsobmi. Tieto opatrenia zahŕňajú napríklad pravidelný zber požiadaviek a plánovanie, možnosť

najať externého dodávateľa v prípade chýbajúcich interných zdrojov alebo vytvorenie fóra pre dialóg medzi žiadateľmi a dodávateľmi služieb.

Okrem toho bolo v roku 2016 prijaté strategické plánovanie v celej ECB zahŕňajúce všetky odborné oblasti, v rámci ktorého sa zaviedol formálny proces zohľadňovania finančných požiadaviek a ľudských zdrojov rôznych odborných oblastí. Jeho výsledky sú zakomponované do rozpočtu ECB, v ktorom sa výdavky na dohľad identifikujú oddelene, a pred schválením sa prediskutujú s predsedom a podpredsedom Rady pre dohľad.

Box 4

Viacjazyčná komunikácia v rámci európskeho bankového dohľadu

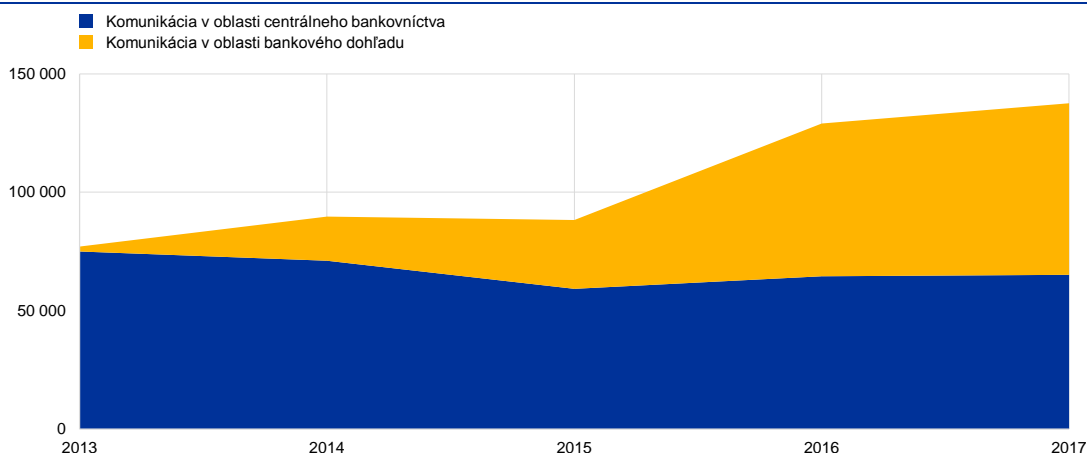
ECB prijala záväzok, že bude zrozumiteľná a prístupná pre všetky relevantné zainteresované subjekty v eurozóne a EÚ. Z tohto dôvodu sprístupňuje všetky potrebné a zákonné informácie aj v iných jazykoch ako v angličtine. Toto je trvalá zásada externej komunikácie ECB od roku 1998. Od roku 2014, keď prevzala zodpovednosť za európsky bankový dohľad, tento záväzok získal nový rozmer, najmä v komunikácii medzi ECB a dohliadanými subjektmi.

Podľa nariadenia o SSM si subjekty podliehajúce priamemu dohľadu ECB môžu vybrať jazyk komunikácie s ECB. Približne 40 bánk sa rozhodlo využiť toto právo a komunikujú s ECB iným jazykom ako angličtina. Spomedzi týchto jazykov prevláda nemčina, ktorú si zvolilo 22 bánk. Na strane ECB to viedlo k výraznému nárastu žiadostí o preklad. Len v roku 2017 bolo na účely komunikácie v oblasti dohľadu preložených približne 72 500 strán do a z angličtiny.

Aby ECB zvládla tento nárast, musela nielen zvýšiť počet zamestnancov v oblasti prekladateľských služieb, ale aj upraviť svoj model činností, aby zaistila flexibilné a okamžité rozšírenie kapacít na absorbovanie výrazne vyššieho počtu žiadostí. Model založený na zásade zdieľaných služieb pre oblasti dohľadu aj centrálnemu bankovníctvu sa ukázal ako oveľa efektívnejší v porovnaní s modelom založeným na špecializovaných prekladateľských službách SSM.

Graf A

Dopyt po prekladateľských službách ECB v rokoch 2013 až 2017



Zdroj: ECB.

Zabezpečenie vysokej kvality právnych predpisov ECB a jej dokumentácie k súdnym sporom v oblasti bankového dohľadu, tak v angličtine, ako aj v iných jazykoch SSM, je veľmi dôležité. Všetky zainteresované strany a najmä občania EÚ lepšie rozumejú a vykladajú si svoje práva a povinnosti, ak sú právne dokumenty ECB jasné, konzistentné a výstižné vo všetkých relevantných úradných jazykoch EÚ a riadia sa pravidlami tvorby a prekladu legislatívnych noriem EÚ.

Žiadosti o korektúru a preklad právnych textov v oblasti bankového dohľadu predstavovali v roku 2017 spolu 23 450 strán popri ďalšej korektúre a preklade iných ako právnych textov. Z toho:

- 6 000 strán predstavovali právne predpisy SSM na preklad do všetkých úradných jazykov EÚ,
- 5 150 strán právnych dokumentov bolo zadaných na korektúru v anglickom jazyku,
- 12 300 strán predstavovali právne dokumenty na preklad do konkrétnych jazykov eurozóny.

Pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia dohľadu a iné texty SSM, ECB zabezpečila 4 260 strán právneho prekladu do nemčiny, 2 790 strán do francúzštiny, 2 060 strán do angličtiny a 1 740 strán do ostatných jazykov eurozóny.

5.7 Rámec vykazovania údajov a správa informácií

5.7.1 Vývoj rámca vykazovania údajov

V súlade s nariadením o rámci SSM je ECB zodpovedná za organizáciu procesov súvisiacich so zberom a kontrolou kvality údajov od dohliadaných subjektov.⁸⁸ Hlavným cieľom je zaistiť, aby SSM využíval spoľahlivé a presné údaje na účely dohľadu.

Pri zbere údajov na účely dohľadu sa využíva sekvenčný prístup, do ktorého sú zapojené aj NCA.

Tok údajov vychádza z tzv. sekvenčného prístupu,⁸⁹ v rámci ktorého ECB úzko spolupracuje s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Tieto orgány sú prvými príjemcami prudenciálnych výkazov z úverových inštitúcií a vykonávajú prvú kontrolu kvality predložených údajov. V prípade predkladania správ priamo ECB, banka spolupracuje bezprostredne s dohliadanými subjektmi.

Sekvenčný prístup sa v súčasnosti rozšíril na základe dvoch samostatných časových rámcov na krátkodobý a dlhodobý. V rámci krátkodobého prístupu vnútroštátne orgány zasielajú údaje do ECB v stanovenom termíne bez ohľadu na nedoriešené chyby podľa validačných pravidiel. Tento prístup má za cieľ i) skrátiť čas medzi predložením správ bankami a dostupnosťou údajov pre inšpektorov SSM a ii) zosúladiť obsah databáz vnútroštátnych orgánov a ECB. Príslušné vnútroštátne orgány mali zaviesť krátkodobý prístup na všetky údaje k druhému štvrtroku 2017.

⁸⁸ Článok 140 ods. 4 nariadenia o rámci SSM.

⁸⁹ Sekvenčný prístup je rámec pre prenos údajov na účely dohľadu z bánk do príslušných vnútroštátnych orgánov, odtiaľ do ECB a z ECB do EBA.

Zámerom dlhodobého prístupu je identifikovať a harmonizovať najlepšiu prax v každom príslušnom vnútroštátnom orgáne. V súčasnosti sa diskutuje o harmonizácii spôsobu zberu údajov na účely dohľadu z dohliadaných subjektov a spôsobu ich zasielania do ECB.

Údaje na účely dohľadu sa vymieňajú so zainteresovanými subjektmi.

Výkazy s údajmi sa po dodaní do ECB zadajú do systému riadenia informácií SSM (IMAS), prostredníctvom ktorého sa sprístupňujú konečným používateľom, ako sú spoločné dohľadacie tímy a horizontálne funkčné zložky bankového dohľadu ECB. Vybrané údaje zo súboru inštitúcií (najmä významných inštitúcií) sa po dodaní posielajú aj EBA a SRB.

Frekvencia zberu údajov je mesačná, štvrťročná, polročná a ročná. Údaje sú (podľa situácie) dostupné od referenčného obdobia december 2014.

V priebehu roka 2017 a po oficiálnom zverejnení základných právnych predpisov⁹⁰ sa údaje na účely dohľadu rozšírili o údaje z referenčného porovnávania a plánov financovania a zo zmeneného rámca finančného výkazníctva (FINREP).

Údaje na účely dohľadu prechádzajú kontrolou kvality.

ECB vykonáva kontrolu kvality údajov na účely dohľadu dodaných podľa vykonávacích technických predpisov (ITS) zverejnených orgánom EBA a podľa príležitostných krátkodobých cvičení (STE). V tejto súvislosti je dôležitá tabuľka kvality údajov jednotlivých inštitúcií (Data Quality Dashboard per Institution). Hodnotí a užívateľsky prijateľným spôsobom sumarizuje kvalitu údajov na účely dohľadu vykazovaných každou inštitúciou. V roku 2017 prešla tabuľka výraznými úpravami zameranými na poskytovanie informácií o hlavných ukazovateľoch kvality údajov a na uľahčenie dialógu o otázkach kvality údajov medzi orgánmi dohľadu a dohliadanými subjektmi.

Agregované údaje a informácie pre 3. pilier sa zverejňujú na internetovej stránke bankového dohľadu ECB.

Okrem týchto tabuliek ECB pravidelne pripravuje súbory údajov na účely dohľadu, kľúčové rizikové ukazovatele a správy pre dohľad. Každý štvrťrok sa na internetovej stránke bankového dohľadu ECB zverejňujú tiež agregované údaje bánk na najvyššom stupni konsolidácie, ktoré zahŕňajú významné inštitúcie.⁹¹ V roku 2017 boli tieto údaje obohatené o doplňujúce štatistiky o ukazovateľoch finančnej páky a krytia likvidity, ako aj o podrobnejšie členenia údajov (napr. podľa regiónu a klasifikácie bánk). ECB každoročne zverejňuje aj ukazovatele platobnej schopnosti a finančnej páky na úrovni bánk, ako ich banky poskytujú v súlade s požiadavkami 3. piliera.

⁹⁰ Právne predpisy: rozhodnutie ECB zahŕňajúce benchmarking: rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2017/1493, ktorým sa mení rozhodnutie ECB/2014/29 (ECB/2017/23); rozhodnutie ECB o plánoch financovania: rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2017/1198 o poskytovaní informácií o plánoch financovania príslušnými vnútroštátnymi orgánmi (ECB/2017/21); aktualizácia nariadenia FINREP: nariadenie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2017/1538, ktorým sa mení nariadenie 2015/534 o vykazovaní finančných informácií na účely dohľadu (ECB/2017/25) a nariadenie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2017/1539 (ECB/2017/26).

⁹¹ [Banková štatistika SSM](#).

5.7.2 Riadenie informácií v rámci SSM – systém IMAS

System riadenia informácií SSM (Information Management System – IMAS) prešiel v roku 2017 významnými zmenami.

Vyvinuli sa nové moduly na podporu špecifických procesov SSM. Do systému bolo napríklad začlenené preverenie interných modelov SSM alebo donucovacie a sankčné postupy, pričom v súčasnosti sa už riadia v rámci IMAS.

Okrem toho sa rozšírili aj existujúce moduly, aby zohľadňovali vývoj v oblasti činností a metodík SSM, najmä v súvislosti s prebiehajúcim dohľadom, dohľadom na mieste, operačným plánovaním, SREP a povoľovacími postupmi.

6 Podávanie správ o čerpaní rozpočtu

Nariadenie o SSM stanovuje, že ECB musí disponovať primeranými prostriedkami na účinný výkon svojich úloh v oblasti dohľadu. Tieto prostriedky sa financujú z poplatkov za dohľad, ktoré uhrádzajú subjekty podliehajúce dohľadu ECB.

Výdavky na úlohy spojené s dohľadom sa v rámci rozpočtu ECB vedú osobitne.⁹² Rozpočtová právomoc ECB je zverená Rade guvernérov, ktorá schvaľuje ročný rozpočet ECB na základe návrhu Výkonnej rady po konzultácii otázok v oblasti bankového dohľadu s predsedom a podpredsedom Rady pre dohľad. Rade guvernérov asistuje Rozpočtový výbor (BUCOM), ktorého členovia sú zo všetkých národných centrálnych bánk Eurosystemu a z ECB. Predkladá Rade guvernérov hodnotenia správ ECB o plánovaní a monitorovaní rozpočtu. Medziročný nárast celkových výdavkov na úlohy v oblasti dohľadu bol primárne zdôvodnený schváleným nárastom počtu zamestnancov ECB v oblasti dohľadu v roku 2017 a zavedením rozsiahleho mnohoročného cieľového hodnotenia interných modelov.

ECB očakáva v roku 2018 nárast riadených výdavkov predovšetkým na priamy dohľad nad významnými inštitúciami. Rozpočtované výdavky na pravidelné činnosti sa stabilizovali, stále však existujú externé faktory, ktoré vyvolávajú potrebu navýšenia zdrojov na nasledujúci rok, ako sa uvádza v kapitole 1 o prioritách dohľadu na rok 2018. Predovšetkým ide o vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ a o dvojročné záťažové testovanie významných inštitúcií v roku 2018. Ako sa podrobne vysvetľuje v časti 5.4, tieto skutočnosti viedli k septembrovému rozhodnutiu Rady guvernérov opätovne zvýšiť počet zamestnancov ECB v oblasti bankového dohľadu v roku 2018.

6.1 Výdavky v roku 2017

Náklady ECB na výkon úloh dohľadu tvoria najmä priame náklady [generálnych riaditeľstiev bankového dohľadu ECB a sekretariátu Rady pre dohľad](#). Funkcia dohľadu využíva aj zdieľané služby, ktoré zabezpečujú existujúce odborné oblasti ECB (časť 5.6.2).

V apríli 2017 Rada guvernérov prijala rozhodnutie ECB o sume, ktorá sa v roku 2017 uhradí z poplatkov za dohľad.⁹³ Rozhodnutím sa stanovili odhadované ročné náklady na výkon úloh bankového dohľadu na úrovni 464,7 mil. €. Na konci roka 2017 dosahovali náklady ECB na úlohy bankového dohľadu 436,7 mil. €, teda o 6 % menej, ako sa odhadovalo, čo v porovnaní s očakávanými výdavkami na rok 2017 predstavovalo prebytok 27,9 mil. €. V súlade s platným [nariadením ECB](#)

V roku 2017 boli výdavky o 6 % nižšie, ako sa predpokladalo.

⁹² V súlade s článkom 28 nariadenia o SSM.

⁹³ Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2017/760 z 24. apríla 2017 o celkovej výške ročných poplatkov za dohľad za rok 2017 (ECB/2017/11).

o poplatkoch za dohľad („nariadenie o poplatkoch“) bude tento prebytok v plnej výške započítaný do celkovej sumy poplatkov v roku 2018.⁹⁴

Tabuľka 7

Členenie výdavkov na bankový dohľad ECB (2015 – 2017)

(v miliónoch €)

	Skutočné výdavky 2017	Odhadované výdavky 2017	Skutočné výdavky 2016	Skutočné výdavky 2015
Mzdy a dávky	215,0	208,6	180,6	141,3
Prenájom a údržba budov	53,0	55,0	58,1	25,5
Ostatné prevádzkové náklady	168,8	201,1	143,4	110,3
Výdavky na úlohy bankového dohľadu relevantné z hľadiska poplatkov za dohľad	436,7	464,7	382,2	277,1

Zdroj: ECB.

Poznámka: Prípadné rozdiely súčtov a medzisúčtov sú spôsobené zaokrúhľovaním.

Mzdy a dávky

Mzdy a dávky zahŕňajú všetky náklady v oblasti miezd zamestnancov dohľadu a zamestnancov zdieľaných služieb vrátane nadčasov, príspevkov a nákladov súvisiacich s dávkami po skončení pracovného pomeru a inými dlhodobými dávkami.

Skutočné náklady na mzdy a dávky v roku 2017 dosiahli 215,0 mil. €, t. j. 103 % celkových plánovaných výdavkov na výkon úloh bankového dohľadu. Vyššie čerpanie v tejto kategórii bolo spôsobené pripočítaním sumy 12 mil. € na dávky po skončení pracovného pomeru, ako sú penzijné dávky a iné dlhodobé dávky (napr. invalidné). Tieto dávky sa vypočítali na základe medzinárodného účtovného štandardu IAS 19 – zamestnanecké požitky. Ustanovuje sa v ňom zásada, že náklady na zamestnanecké požitky by sa mali účtovať v období, v ktorom zamestnancovi vznikol na ne nárok, nie v období, v ktorom sú vyplatené alebo splatné.

Prenájom a údržba budov

Skutočné výdavky spojené s prenájomom a údržbou budov vrátane odpisov súvisiaceho majetku dosiahli na konci roka hodnotu 53,0 mil. €. Náklady na rok 2017 sú v súlade s nákladmi odhadovanými v rozhodnutí ECB o sume, ktorá sa bude v roku 2017 vyberať prostredníctvom poplatkov za dohľad.

⁹⁴ Článok 9 nariadenia Európskej centrálnej banky (EÚ) č. 1163/2014 z 22. októbra 2014 o poplatkoch za dohľad (ECB/2014/41).

Ostatné prevádzkové náklady

Kategória „ostatné prevádzkové náklady“ zahŕňa náklady na poradenské služby, IT služby, štatistické služby, odpisy fixných aktív (iných než budov a príslušenstva), služobné cesty a vzdelávanie.

Celková výška čerpania tejto rozpočtovej položky dosiahla 168,8 mil. €. Nižšie čerpanie položky súvisí najmä s nadhodnotením rozpočtových požiadaviek na činnosti ako služobné cesty a vzdelávanie, ako aj s nižšími výdavkami na konzultačné služby, ako sa plánovalo.

Najväčšia nákladová položka v tejto kategórii je mnohoročný projekt TRIM. Náklady na súvisiacu externú podporu v roku 2017 predstavovali 45,1 mil. €, čo je úspora 10,9 mil. € oproti pôvodnému odhadu rozpočtu. Ukončenie projektu sa očakáva v roku 2019. Podrobnejšie informácie o projekte TRIM sú v časti 1.5.

Ostatné prevádzkové náklady v roku 2017 zahŕňali okrem tohto projektu aj externú podporu pri výkone bežných úloh dohľadu na mieste, prípravu na dôsledky zmien štandardu IFRS 9 (finančné nástroje) a prípravu na brexit. Tieto položky sa vysvetľujú v kapitolách 1 a 3.

Členenie výdavkov v roku 2017 podľa úloh dohľadu

ECB zoskupuje svoje náklady podľa dvoch prístupov: i) prístup „na čo“, ktorý vyjadrujú už uvedené kategórie výdavkov: mzdy a dávky, prenájom a údržba budov a ostatné prevádzkové náklady, a ii) prístup „prečo“, ktorý zahŕňa klasifikáciu podľa funkcií založených na úlohách. ECB využíva toto delenie aj na identifikovanie členenia ročných nákladov, ktoré sa majú pokryť z poplatkov od dohliadaných subjektov na základe postavenia týchto inštitúcií ako významných a menej významných.

Hlavné skupiny činností v rámci úloh ECB v oblasti dohľadu sú:

- priamy dohľad nad významnými bankami alebo bankovými skupinami,
- dozor nad výkonom dohľadu (nepriamy dohľad) nad menej významnými bankami alebo bankovými skupinami,
- horizontálne úlohy a špecializované služby.

Táto klasifikácia vychádza z nákladov jednotlivých odborných útvarov ECB, ktoré sú zodpovedné za uvedené úlohy v oblasti dohľadu. Nákladová kategória „priamy dohľad nad významnými bankami alebo bankovými skupinami“ zahŕňa najmä výdavky spoločných dohliadacích tímov a dohľad na mieste. Obsahuje tiež náklady v súvislosti s projektom TRIM. Dozor nad výkonom dohľadu nad menej významnými bankami alebo bankovými skupinami zahŕňa kontrolné a povoľovacie činnosti. Horizontálne úlohy a špecializované služby predstavujú činnosti ako práca sekretariátu Rady pre dohľad, makroprudenciálne úlohy, tvorba politík v oblasti dohľadu, štatistické služby a špecializované právne služby.

V súlade s metodikou rozdelenia ročných poplatkov za dohľad podľa článku 8 nariadenia o poplatkoch sa náklady spojené s horizontálnymi úlohami a špecializovanými službami pomerne delia na základe všetkých nákladov súvisiacich s dohľadom nad významnými bankami a s dozorom nad dohľadom menej významných bánk.

Nižšie uvedené náklady v rámci každej skupiny zahŕňajú rozdelenie zdieľaných služieb poskytovaných podpornými odbornými útvarmi ECB.

Tabuľka 8

Výdavky na úlohy ECB v oblasti dohľadu členené podľa funkcií (2015 – 2017)

(v miliónoch €)

	Skutočné výdavky 2017	Odhadované výdavky 2017	Skutočné výdavky 2016	Skutočné výdavky 2015
Priamy dohľad nad významnými bankami	242,9	279,0	192,0	138,9
Dozor nad menej významnými bankami	24,0	24,1	24,8	17,8
Horizontálne úlohy a špecializované služby	169,8	161,5	165,4	120,4
Celkové výdavky na úlohy bankového dohľadu relevantné z hľadiska poplatkov za dohľad	436,7	464,7	382,2	277,1

Zdroj: ECB.

Poznámka: Prípadné rozdiely súčtov a medzisúčtov sú spôsobené zaokrúhľovaním.

6.2 Rámec poplatkov v roku 2017

Nariadenie o poplatkoch spolu s nariadením o SSM vytvárajú právny rámec pre účtovanie ročných poplatkov za dohľad, ktorými ECB pokrýva svoje výdavky spojené s výkonom úloh v oblasti dohľadu. Nariadenie o poplatkoch stanovuje metódy:

1. určovania celkovej výšky ročného poplatku za dohľad,
2. výpočtu poplatkov, ktoré majú uhradiť jednotlivé dohliadané inštitúcie,
3. výberu ročného poplatku za dohľad.

Aktuálne informácie o revízii rámca poplatkov za dohľad ECB

V roku 2017 ECB iniciovala revíziu rámca poplatkov za dohľad. Revízia sa zamerala na metodiku a kritériá výpočtu ročného poplatku za dohľad, ktorý sa vyrubuje každému dohliadanému subjektu a skupine. Týka sa to najmä tých ustanovení nariadenia o poplatkoch, ktoré sú relevantné z hľadiska určenia metodiky výpočtu, rozdelenia a vyrubenia ročného poplatku za dohľad, teda jeho časti III (Stanovenie ročného poplatku za dohľad) a časti V (Fakturácia). Náhrada za výdavky ECB na výkon činností súvisiacich s dohľadom je upravená v článku 30 nariadenia o SSM, preto nie je predmetom revízie.

Od 2. júna do 20. júla 2017 ECB realizovala verejnú konzultáciu k revízii rámca poplatkov za dohľad. Subjekty zahŕňajúce najmä bankové asociácie v nej predložili celkovo 13 reakcií. Na porovnanie, v roku 2014, keď sa rámec poplatkov zavádzal, ECB dostala 31 pripomienok. Konzultácia s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi bola zabezpečená prostredníctvom Rady pre dohľad.

Výsledky revízie ešte nie sú sfinalizované, predbežné hodnotenie pripomienok však naznačuje, že základné ustanovenia a zásady rámca boli v princípe akceptované. Väčšina pripomienok požadovala dodatočné vysvetlenie niektorých zložiek rámca a/alebo procesné zlepšenia, napríklad zjednodušenie postupu zberu štatistických údajov (faktor poplatkov). Pokiaľ to bolo možné, ECB na základe prijatých pripomienok implementovala v priebehu roka 2017 rýchle opatrenia zahŕňajúce napríklad úpravy obsahu internetovej stránky.

Výsledky revízie budú zverejnené na internetovej stránke bankového dohľadu ECB v druhom polroku 2018.

Celková účtovaná suma

V roku 2017 ECB určila poplatky na pokrytie svojich výdavkov v oblasti výkonu dohľadu v celkovej výške 425,0 mil. €. Táto suma vychádza z očakávaných výdavkov za celý rok vo výške 464,7 mil. € upravených o i) prebytok vo výške 41,1 mil. € prenesený z poplatkového obdobia 2016 a ii) 1,4 mil. € uhradených jednotlivým bankám za predchádzajúce poplatkové obdobia.

Čiastka, ktorá sa má pokryť z ročných poplatkov za dohľad, je rozdelená na dve časti. Toto členenie súvisí s postavením dohliadaných subjektov ako významných alebo menej významných a odráža súvisiacu rôznu úroveň dohľadu ECB.

Tabuľka 9

Celkové príjmy z úloh v oblasti bankového dohľadu

(v miliónoch €)

	Skutočné príjmy 2017	Odhadované príjmy za bankový dohľad 2017	Skutočné príjmy 2016	Skutočné príjmy 2015	Skutočné príjmy 2014
Poplatky za dohľad	436,7	464,7	382,2	277,1	30,0
z toho:					
poplatky od významných subjektov alebo významných skupín	397,5	427,7	338,4	245,6	25,6
poplatky od menej významných subjektov alebo menej významných skupín	39,3	37,0	43,7	31,5	4,4
Ostatné	15,3	0,0	0,0	0,0	
Celkové príjmy z úloh v oblasti bankového dohľadu	452,0	464,7	382,2	277,1	30,0

Zdroj: ECB.

Ako sa uvádza v časti 6.1, rozdiel medzi skutočnými nákladmi na úlohy v oblasti bankového dohľadu v roku 2017 a sumou poplatkov vyrubenu za rovnaký rok je

ECB za výkon úloh v oblasti dohľadu uložila poplatky v hodnote 425 mil. €.

čistý prebytok v hodnote 27,9 mil. €. Rozdelenie výdavkov do kategórií významných bánk a menej významných bánk vychádza z pomerných častí nákladov vynaložených v roku 2017 na príslušné funkcie. Vzhľadom na to, že skutočné náklady na priamy dohľad nad významnými bankami sú nižšie, ako sa plánovalo, došlo k prerozdeleniu výdavkov na horizontálne úlohy a ich preneseniu do kategórie menej významných bánk. Podľa rozhodnutia z apríla 2017 bolo rozdelenie výdavkov odhadované v pomere 92 % na dohliadané významné banky a 8 % na dohliadané menej významné banky. Pomer rozdelenia výdavkov na základe skutočnosti predstavuje 91 % výdavkov na významné banky a 9 % výdavkov na menej významné banky. To znamená schodok v celkovej sume poplatkov vyrubených pre menej významné banky na rok 2017. Tieto banky budú preto musieť v poplatku za rok 2018 doplatiť chýbajúcu čiastku 2,3 mil. €. Bez ohľadu na tieto úpravy bol poplatok pre menej významné banky na rok 2017 nižší ako v roku 2016 (39,3 mil. € v porovnaní so 43,7 mil. €).

Individuálne poplatky za dohľad

Na úrovni bánk sa poplatky počítajú podľa dôležitosti a rizikového profilu banky. Pri výpočte sa používajú faktory na výpočet ročného poplatku poskytnuté všetkými dohliadanými bankami s referenčným dátumom 31. december predchádzajúceho roka. Poplatok za dohľad vypočítaný pre každú banku sa následne účtuje ako ročná platba splatná v poslednom štvrtroku každého účtovného roka.

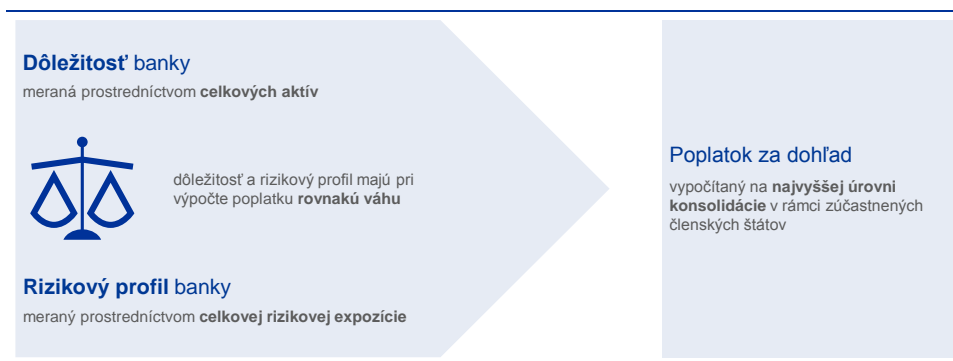
V nadväznosti na pripomienky prijaté vo verejnej konzultácii k rámcu pre poplatky za dohľad došlo v októbri 2017 k úprave internetovej stránky o poplatkoch za dohľad (aby bola časovo zosúladená s vydávaním oznámení o ročnom poplatku) a k vylepšeniu časti „odhadnite si svoj poplatok“. Dohliadané banky a bankové skupiny si tak pomocou zverejnených doplňujúcich údajov a príkladov môžu odhadnúť svoje vlastné poplatky za dohľad.

Poplatok za dohľad sa stanovuje na najvyššej úrovni konsolidácie v rámci členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na SSM. Skladá sa z variabilnej a minimálnej zložky. Minimálna zložka poplatku je rovnaká pre všetky banky a predstavuje 10 % z celkovej vyrubenej sumy.⁹⁵

⁹⁵ V prípade najmenších významných bánk, ktorých celkové aktíva predstavujú menej ako 10 mld. €, sa minimálna zložka poplatku znižuje na polovicu.

Obrázok 8

Variabilná zložka poplatku sa určuje podľa dôležitosti a rizikového profilu banky



Na základe článku 7 nariadenia o poplatkoch sa príslušný poplatok mení, ak v situácii banky nastanú tieto zmeny: i) zmena postavenia dohliadaného subjektu, t. j. ak je subjekt preklasifikovaný z významného na menej významný a naopak; ii) vydanie povolenia novému dohliadanému subjektu a iii) odobratie existujúceho povolenia. Zmeny týkajúce sa predchádzajúcich poplatkových období, ktoré viedli k novým rozhodnutiam ECB o poplatkoch za dohľad vydaným do apríla 2017 (teda do obdobia, keď bolo prijaté rozhodnutie o celkovej výške poplatkov za rok 2017) predstavovali spolu 1,4 mil. €. Táto čiastka bola uhradená na začiatku roka 2017 a zohľadnená v celkovej sume poplatkov schválenej v apríli 2017. Následne došlo k dodatočným zmenám individuálnych poplatkov, ktoré predstavovali ďalšiu čistú refundáciu v objeme 0,3 mil. €. Táto čiastka sa zohľadní v celkovej výške poplatkov dohliadaných subjektov v roku 2018.

Podrobnejšie informácie o [poplatkoch za dohľad](#) sú dostupné na internetovej stránke bankového dohľadu ECB. Príslušné stránky sa pravidelne dopĺňajú užitočnými a praktickými informáciami vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

Iné príjmy súvisiace s úlohami v oblasti bankového dohľadu

ECB je oprávnená ukladať správne pokuty dohliadaným subjektom, ktoré si neplnia povinnosti podľa nariadenia EÚ o prudenciálnom bankovom dohľade (vrátane rozhodnutí ECB v oblasti dohľadu). Príjem z pokút sa nezapočítava do ročného poplatku za dohľad. Nariadenie o poplatkoch ustanovuje, že odškodné vyplatené tretím stranám ani správne pokuty (sankcie) dohliadaných subjektov splatné v prospech ECB nemajú vplyv na poplatky za dohľad. Správne pokuty dohliadaných subjektov sa vykazujú ako príjem vo výkaze ziskov a strát ECB.

V roku 2017 ECB prijala tri sankčné rozhodnutia, ktorými uložila päť pokút vo výške 15,3 mil. €. Z toho je príjem 11,2 mil. € neistý, pretože subjektu, ktorému bola táto pokuta uložená, bolo odobraté bankové povolenie a je v likvidácii. Na základe zásady obozretnosti sa k celej tejto pohľadávke vytvorila ku koncu roka rezerva.

Podrobné informácie o uplatňovaní donucovacích prostriedkov a sankcií sú v časti 4.2 tejto správy.

7 Právne nástroje prijaté ECB

V tejto časti sa uvádza zoznam právnych predpisov, ktoré ECB prijala v roku 2017 v oblasti bankového dohľadu. Sú uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie a/alebo na internetovej stránke ECB. Zahŕňajú právne nástroje prijaté podľa článku 4 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1024/2013 a iné relevantné právne nástroje.

7.1 Nariadenia ECB

ECB/2017/25

[Nariadenie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/1538](#) z 25. augusta 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/534 o vykazovaní finančných informácií na účely dohľadu (Ú. v. EÚ L 240, 19.9.2017, s. 1)

ECB/2017/26

[Nariadenie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/1539](#) z 25. augusta 2017, ktorým sa ustanovuje dátum pre uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2017/1538, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/534 o vykazovaní finančných informácií na účely dohľadu (ECB/2017/25), na menej významné dohliadané subjekty, ktoré podliehajú národným účtovným rámcom (Ú. v. EÚ L 240, 19.9.2017, s. 212)

7.2 Právne nástroje ECB iné ako nariadenia

ECB/2017/6

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/274](#) z 10. februára 2017, ktorým sa ustanovujú zásady poskytovania spätnej väzby k výkonu činnosti zástupcov koordinátora z príslušného vnútroštátneho orgánu a ktorým sa zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2016/3 (Ú. v. EÚ L 40, 17.2.2017, s. 72)

ECB/2017/9

[Usmernenie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/697](#) zo 4. apríla 2017 o využívaní možností a právomocí dostupných v práve Únie príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vo vzťahu k menej významným inštitúciám (Ú. v. EÚ L 101, 13.4.2017, s. 156)

ECB/2017/10

[Odporúčanie Európskej centrálnej banky](#) zo 4. apríla 2017 o spoločných špecifikáciách pre využívanie niektorých možností a právomocí dostupných v práve Únie príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vo vzťahu k menej významným inštitúciám (Ú. v. EÚ C 120, 13.4.2017, s. 2)

ECB/2017/11

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/760](#) z 24. apríla 2017 o celkovej výške ročných poplatkov za dohľad za rok 2017 (Ú. v. EÚ L 113, 29.4.2017, s. 52)

ECB/2016/40

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/933](#) zo 16. novembra 2016 o všeobecnom rámci pre delegovanie rozhodovacích právomocí vo vzťahu k právnym nástrojom v oblasti dohľadu (Ú. v. EÚ L 141, 1.6.2017, s. 14)

ECB/2016/41

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/934](#) zo 16. novembra 2016 o delegovaní právomoci prijímať rozhodnutia o významnosti dohliadaných subjektov (Ú. v. EÚ L 141, 1.6.2017, s. 18)

ECB/2016/42

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/935](#) zo 16. novembra 2016 o delegovaní právomocí prijímať rozhodnutia o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti a posúdení požiadaviek na odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť (Ú. v. EÚ L 141, 1.6.2017, s. 21)

ECB/2017/16

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/936](#) z 23. mája 2017 o vymenovaní vedúcich pracovných útvarov na prijímanie delegovaných rozhodnutí o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti (Ú. v. EÚ L 141, 1.6.2017, s. 26)

ECB/2017/17

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/937](#) z 23. mája 2017 o vymenovaní vedúcich pracovných útvarov na prijímanie delegovaných rozhodnutí o významnosti dohliadaných subjektov (Ú. v. EÚ L 141, 1.6.2017, s. 28)

ECB/2017/21

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/1198](#) z 27. júna 2017 o poskytovaní informácií o plánoch financovania úverových inštitúcií príslušnými vnútroštátnymi orgánmi Európskej centrálnej banke (Ú. v. EÚ L 172, 5.7.2017, s. 32)

ECB/2017/23

[Rozhodnutie Európskej centrálnej banky \(EÚ\) 2017/1493](#) z 3. augusta 2017, ktorým sa mení rozhodnutie ECB/2014/29 o poskytovaní údajov z oblasti dohľadu, ktoré dohliadané subjekty vykazujú príslušným vnútroštátnym orgánom podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 680/2014, Európskej centrálnej banke (Ú. v. EÚ L 216, 22.8.2017, s. 23)

8 Európsky bankový sektor v číslach

Údaje zverejňované na internetovej stránke bankového dohľadu ECB boli doplnené o hlavné trendy ukazovateľov finančnej páky a likvidity.

Od decembra 2016 sa agregované údaje o štruktúre súvah, ziskovosti, solventnosti a kreditnom riziku významných inštitúcií zverejňujú na [internetovej stránke bankového dohľadu ECB](#). V roku 2017 bol rozsah zverejňovaných údajov rozšírený o ukazovateľ finančnej páky a ukazovateľ krytia likvidity. Tieto štatistiky bankového dohľadu sa zverejňujú štvrťročne a zahŕňajú členenie podľa zemepisnej oblasti a klasifikácie bánk.

V nasledujúcom texte sa uvádzajú najdôležitejšie štatistické údaje za sledované obdobie. Je potrebné poznamenať, že sledovaná vzorka bánk sa v jednotlivých referenčných obdobiach líši v závislosti od toho, ako sa menil zoznam významných inštitúcií.

Na najvyššej úrovni konsolidácie možno v posledných vykazovacích obdobiach pozorovať trend nárastu ukazovateľa kapitálovej primeranosti (**tabuľka 10**). Koeficient celkovej kapitálovej primeranosti stúpol v treťom štvrťroku 2017 na 17,98 % oproti 17,18 % spred jedného roka. Podobný nárast bol zaznamenaný aj pri koeficientoch kapitálu CET1 a Tier 1. V prípade ukazovateľa finančnej páky došlo v prechodnom i v plne zavedenom scenári k miernemu zlepšeniu. Ukazovateľ krytia likvidity sa v treťom štvrťroku 2017 zvýšil na 140,27 % oproti 137,64 % spred jedného roka.

Tabuľka 10

Celková kapitálová primeranosť a jej zložky, ukazovateľ finančnej páky a ukazovateľ krytia likvidity v jednotlivých referenčných obdobiach

(v %)

Ukazovateľ	3Q 2016	4Q 2016	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017
Kapitál CET1	13,69 %	13,77 %	13,74 %	13,88 %	14,32 %
Kapitál Tier 1	14,57 %	14,71 %	14,75 %	14,88 %	15,32 %
Celková kapitálová primeranosť	17,18 %	17,29 %	17,44 %	17,56 %	17,98 %
Ukazovateľ finančnej páky (prechodný scenár)	5,30 %	5,39 %	5,29 %	5,32 %	5,39 %
Ukazovateľ finančnej páky (plne zavedený scenár)	4,99 %	5,03 %	5,04 %	5,08 %	5,17 %
Ukazovateľ krytia likvidity	137,64 %	135,80 %	141,67 %	142,68 %	140,27 %

Zdroj: ECB.

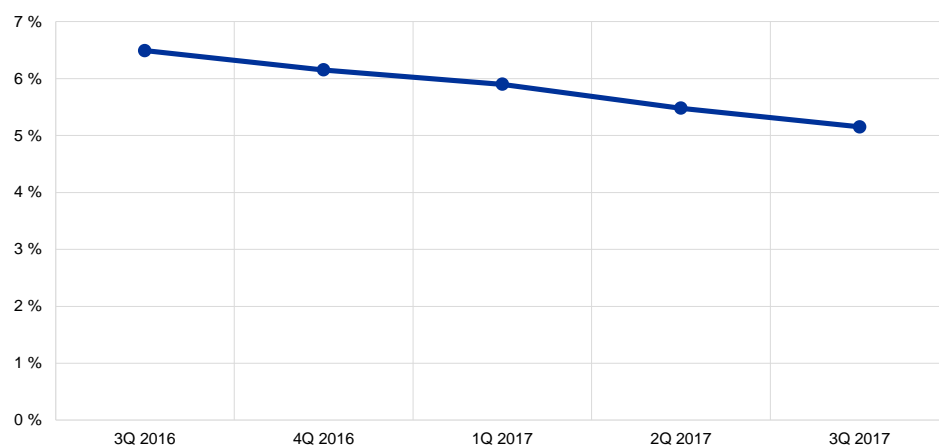
Poznámka: Významné inštitúcie na najvyššej úrovni konsolidácie, za ktoré sú dostupné údaje zo spoločného vykazovania kapitálovej primeranosti (COREP) a finančného vykazovania (FINREP). V treťom štvrťroku 2016 bolo za významné považovaných 122 inštitúcií, v poslednom štvrťroku 2016 ich bolo 121, v prvom štvrťroku 2017 išlo o 118 inštitúcií a v druhom a treťom štvrťroku 2017 o 114 inštitúcií. Počet subjektov za referenčné obdobia odráža úpravy zoznamu významných inštitúcií na základe jeho preskúmania bankovým dohľadom ECB, realizovaného obvykle raz za rok, ako aj fúzie a akvizície.

Kvalita aktív sa zvyšuje.

Kvalita aktív bánk sa zvýšila, čo potvrdzuje aj stabilný pokles ukazovateľa NPL, ktorý sa v treťom štvrťroku 2017 znížil na 5,15 %, v porovnaní s 6,49 % v treťom štvrťroku 2016 (**graf 13**).

Graf 13

Kvalita aktív: NPL a preddavky v jednotlivých referenčných obdobiach



Zdroj: ECB.
Poznámka: Rovnaká vzorka ako v tabuľke 10.

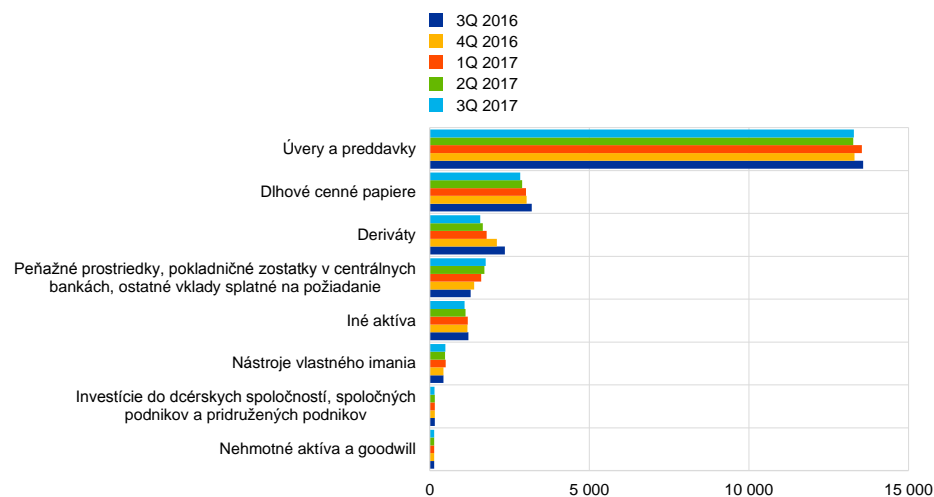
Štruktúra súvahy zostáva stabilná (pri meniacej sa veľkosti vzorky).

Celkové aktíva a pasíva bánk (**graf 14** a **graf 15**) odrážajú údaje za (meniacu sa) vzorku subjektov v konkrétnych časových úsekoch. Hlavná súvaha zostala stabilná, aj keď položka „peňažné prostriedky, pokladničné zostatky v centrálnych bankách, ostatné vklady splatné na požiadanie“ v rámci štruktúry aktív zaznamenala rastúci trend a položky „dlhové cenné papiere“ a „deriváty“ sa naopak znižovali. V rámci štruktúry záväzkov bol zaznamenaný klesajúci trend v položkách „deriváty“ a „emitované dlhové cenné papiere“ a mierny nárast v položke „vklady“.

Graf 14

Štruktúra aktív v jednotlivých referenčných obdobiach

(v mld. €)

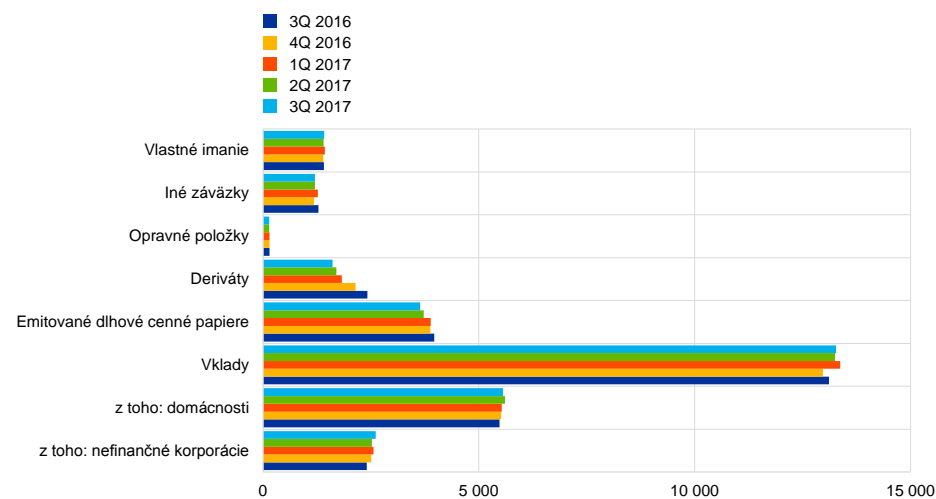


Zdroj: ECB.
Poznámka: Rovnaká vzorka ako v tabuľke 10.

Graf 15

Štruktúra záväzkov a vlastného imania v jednotlivých referenčných obdobiach

(v mld. €)



Zdroj: ECB.

Poznámka: Rovnaká vzorka ako v tabuľke 10.

9 Slovník pojmov

Aktíva 1., 2. a 3. úrovne [Level 1, 2 and 3 assets]: na základe vstupných údajov použitých na určenie hodnoty aktíva rozlišujeme tri triedy aktív. Aktíva 1. úrovne sa obchodujú na aktívnych trhoch, na určenie ich hodnoty sa preto používa napríklad ich kótovaná cena. Aktíva 2. úrovne sa obchodujú na neaktívnych trhoch, na určenie ich hodnoty sú preto potrebné iné vstupné údaje než kótovaná cena v prípade aktív 1. úrovne. Tieto vstupné údaje by mali byť priamo alebo nepriamo odvoditeľné. Aktíva 3. úrovne sa obchodujú na trhoch so žiadnou alebo s iba veľmi nízkou aktivitou. Na určenie ich hodnoty nie sú k dispozícii žiadne odvoditeľné údaje, a preto je potrebné použiť najkvalitnejšie dostupné informačné vstupy, ktoré by pri stanovovaní ceny týchto aktív používali účastníci trhu.

Banka, ktorá zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá [Failing or likely to fail (FOLTF)]: existujú štyri dôvody, pre ktoré môže byť banka označená za banku, ktorá zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá: i) prestane spĺňať požiadavky povolenia na výkon činnosti stanovené orgánom dohľadu, ii) má viac záväzkov ako aktív, iii) nie je schopná riadne a načas splácať dlhy a iv) potrebuje mimoriadnu finančnú podporu z verejných zdrojov. V čase, keď je banka označená za banku, ktorá zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá, musí platiť, resp. pravdepodobne platiť aspoň jeden z týchto dôvodov.

Banková únia [Banking union]: jeden z kľúčových prvkov dokončenia hospodárskej a menovej únie, ktorý pozostáva z integrovaného finančného rámca s jednotným mechanizmom dohľadu, jednotným mechanizmom riešenia krízových situácií bánk a jednotným súborom pravidiel vrátane harmonizovaných systémov ochrany vkladov, na základe ktorých môže vzniknúť spoločný európsky systém ochrany vkladov.

Bazilej III [Basel III]: komplexný súbor reformných opatrení vypracovaný Bazilejským výborom pre bankový dohľad ako reakcia na finančnú krízu v roku 2008. Bazilej III vychádza zo súboru pravidiel Bazileja II a je zameraný na posilnenie regulácie, dohľadu a riadenia rizík v bankovom sektore. Cieľom opatrení je zlepšiť schopnosť bankového sektora absorbovať šoky spôsobené finančným a hospodárskym napätím, skvalitniť riadenie rizík a riadenie bánk a zlepšiť ich transparentnosť a sprístupňovanie informácií.

Bazilejský výbor pre bankový dohľad [Basel Committee on Banking Supervision (BCBS)]: orgán ustanovujúci základné globálne štandardy prudenciálnej regulácie bánk a fórum pre spoluprácu v oblasti bankového dohľadu. Jeho mandát zahŕňa skvalitňovanie regulácie, dohľadu a postupov bánk na celom svete so zámerom posilniť finančnú stabilitu. Členmi BCBS sú organizácie s priamou právomocou v oblasti bankového dohľadu a centrálné banky.

CRR/CRD IV: nariadenie a smernica o kapitálových požiadavkách: nariadenie (EÚ) č. 575/2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti (CRR) a smernica 2013/36/EÚ o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami (CRD IV). Často sa spoločne označujú ako CRD IV.

Európsky orgán pre bankovníctvo [European Banking Authority (EBA)]: nezávislý orgán EÚ, ktorý bol zriadený 1. januára 2011 ako súčasť európskeho systému finančného dohľadu s cieľom zabezpečiť účinnú a konzistentnú prudenciálnu reguláciu a dohľad v rámci bankového sektora EÚ. Jeho hlavnou úlohou je prispievať k tvorbe európskeho jednotného súboru pravidiel v oblasti bankovníctva, ktorý má predstavovať jednotný súbor harmonizovaných prudenciálnych pravidiel pre celú EÚ.

Interný model [Internal model]: akýkoľvek postup merania a riadenia rizík použitý pri výpočte požiadavky na vlastné zdroje, ktorý zaviedla a používa konkrétna úverová inštitúcia. Interný model si vyžaduje predchádzajúci súhlas príslušného orgánu v súlade s treťou časťou nariadenia CRR.

Jednotný mechanizmus dohľadu [Single Supervisory Mechanism (SSM)]: mechanizmus zložený z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených členských štátov, ktorý bol zriadený na účely výkonu úloh dohľadu zverených ECB. Za účinné a konzistentné fungovanie tohto mechanizmu, ktorý je súčasťou európskej bankovej únie, zodpovedá ECB.

Komplexné hodnotenie [Comprehensive assessment]: kontrola finančného zdravia úverových inštitúcií, ktorú je ECB povinná vykonať pred prevzatím zodpovednosti za priamy dohľad nad týmito inštitúciami. Komplexné hodnotenie pomáha zaistiť adekvátne kapitálové vybavenie bánk a ich pripravenosť na možné finančné šoky. Hodnotenie zahŕňa kontrolu kvality aktív a záťažové testy.

Kvalifikovaná účasť [Qualifying holding]: podiel v úverovej inštitúcii, ktorý predstavuje aspoň 10 % základného imania alebo hlasovacích práv, alebo ktorý umožňuje vykonávať významný vplyv na riadenie tejto úverovej inštitúcie.

Maximálna rozdeliteľná suma [Maximum distributable amount (MDA)]: nedodržanie požiadavky na kombinovaný vankúš (combined buffer requirement – CBR) vedie k povinnému obmedzeniu pri rozdeľovaní (napr. dividend, kupónových platieb z kapitálových nástrojov AT1, mimoriadnych odmien). Banke, ktorá nesplní CBR, bude automaticky zakázané rozdeľovať viac ako maximálnu rozdeliteľnú sumu. MDA predstavuje rozdeliteľný zisk banky vynásobený činiteľom od 0,6 do 0 v závislosti od výšky chýbajúceho kapitálu CET1 v porovnaní s požiadavkou CBR.

Menej významná inštitúcia [Less significant institution (LSI)]: inštitúcia, ktorá podlieha dohľadu príslušného vnútroštátneho orgánu (national competent authority – NCA). Významné inštitúcie spadajú pod priamy dohľad ECB.

Minimálna požiadavka na vlastné zdroje a akceptovateľné záväzky [Minimum requirement for own funds and eligible liabilities (MREL)]: požiadavka týkajúca sa všetkých úverových inštitúcií v EÚ, ktorej cieľom je zaručiť schopnosť úverových inštitúcií absorbovať straty v prípade zlyhania. Požiadavka MREL bola ustanovená Európskou komisiou v smernici o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (Bank Recovery and Resolution Directive – BRRD). Táto požiadavka má rovnaký cieľ ako požiadavka TLAC. Špecifické kapitálové požiadavky stanovené v rámci MREL sa však počítajú odlišne, na základe kritérií stanovených EBA.

Možnosti a právomoci (národné voľby a právomoci) [Options and national discretions (OND)]: možnosti sú ustanovenia v právnych predpisoch EÚ, v prípade ktorých si príslušné orgány alebo členské štáty môžu vybrať z viacerých alternatív spôsobov, akým splnia dané ustanovenie. Diskrečné právomoci sú ustanovenia európskeho bankového práva, v prípade ktorých si príslušné orgány alebo členské štáty môžu vybrať, či dané ustanovenie uplatnia, alebo nie.

Nariadenie o rámci SSM [SSM Framework Regulation]: regulačný rámec, ktorý stanovuje praktické postupy týkajúce sa spolupráce medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v rámci jednotného mechanizmu dohľadu, ako uvádza nariadenie o SSM.

Nariadenie o SSM [SSM Regulation]: právny akt, ktorý zriaďuje jednotný mechanizmus dohľadu nad úverovými inštitúciami v eurozóne, s možnosťou zapojenia ďalších členských štátov EÚ, ako jeden zo základných prvkov európskej bankovej únie. Nariadenie o SSM poveruje ECB osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami.

Passporting [Passporting procedures]: postupy týkajúce sa slobody usadiť sa a slobody poskytovania služieb v iných členských štátoch pre ktorúkoľvek úverovú inštitúciu, ktorá má povolenie a ktorá je pod dohľadom príslušných orgánov iného členského štátu, za predpokladu, že na takúto činnosť má povolenie (ako stanovujú články 33 až 46 smernice CRD IV).

Postup implicitného súhlasu [Non-objection procedure]: štandardný rozhodovací proces stanovený v nariadení o SSM pre činnosť dohľadu ECB. Rada pre dohľad ECB prijíma návrhy rozhodnutí, ktoré sa predkladajú na schválenie Rade guvernérov ECB. Rozhodnutia sa považujú za prijaté, pokiaľ voči nim Rada guvernérov v rámci stanovenej lehoty (maximálne desať pracovných dní) nevznesie námietky.

Posudzovanie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti [Fit and proper assessment]: orgány dohľadu hodnotia odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť kandidátov na funkcie v riadiacich orgánoch bánk. Rozhodnutia o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti riadiacich pracovníkov 118 najväčších bánk v eurozóne vydáva ECB. Rozhodnutia pre menej významné inštitúcie vydávajú vnútroštátne orgány dohľadu s výnimkou prípadov novej bankovej licencie.

Príslušný vnútroštátny orgán [National competent authority (NCA)]:

verejnoprávna inštitúcia alebo orgán oficiálne ustanovený vnútroštátnym právom, ktorý je na základe vnútroštátneho práva oprávnený vykonávať dohľad nad inštitúciami ako súčasť systému dohľadu v príslušnom členskom štáte.

Problémové úvery [Non-performing loans – NPLs]:

v odseku 145 prílohy V vykonávacieho technického predpisu EBA o vykazovaní na účely dohľadu sa ustanovuje, že NPL sú také úvery, v prípade ktorých platí aspoň jedno z nasledujúcich kritérií: a) významné expozície viac ako 90 dní po splatnosti; b) schopnosť dlžníka splácať úverové záväzky v plnom rozsahu bez realizácie kolaterálu sa hodnotí ako nepravdepodobná, bez ohľadu na výšku sumy alebo počet dní po dátume splatnosti.

Proces preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu [Supervisory Review and Evaluation Process (SREP)]:

proces, ktorým sa riadi hodnotenie významných a menej významných úverových inštitúcií na účely dohľadu a ktorý určuje, či je (popri minimálnych požiadavkách) potrebné uplatniť prípadné dodatočné požiadavky, pokiaľ ide o vlastné zdroje, poskytovanie informácií alebo likviditu, alebo či sú potrebné ďalšie opatrenia dohľadu.

Rada pre finančnú stabilitu [Financial Stability Board (FSB)]:

medzinárodná inštitúcia, ktorej úlohou je podporovať medzinárodnú finančnú stabilitu prostredníctvom koordinácie vnútroštátnych finančných orgánov a medzinárodných normotvorných inštitúcií pri budovaní kvalitných štandardov v oblasti regulácie, dohľadu a v iných oblastiach finančného sektora. Podporou jednotného uplatňovania týchto štandardov v sektoroch a jurisdikciách Rada pomáha vytvárať rovnaké podmienky pre všetky subjekty.

Spoločný dohľadací tím [Joint Supervisory Team (JST)]: tím pracovníkov dohľadu zložený zo zamestnancov ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov, ktorý zodpovedá za dohľad nad významným dohľadaným subjektom alebo skupinou.

Významná inštitúcia [Significant institution (SI)]: kritériá, na základe ktorých sa určuje, či sú banky významné, a teda či podliehajú priamemu dohľadu ECB, sú stanovené v nariadení o SSM a v nariadení o rámci SSM. Aby banka mohla byť klasifikovaná ako významná, musí spĺňať aspoň jedno z daných kritérií. Bez ohľadu na splnenie kritérií však SSM môže kedykoľvek rozhodnúť o klasifikovaní inštitúcie ako významnej, aby sa zaistilo konzistentné uplatňovanie vysokých štandardov dohľadu. Celkovo vykonáva ECB priamy dohľad nad 118 významnými bankovými skupinami.

Použité skratky

Krajiny

BE	Belgicko	HR	Chorvátsko	PL	Poľsko
BG	Bulharsko	IT	Taliansko	PT	Portugalsko
CZ	Česká republika	CY	Cyprus	RO	Rumunsko
DK	Dánsko	LV	Lotyšsko	SI	Slovinsko
DE	Nemecko	LT	Litva	SK	Slovensko
EE	Estónsko	LU	Luxembursko	FI	Fínsko
IE	Írsko	HU	Maďarsko	SE	Švédsko
GR	Grécko	MT	Malta	UK	Spojené kráľovstvo
ES	Španielsko	NL	Holandsko	US	Spojené štáty
FR	Francúzsko	AT	Rakúsko		

V súlade s praxou EÚ sú členské štáty EÚ v tomto zozname zoradené podľa abecedného poradia názvov krajín v ich národnom jazyku.

Ostatné

BCBS	Bazilejský výbor pre bankový dohľad	FTE	pracovné miesta vyjadrené ako ekvivalent počtu zamestnancov na plný úväzok
BCP	bazilejské základné zásady	IFRS	Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva
BRM	mechanizmus oznamovania porušení predpisov	IMAS	systém riadenia informácií SSM
BUCOM	Rozpočtový výbor	IPS	systém inštitucionálneho zabezpečenia
CCyB	proticyklické kapitálové vankúše	IRRBB	úrokové riziko bankovej knihy
CFI	inštitúcie financujúce kúpu automobilov	ITS	vykonávacie technické predpisy
CGO	kancelária pre kontrolu dodržiavania pravidiel a riadenie	LR	ukazovateľ finančnej páky
COI	odbor pre centralizované previerky na mieste	MEP	poslanec Európskeho parlamentu
COREP	spoločné vykazovanie	MMF	Medzinárodný menový fond
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo	MoU	memorandum o porozumení
ECB	Európska centrálna banka	MREL	minimálna požiadavka na vlastné zdroje a akceptovateľné záväzky
ECL	očakávaná úverová strata	NCB	národná centrálna banka
EDA	Európsky dvor audítora	NPL	problémový úver
ECOFIN	Rada pre hospodárske a finančné záležitosti	NSFR	pomer čistého stabilného financovania
ECON	Výbor pre hospodárske a menové záležitosti	OND	možnosti a diskrečné právomoci
EME	ekonomiky rozvíjajúcich sa trhov	OSI	previerka na mieste
ESCB	Európsky systém centrálnych bánk	RWA	rizikovo vážené aktíva
ESMA	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy	SEP	program previerok v oblasti dohľadu
ESRB	Európsky výbor pre systémové riziká	SRB	Jednotná rada pre riešenie krízových situácií
EU	Európska únia	SREF	proces preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu
EUR	euro	SRF	jednotný fond na riešenie krízových situácií
FINREP	finančné vykazovanie	SSM	jednotný mechanizmus dohľadu
FMI	infraštruktúra finančného trhu	TLAC	celková schopnosť absorbovať straty
FOLTF	zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá (inštitúcia)	TRIM	cieľové hodnotenie interných modelov
FRTB	zásadné preskúmanie obchodnej knihy		
FSAP	program MMF pre hodnotenie finančného sektora		
FSB	Rada pre finančnú stabilitu		

Značky použité v tabuľkách

„-“ údaje sa nesledujú/nie sú relevantné

„.“ údaje ešte nie sú k dispozícii

© Európska centrálna banka 2018

Poštová adresa 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefón +49 69 1344 0
Internet www.bankingsupervision.europa.eu

Všetky práva vyhradené. Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja.

ISSN	2443-5961 (html)	DOI	10.2866/5905 (html)
ISSN	2443-5961 (pdf)	DOI	10.2866/626564 (pdf)
ISBN	978-92-899-3174-8 (html)	Katalógové číslo EÚ	QB-BU-18-001-SK-Q (html)
ISBN	978-92-899-3187-8 (pdf)	Katalógové číslo EÚ	QB-BU-18-001-SK-N (pdf)